

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ Κ. ΒΑΜΒΑΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

1927

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ Κ. ΒΑΜΒΑΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ
1927

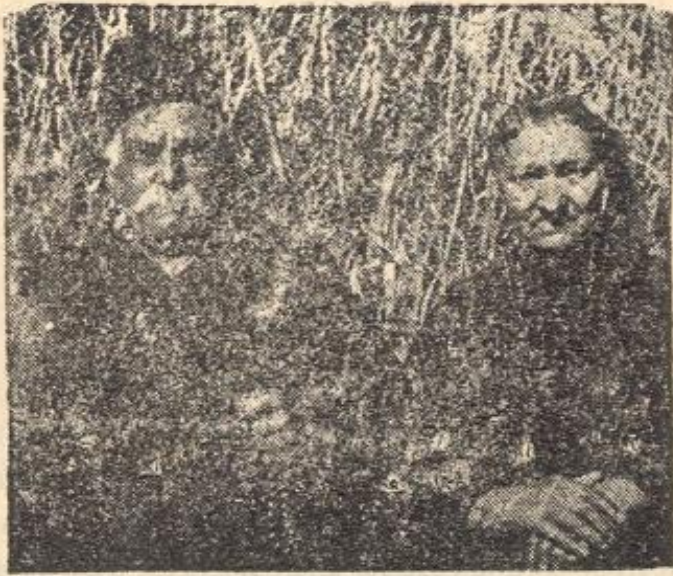
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
ΑΙΤΙΩΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΩΣ
ΤΟΥ ΒΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΙΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΣΟΦΙΑΣ Κ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΙΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ
1857

**ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ**

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΗΜΗΝ ΤΩΝ

Παρά τοῦ ἀξιοτίμου Κου Ἀλεξάνδρου Κασσαβέτη,
ἐνισχύσαντός με διὰ πολλῶν καὶ χρησίμων πληροφοριῶν
καὶ στοιχείων ἱστορικῶν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος,
ἐλάβομεν τὴν κάτωθεν ἐπιστολήν, ἣν καὶ δημοσιεύομεν

Φίλε κ. Βαμβᾶκο,

Αἴσθημα ἀνακουφίσεως γεννᾶται μέσα μου ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ
τῆς ἐκδόσεως μελέτης ἱστορικῆς τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος ὑμῶν
καθότι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μία σκέψις μὲ τυραννεῖ, τὸ πῶς θὰ
εἶναι δυνατὴ, κατόπιν μιᾶς γενικῆς προσπαθείας τῶν διανοου-
μένων τοῦ Πηλίου, μία περισυλλογὴ ὄλων τῶν ἱστορικῶν καὶ λαο-
γραφικῶν πηγῶν καὶ παραδόσεων τῆς ἰδιαιτέρας μας Πατρίδος.
Ἡ προσπάθεια ὑμῶν μὲ συγκινεῖ καὶ χαρακτηρίζεται παρ' ἐμοῦ
ὡς μία ἀπαρχὴ ἐμφανίσεως Πηλειορειτικῆς ἱστορίας. Ἐκ τῆς
τοιαύτης προσπάθειας ὑμῶν δίδεται ἀφορμὴ νὰ συστήσω, ἀφ' οὗ
ζητήσω συγγνώμην πρὸς τοῦτο, πρὸς ὄλους τοὺς ἐπιστήμονας
καὶ λογίους τοῦ Πηλίου τὴν περισυλλογὴν παντὸς ἐγγράφου, πά-
σης παραδόσεως τοῦ τόπου των καὶ νὰ ὑποδείξω τὴν ἀνάγκην
συγκροτήσεως μιᾶς ἐπιτροπῆς, πρὸς ἣν ν' ἀπευθύνεται πᾶν συλ-
λεγόμενον. Θὰ ἦτο πρὸς τοῦτο εὐχῆς ἔργον, εἰ ἐπὶ κεφαλῆς ὅλης
αὐτῆς τῆς κινήσεως ἐτίθετο ὁ πάσης ἐκτιμῆσεως συμπολίτης
ἡμῶν κ. Δημ. Τσοποτός, ὅστις ὡς πληροφοροῦμαι προετοιμάζει
ἔργον ἄξιον παντὸς ἐπαίνου. Δὲν ἀποκρύπτω ὅτι μία τοιαύτη
ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας μας
Σεβασμιώτατον Γερμανόν, ἀπὸ τοὺς κ. κ. Δημ. Τσοποτόν, Νι-
κόλαον Καπετανάκην, ἀπαραιτήτων κατ' ἐμέ, καὶ ἀπὸ ἄλλα
ἐπίλεκτα μέλη τῆς ἐπαρχίας μας, θέλει ἐμφανίση πολλὰς ἀγνώ-
στους πτυχὰς τῆς ἱστορικῆς δράσεως τοῦ Πηλίου.

Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ ὑμετέρα μελέτη θὰ χρησιμεύσῃ
ὡς ἀπαρχὴ τῆς προσδοκωμένης ἐργασίας σᾶς ἐκφράζω τὰ θερμὰ
συγχαρητήριά μου.

Ἀθῆναι Ἰούνιος 1927.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΣΣΑΒΕΤΗΣ

έτρεξαν εἰς τὸ ἔργον μου παρασχόντες μοι πληροφορίας καὶ ὅ,τι σχετικὸν ἐγνώριζον διὰ τὸ χωριὸν μας, συνεργασθέντες οὕτως εἰπεῖν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου εἰς οὓς καὶ ὀφείλω εὐγνωμοσύνην ἦτοι εἰς τοὺς κ. κ. Γεώργιον Σακελλαρίδην, Θετταλομάγνητα, Ἀλέξανδρον Κασσαβέτην, Γεώργιον Φιλάρετον, Δημήτριον Τσοποτόν, Ἰωάννην Σαρρῆν, Νικόλαον Χρυσοχοΐδην καὶ εἰς τὸν ἐκ τοῦ χωρίου μας Γεώργιον Χρυσοχοΐδην, πρόεδρον τῆς κοινότητος, ὅστις πάνυ εὐγενῶς μοὶ ἀπέστειλε τὰς φωτογραφίας τῶν φονευθέντων κατὰ τοὺς πολέμους ἐκ τοῦ χωρίου μας στρατιωτῶν ὡς καὶ τὰς φωτογραφίας τοῦ χωρίου.

Ἀθῆναι 1927.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Κ. ΒΑΜΒΑΚΟΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Τὸ Πήλιον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, θέσις καὶ τοπογραφία τοῦ χωρίου, ὀνομασία καὶ περιφέρεια αὐτοῦ, τοπωνυμία, ὁδοί, πηγαὶ καὶ κρήναι, κλίμα.

ΤΟ ΠΗΛΙΟΝ.—Ἡ μακρὰ σειρὰ τοῦ Πηλίου, ἐκτείνεται ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Δερματᾶ καὶ τελευτῶσα εἰς τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τὴν περιλάλητον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Σηπιάδα ἄκραν, ἐκτεινομένη ἐπὶ 20 ὥρας ἐκ τοῦ ΒΔ. πρὸς τὸ ΜΑ.

Καὶ ὁ μὲν Στράβων, ἀπαδίδων 80 μόνον σταδίους ἕκτασιν εἰς τὸ Πήλιον, ἀφίνει ὅλως ἀκατανόμαστον τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ὀσσης ὀρεινὴν σειρὰν, τὴν καλουμένην σήμερον ὑπὸ τῶν ἐντοπίων Μαυροβοῦνι· ὁ δὲ Ἡρόδοτος, συμφωνότερον τοῖς πράγμασι λέγων, ὅτι ἡ Ὀσσα καὶ τὸ Πήλιον συμμιγνύουσι τὰς ὑπωρείας ἀλλήλοισι συγκαταλέγει καὶ τὸ Μαυροβοῦνι εἰς τὴν μακρὰν σειρὰν τοῦ Πηλίου. Διακρίνομεν δὲ εἰς τὸ ὄρος δύο πλευρὰς τὴν ἀνανολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν· καὶ ἡ μὲν πρώτη, ἐστραμμένη πρὸς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος εἶναι, ὡς καὶ ὁ Στράβων παρατηρεῖ, ἐκτάκτως τραχεῖα, κατερχομένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποτόμως μέχρι θαλάσσης καὶ ἔχουσα ὀλίγους τινὰς καὶ μικροὺς ὄρους, καὶ τούτους λίαν ἐπισφαλεῖς εἰς τοὺς ναυτιλομένους, δι' ὃ καὶ ἄξενος ἀκτὴ ἀποκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου. Ἐν-

ταῦθα παραιτηροῦνται οἱ τραχεῖς ἐκεῖνοι καὶ ἀπότομοι βράχοι, οἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διὰ τὸ σχῆμα τῶν καλούμενοι Ἴπνοί· ἐνταῦθα προέχει ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἡ σπηλαιώδης Σηπιάς ἄκρα, περιλάλητα ἀμφοτέρωθεν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα διὰ τὸ ἐπ' αὐτῶν ναυάγιον τοῦ Περσικοῦ στόλου ποδὸς τῆς κατὰ τὸ Ἄρτεμισιον ναυμαχίας. Εἶναι δὲ ἡ πλευρὰ αὕτη ἐν μὲν ταῖς ἀνωτέρω μοῖραις κεκαλυμμένη ὑπὸ ἀπεράντων δασῶν ὄξυων, ἅτινα κατερχόμενα μέχρι τῆς ζώνης, ἐν ἧ κείνται τὰ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης χωρία, ἀντικαθίστανται ὑπὸ συκαμινεῶν, καστανεῶν, μηλεῶν, συκῶν καὶ ἄλλων καρπίμων δένδρων, καὶ ἔτι κατωτέρω ὑπὸ ἐλαιῶν καὶ ἀμπέλων· κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ἐν τισὶ μικραῖς κοιλάσι, κειμέναις εἰς τὰς ὑπωρεῖας τοῦ ὄρους ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ψυχρῶν ἀνέμων, θάλλει καὶ ἡ βαθυπράσινος πορτοκαλέα καὶ ἡ σιωπηλὴ μύρτος καὶ ἡ φιλέρτος δάφνη. Χαράδρας δὲ ἔχει ἡ πλευρὰ αὕτη πολλὰς καὶ βαθεῖας, ἐνθα καταπίπτοντα τὰ ἐκ τῶν κορυφῶν τοῦ ὄρους καταρρέοντα ὕδατα ποιοῦσι κρότον μέγαν, ὅστις, σφοδροῦ Ἀπηλιώτου πνέοντος ἐνούμενος μετὰ τῆς ἐκ τῆς κυματωγῆς ἀναπεμπομένης βοῆς, αὐξάνει ἔτι μᾶλλον τὸ καταπληκτικὸν μεγαλεῖον καὶ τὴν ὑψηλὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἐμποιεῖ ἡ ἀγρία αὕτη πλευρὰ τοῦ Πηλίου. Ὅλως ἀλλοίαν ὄψιν παρέχει ἡ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ ὄρους· καὶ τὸ μὲν μεσημβρινώτερον αὐτῆς μέρος, ἐστραμμένον πρὸς τὸν Πελασγικὸν κόλπον, δὲν ἔχει τὴν ἀγρίαν καὶ ρωμαντικὴν ὠραιότητα τῆς περιγραφείσης πλευρᾶς, καὶ κατερχόμενη ἡρέμα καὶ οὐχὶ ἀποτόμως διὰ καταφύτων καὶ τερπνοτάτων κοιλάδων μέχρι τῶν ἀκτῶν τοῦ εἰρημένου κόλπου, σχηματίζει κατὰ τοὺς πρόποδας ἰδίως τοῦ ὄρους μίαν τῶν ὠραίων ἐκείνων εἰδυλλιακῶν χωρῶν, ἃς ἔψαλλεν ἡ Μοῦσα τοῦ Θεοκρίτου καὶ Βιργιλίου.

Καὶ αἱ μὲν κατώτεραι μοῖραι τῆς πλευρᾶς ταύτης καλύπτονται ὑπὸ ἐκτεταμένου δάσους ἐλαιῶν, ὅπερ ἐκτείνεται κατὰ μῆκος ἐπὶ 12 ὥρας, κατὰ πλάτος δὲ ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς παραλίας ἀπολήγει· κατὰ τὰ μέσα τοῦ ὄρους, ἐνθα κείται ἡ ζώνη τῶν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης χωρίων, ἅτινα, ὡς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς, σκιαζόμενα ὑπὸ πληθύος πλατάνων, συκαμινεῶν, αἰγείρων καὶ ποικιλωτάτων καρπίμων

δένδρων, διαρρέεμενα δὲ καὶ ὑπὸ διαγεστάτων ὑδάτων, καθιστώσιν, ἰδίως κατὰ τὸ θέρος, τερπνοτάτην τὴν ἐν αὐτοῖς ἐνδιαίτησιν.

Ἄνω τῆς ζώνης ταύτης ἢ δυτικῆ πλευρᾷ τοῦ Πηλίου εἶναι ἄδενδρος διὰ τε τὴν ἐνδελεχῆ ὑλοτομίαν πρὸς καύσιμον ὕλην, ἣν ὑπέστη, καὶ διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν δασῶν πρὸς ἀπόκτησιν γαιῶν διὰ τὴν φυτεῖαν τῶν γεωμήλων· ἀλλὰ καίπερ γυμνή, εἶναι ὁμῶς γεώδης καὶ γεωργήσιμος μέχρι τῶν ὑψηλοτάτων ράχεων τοῦ ὄρους. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὑπὲρ τὸ χωρίον Πορταρία ἀνυψοῦται ἡ ὑψηλοτάτη κορυφὴ τοῦ ὄρους, ἣτις συνισταμένη ἐκ φαιοῦ τιτανολίθου, εἶναι ἄδενδρος καὶ ἄνυδρος, ἔχουσα 5 000 ποδῶν ἀπόλυτον ὕψος. Ἡ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Πηλίου ἀποψις εἶναι ὡς καὶ ἡ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης θαυμασιωτάτη. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς μὲν ἐξαπλοῦται ὑπὸ τὸ ὄμμα τοῦ θεατοῦ ἡ γλαυκὴ καὶ ὑγρὰ πεδιάς τοῦ Αἰγαίου, ἐκτεινομένη μέχρι τῶν ἀκτῶν τοῦ Ἄθω, τοῦ ὁποίου αἱ κορυφαὶ εὐκρινῶς διαγράφονται ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, πρὸς δυσμὰς δὲ ἀναπτύσσεται τὸ ὠραῖον Θεσσαλικὸν πεδῖον, εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ ὁποίου, παρά τὰς ὑπερείας τοῦ Πηλίου, ἐκτείνεται ὡς μέγα κάτοπτρον ἡ Βοιδητὴς λίμνη καὶ πρὸς μεσημβρίαν τὰ κυανᾶ ὕδατα τοῦ Πελασγικοῦ κόλπου, καὶ ὀπισθεν αὐτῶν ἡ Ὀθρυς, ἡ Οἶτη, καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντος ὁ μεγαλοπρεπὴς ὄγκος τοῦ Παρνασσοῦ. Ἐκ τῆς κορυφῆς ταύτης κατὰ τοὺς μυθολογικοὺς χρόνους οἱ Ἀργοναῦται κατεσκόπευον τὸν εὐρὺν ὀρίζοντα, ὄνειροπολοῦντες πέραν αὐτοῦ τὴν θαυμασίαν χώραν τοῦ χρυσοῦ δέρατος. Ἐνταῦθα ἔκειτο κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Δικαιάρχου ὁ ναὸς τοῦ Ἀκράϊου Διός, ἐνθα κατὰ τὰ κυνικὰ κάμματα ἀνήρχοντο οἱ πρόκριτοι τῆς Δημητριάδος ἐνεζωσμένοι κώδικα καινὰ διὰ τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ψῦχος. Ὑπὸ τὴν κορυφὴν ταύτην σώζεται εἰσέτι, ἀλλὰ μὴ διατηροῦν τὴν ὑπὸ τοῦ Κοῖντου ὑμνουμένην καλλονήν, τὸ ἄντρον τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, ἐπιπωματισμένου διὰ τινος ἐκ τῆς κορυφῆς κατακυλισθέντος βράχου. Ἡ δὲ βορειότερα μοῖτρα τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ Πηλίου, περιβάλλουσα ἐξ ἀνατολῶν τὴν Βοιδητῆδα λίμνην καὶ μέρος τοῦ Θεσσαλικοῦ πεδίου, εἶναι γυμνή· νάνοι δὲ τινες καὶ ἀραιοὶ θάμνοι καθιστῶσι με-

λάντερον τὸ φαιδὸν χρώμα τοῦ τιτανολίθου, ἐξ αὐτοῦ συνίσταται ἢ πλευρὰ αὕτη.

Τὸ Πήλιον μνημονεύεται συχνάκις ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ ποιητῶν. Καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος καλεῖ αὐτὸ εἰνόςφυλλον διὰ τὰς σφοδρὰς ἐπ' αὐτοῦ ἐπικρατούσας καταιγίδας, αἵτινες διασειοῦσι τὰ θαθέα δάση του· διὰ τὴν ἀφθονίαν δὲ ταύτην τῶν δασῶν καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου ὕληεν· ὁ δὲ Ὀβίδιος, μνημονεύων τῶν δασῶν τοῦ Πηλίου, ἀλλ' οὐδὲλως μεριμνῶν περὶ τῆς ἀκριθείας, καλύπτει τὸ Πήλιον μὲ πεύκας καὶ δρυς, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη οὐδαμοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἀπαντᾷ, δρυς δὲ τινες παρατηροῦνται σχηματίζουσαι ἱεράτινὰ ἄλση περὶ τινὰ ἐξωκλήσιον ἀλλὰ καὶ αἱ πτελεαί, ἃς θέτει ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁ Β Φλάκκος, σπανίως παρατηροῦνται ἐπ' αὐτοῦ.

Λεπτομερεστέραν περιγραφὴν τοῦ ὄρους κατέλιπεν ἡμῖν ὁ Δικαίαρχος ἐν τῇ ἀναγραφῇ τοῦ Πηλίου. Καὶ αὐτὸς δέ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ σήμερον ἐπὶ τοῦ ὄρους φυομένων δένδρων, ἀναφέρει καὶ τὴν Ἐλάτην, ἣτις συχνότερον οὔσα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, σπανίζει τὰ νῦν ἀπαντῶσα μόνον κατὰ τὰς ὄχθας ρεύματός τινος πρὸς βορρᾶν τῆς Μακρινίτισης, ὅπερ καλεῖται ἐλατόρρευμα. Ἐσφαλμένως ἄρα οἱ νεώτεροι περιηγηταὶ ἀρνέονται τὴν ὑπαρξιν ἐλάτης ἐπὶ τοῦ Πηλίου.

Ὁ Δικαίαρχος ἀναφέρει βλαστάνον ἐπὶ τοῦ ὄρους φυτὸν ὁμοιον μὲ λευκὴν μύρτον, ἔχον τὴν ἰδιότητα νὰ καθιστᾷ τὸ σῶμα ἀναίσθητον εἰς τε τὸ ψῦχος καὶ τὸ θάλπος· προσεπιλέγει ὅμως ὅτι αὐτὸ φύεται εἰς ἀπότομα μέρη, ὅτι δυσκόλως ἀνευρίσκεται καὶ ἀνευρεθὲν δυσκόλως δρέπεται.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν εἰρημένων τὸ Πήλιον θεωρητέον καὶ τὸ κατ' ἐξοχὴν ἱαματικὸν ὄρος τῆς Ἑλλάδος. Ἐνταῦθα βλαστάνει τὸ κώνειον, ὁ ὑοσκύαμος, ἢ εὐθάλεια, τὸ γλυκύπικρον, τὸ κενταύριον, ἢ ἀγρία νάρδος, τὸ κοχλικόν, τὸ στραμώνιον, καὶ πλεῖστα ἄλλα ἱαματικὰ φυτά. ὧν τὴν χρῆσιν κατ' εἰδικῶν ἀσθενειῶν ποιοῦνται αὐτόματοι ἰητῆρες, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς βήσσας τοῦ Πηλίου περιπλανωμένου πνεύματος τοῦ Χείρωνος. Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ποικιλωτάτων ἐπὶ τοῦ Πηλίου δένδρων, φυτῶν, ἀνθέων, ἐπροικίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ μὲ ποικιλίαν ὄρυκτῶν τὸ προνομιούχον τοῦτο ὄρος.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὅτε καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ἑλληνικὴν χερσόνησον παρετηρήθη πυρετώδης τις κίνησις πρὸς ἀναζήτησιν ὄρυκτῶν, ἀνεκκλύφθησαν καὶ ἐπὶ τοῦ Πηλίου χρωμικός σίδηρος, μαγγανέσιον, θεϊκὸν ἀρσενικόν, ἅτινα δυστυχῶς μέχρι τῆς σήμερον μένουσιν ἀνεκμετάλλευτα.

Τοιοῦτον λοιπὸν ὄν ὑπὸ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἔποψιν τὸ Πήλιον, ἦτο διάσημον κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Γίγαντες ἤθελον ἀποσπῶντες αὐτὸ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν του καὶ ἐπιθέτοντες ἐπὶ τῆς Ὀσσης νὰ ἐκπολιορκήσωσι τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν τοῦ Ὀλύμπου, τὴν κατοικίαν τῶν ἀρχαίων Θεῶν· ἐπὶ τῆς Σηπιάδος ἄκρας καὶ ἐντὸς τοῦ κοίλου αὐτῆς μυχοῦ ἢ Θετίς, διωκομένη ὑπὸ τοῦ Πηλέως καὶ μεταμορφουμένη εἰς ὕδωρ, πῦρ, λέοντα, καὶ δράκοντα, ἐνδίδει τέλος εἰς τὸν ἥρωα καὶ ἀφαρπάζεται ὑπ' αὐτοῦ· κατὰ τὴν μακρὰν ἄκραν τοῦ Πηλίου καὶ περὶ τὰ κάρηνα αὐτοῦ παρεκάθησαν οἱ Θεοὶ καὶ αἱ Θεαῖναι εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θετίδος, καὶ ἐνταῦθα ἐβλήθη ὑπὸ τῆς Ἐριδος ἐν τῷ μέσῳ τῶν παρακαθημένων Θεαινῶν Ἥρας, Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης τὸ μῆλον μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «ἢ καλὴ λαβέτω». Ἐπὶ τοῦ Πηλίου κατέπεσεν ὑπὸ τὴν ἀξίνην τῶν Ἀργοναυτῶν τὸ δένδρον, ἐξ οὗ κατεσκευάσθη ἡ Ἀργώ, καὶ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐξέπλευσε τὸ πρῶτον πλοῖον τῆς Ἑλλάδος εἰς τέως ἀγνώστους ἀκτὰς πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ χρυσοῦ δέρατος. Ἐν ταῖς βήσαις τοῦ Πηλίου τέλος διητᾶτο ὁ σοφώτερος καὶ ἐναρετώτερος τῶν συγχρόνων του, ὁ Κένταυρος Χείρων ὁ παιδαγωγὸς τοῦ Ἀχιλλέως, ὅστις ἦτο ἐντὸς τῶν ἀντρῶν καὶ τῶν πυκνοτάτων δασῶν τοῦ Πηλίου τρεφόμενος μὲ κρέατα λεόντων.

Ἀλλὰ μετὰ τοὺς Ὀμηρικοὺς χρόνους τὸ ὄρος περιπίπτει εἰς ἀφάνειαν, διάσημον μόνον διὰ τὰς μυθολογικὰς ἀναμνήσεις του καὶ διὰ τὰς καλλονάς, αἵτινες ἀφθόνως ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπιδαψιλευθεῖσαι αὐτῷ, παραμένουσιν ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἀμείωτοι, ἐπαυξανόμεναι ἔτι μᾶλλον τὴν σήμερον καὶ ὑπὸ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιχαρίτως κειμένων χαρισμάτων κωμοπόλεων μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκειται καὶ ἡ κωμόπολις Ἅγιος Λαυρέντιος τὴν περιγραφὴν τοῦ ὁποίου κατωτέρω ἐκτιθέμεθα. (1)

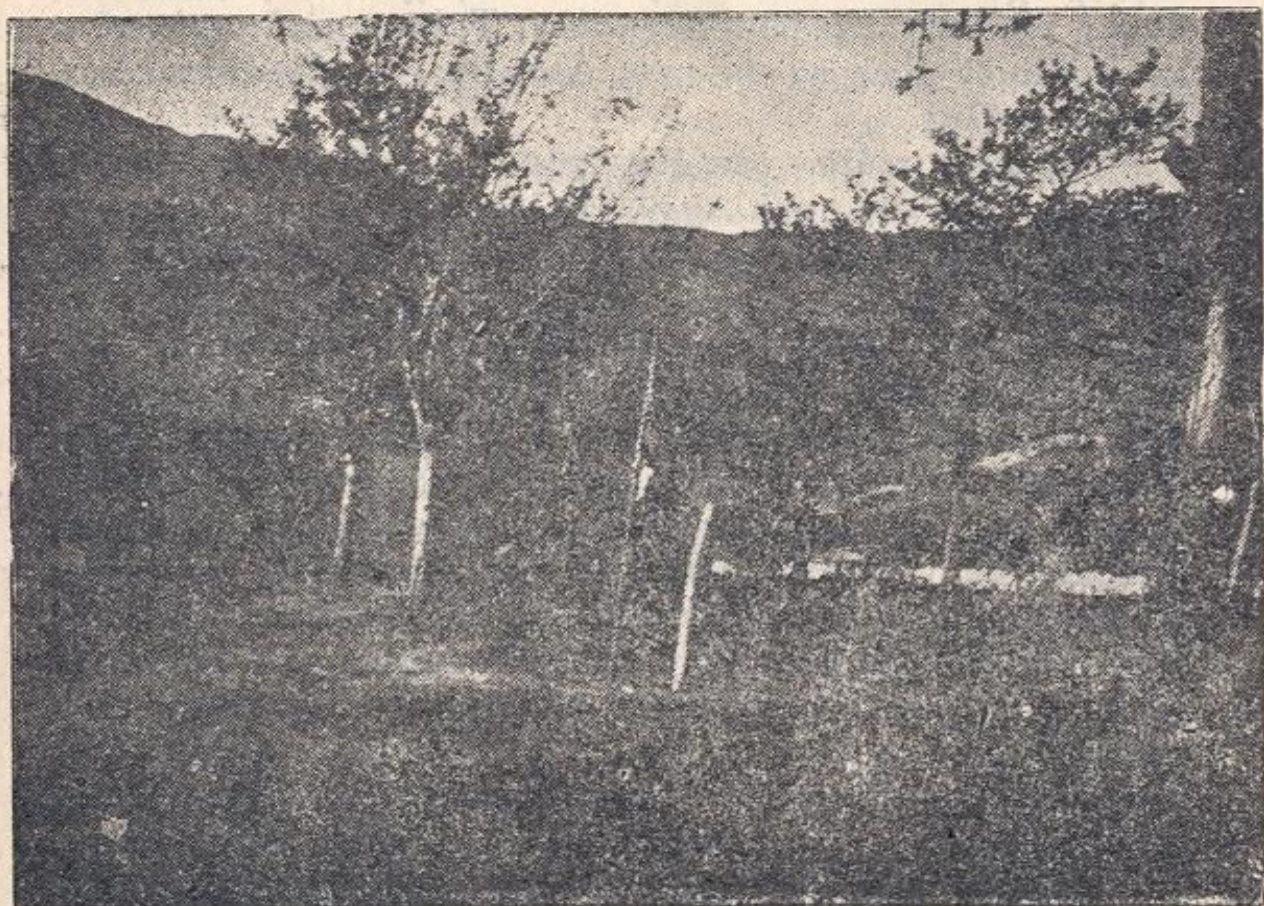
Ο ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ ΘΕΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ.—Τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος εἶναι ἐκ τῶν μεγαλυτέρων «τῶν 24 χωρίων τοῦ Πηλίου» τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βόλου τοῦ Νομοῦ Λαρίσσης. Κεῖται εἰς ἀπόστασιν $3 \frac{1}{2}$ ὥρων ἐκ τοῦ Βόλου πρὸς Α. καὶ $1 \frac{1}{2}$ ὥραν ἐκ τοῦ ἐπινείου αὐτοῦ Ἀγριάς πρὸς τὰ Β. Α. Ἡ θέσις αὐτοῦ εἶναι ὑψηλή, πρὸς τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τοῦ Πηλίου, 580 μέτρα ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Αἱ ὑψηλαί

*Αποψις τῆς κοινοπόλεως Ἁγίου Λαυρεντίου.

αὗται κορυφαὶ τοῦ ὄρους, τῶν ὁποίων αἱ προεκτάσεις πληροῦσιν ὅλην τὴν Χερσόνησον τῆς Μαγνησίας, ἀρχίζουσι ἀπὸ τὰς δύο ὑψίστας κορυφὰς τοῦ Πηλίου, τὸ Ξεφόρτι (ὕψος 1620 μ.) καὶ τὸ Πλησίδι (ὕψος 1563 μ.) καὶ ἔχουσι διεύθυνσιν ΝΑ., ἀφίνουσαι μεταξὺ ἐκυτῶν διαφόρους εὐρεῖς ἀρχένας, οἱ ὅποιοι χρησιμεύουν ὡς διαβάσεις ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ ὄρους, τῆς ΝΔ., ἢ ὅποια καταπίπτει πρὸς τὸν Θερμαϊκόν.

Αἱ κορυφαί, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ἄνωθεν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἐκ ΒΑ. μέχρι Α. εἶναι τὸ Μέγα Λιθάρι (ὑψος 1448 μ.) ὁ Γολγοθᾶς καὶ τὸ Σχιτσεραῦλι (ὑψος 1462 μ.), τὸ ὁποῖον ὑψοῦται ἀποτόμως καὶ μὲ ἀποκρήμνους βράχους ὡς πυραμῖς. Οὕτως ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος εἶνε ἐκτισμένος ἐπὶ τῆς ΝΔ. κλιτύος τῆς κορυφογραμμῆς ταύτης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς

*Αποψις ἐξοχικῆς πλατείας Χατζίνη.

ἀποστάσεως μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς πεδιάδος τῶν Λεχωνίων ἢ ὁποῖα σχηματίζεται ἀπὸ τῶν προδούνων τοῦ ὄρους μέχρι τοῦ Παγασιτικοῦ. Ἡ κατὰ τὸ μέρος τοῦτο κλιτύς εἶναι ὀλιγώτερον ἐπικλινής, ἀπέχει ὁμῶς τοῦ νὰ χαρακτηρισθῇ ἐις τῶθα ὄρεινῇ βαθμῇ· διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ οἰκίαι τοῦ χωρίου εὐρίσκονται εἰς διάφορον ὑψος, φαινόμεναι μακρόθεν ὡς καὶ μενχι ἀμφιθεατρικῶς. Οὕτως, ἐνῶ αἱ κάτω οἰκίαι ἔχουσι ὑψος

530 μ. αἱ ὑψηλότεραι ἔχουν 630 μ. αὐτὴ ἔτι ἡ κεντρικὴ πλατεῖα τοῦ χωρίου, ἡ ὁποία εἶναι καὶ πλακοεστρωμένη, εἶναι ἐπικλινῆς, βλέπουσα πρὸς ΝΔ. Οὕτως ἡ ἐντεῦθεν θέα πρὸς τὸν Πυχσιτικόν, πρὸς τὰ ὄρη τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τῆς Πίνδου εἶνε μαγευτικὴ.

Τῆς κλιτύος ταύτης τὰ ὕδατα συνέρχονται εἰς δύο ποτάμια, ἔχοντα πάντοτε ὕδωρ καὶ διαβρέχοντα πρὸς τὰς ἐκβολὰς τὴν πεδιάδα τῶν Λεχωνίων. Τούτων τὸ δυτικὸν εἶνε τὸ ποτάμιον Βρύχων (κ. τῆς Δρακείας), τὸ δὲ ἀνατολικὸν τῆς Κουφάλας.

Ἐκάτερον τούτων ῥεεῖ διὰ βαθείας κοιλάδος καὶ ἐν μέσῳ ἀποτόμων ὄχθων, πολλαχοῦ ὑψηλῶν καὶ ἀπροσπελάστων. Ἡ θέσις τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου εἶνε ἐν μέσῳ τούτων, εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς χιλιομέτρου κατευθεῖαν γραμμὴν πρὸς τὸν Βρύχωνα καὶ 1 1/2 χιλιομέτρον πρὸς τὸ τῆς Κουφάλας. Τὰ ὕδατα τοῦ χωρίου κατέρχονται δυτικῶς πρὸς τὸν Βρύχωνα, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶνε μᾶλλον καὶ ἡ θέσις ἐστραμμένη. Ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον τοῦ χωρίου ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἐξώστου Χατζίνη, ὅπου συνήθως γίνεται ὁ περίπατος τῶν κατοίκων ἀπολαύει τις τῆς ὠραίας θέας τῆς ἄνω χοανοειδοῦς κοιλάδος τοῦ Βρύχωνος· ἐκεῖθεν βλέπει τις τὰ παραποτάμια τοῦ Βρύχωνος, Γέβρη καὶ Κάλπαρη, τὰ ὅπερ ἴα πρέπει τις νὰ διαβῇ διὰ κυκλικῶν μονοπατίου ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ ἀπέναντι ΒΔ. κείμενον χωρίον Δράκεια, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε εἶναι τόσον πλησίον, ὥστε εἰ περιπατῆται τοῦ χωρίου τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου διακρίνουν τοὺς περιπατητὰς τοῦ γειτονικοῦ χωρίου.

Ἄνωθεν τούτου ὑψοῦται ἡ διὰ ὄξυων περιβαλλομένη ὑψηλὴ κορυφὴ τοῦ Πηλίου Πλησίδι, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὑψηλὸς πρόβουλος ἀποκλείει τὴν θέαν πρὸς τὴν Πορταρίαν καὶ τὸν Βόλον (2).

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ. Τὸ χωρίον Ἁγιος Λαυρέντιος ὠνομάσθη ἐκ τῆς ὑπερθεν αὐτοῦ κειμένης μονῆς τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἧς το ἱστορικὸν διαπραγματευόμεθα ἄλλαχοῦ.

Ἡ ΠΕΦΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ. Ἡ κοινότης Ἁγίου Λαυρεντίου ἀπετέλει ἄλλοτε μέρος τοῦ τῶς Δήμου Νηλείας· ἤδη κατὰ τὴν ἐξουσίαν τῶν Δήμων ἀποτελεῖ ἰδίαν

κοινότητα αποτελούμενην ἀπὸ τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος καὶ ἀπὸ τὰ Τσιφλίκια.

Ἐπίγειον τῆς κοινότητος εἶναι ἡ Ἄγρια ἀπέχουσα περὶ τὴν 1 1)2 ὥραν ἢ ἔδρα τοῦ Εἰρηνοδικείου εὑρίσκεται εἰς τὰ Ἄνω Λεχώνια, τῷ δὲ Ἀστυνομικοῦ Σταθμοῦ εἰς τὰ Κάτω Λεχώνια.

Πρὸς Δ. κεῖται τὸ χωρίον Δράκεια περὶ τὴν 1 ὥραν πρὸς ΝΑ. τὸ Καραμπάσιον περὶ τὴν 1, ὥραν πρὸς ΝΑ. τὰ Ἄνω Λεχώνια περὶ τὴν 1 1)2 ὥραν, καὶ πρὸς Ν. τὰ Κάτω Λεχώνια περὶ τὴν 1 1)4 τῆς ὥρας· οὕτω τὸ χωρίον εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον τῶν ἄνω χωρίων μετὰ τῶν ὁποίων ἄλλοτε ἀπετέλει τὸν Δῆμον Νηλείας, ὀνομαζόμενον οὕτως ἐκ τῆς ἀρχαίας πόλεως Νηλεία.

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑΙ. Ὡς πρὸς τὰς ὀνομασίας τῶν διαφόρων θέσεων τὰς κατωτέρω ἐκτιθεμένας οὐδὲν σχεδὸν ἱστορικῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐκτὸς ἀπὸ μερικῶν ὧν αἱ ὀνομασίαι ἐδόθησαν ἀπὸ ἐξαιρετικὰ ἱστορικὰ γεγονότα ὡς π. χ. ἡ θέσις Μικελάρι λέξις ἣτις σημαίνει τὸ μακελειδ, τὸ χασάπικο, ὀνομάσθη οὕτως ἀπὸ κάποιον ἄγνωστο δράμα τὸ ὁποῖον πιθανὸν νὰ συνέβη ἐκεῖ· καθὼς δὲ μοι εἶπεν ὁ κ. Ν. Χρυσοχοῦδης, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς του καὶ ἱδασκάλου μοι Ἀθανασίου Χρυσοχοῦδου, ὅτι κατὰ τινὰ ἐπανάστασιν ἐκρεμάσθησαν εἰς ὑψηλὰ ἐλαιόδενδρα παρὰ Τούρκων προὔχοντες τοῦ χωρίου. Εὑρίσκονται δὲ καθὼς μοι εἶπεν ὁ ἴδιος καὶ αἱ κρίκοι ἀκόμη εἰς τὰ δένδρα. Ὁμοίως καὶ αἱ πρὸς Ζαγοράν ὀνομαζόμεναι δύο θέσεις τοῦ Μπασδέκη ἢ Καλύβια καὶ τοῦ Κασσαβέτη ἢ Καλύβια, ὀνομάσθησαν οὕτως ἢ μὲν πρώτη, ἐκ τῆς Καλύβιας τοῦ Μπασδέκη ἣτις ἐγένετο περὶ τὸ 1840 καὶ ἐχρησίμευεν ὡς στρατιωτικὸς σταθμὸς τῶν ἐπαναστατῶν, ἐδόθη δὲ τὸ ὄνομα πρὸς τιμὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς περιφερείας ἐκείνης τοῦ Μπασδέκη. Ἡ δὲ τοῦ Κασσαβέτη ὁμοίως ἐκ τῆς ἐκεῖ κτισθείσης καλύβιας παρὰ τοῦ Ἰωάννου Κασσαβέτη δταν ἰδίους δαπάναις ἔκαμε τὴν ἀπὸ Βόλου εἰς Ζαγοράν ὁδὸν κατὰ τὸ 1856. Ἄλλαι δὲ θέσεις ὀνομάσθησαν ἢ ὁ διάφορα ἐξωκλήσια καὶ ἀπὸ διάφορα πρόσωπα.

Οὕτως ἔχομεν τὰς ἐξῆς τοπωνυμίας :

α'. Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιον πρὸς Ἀγριάν: 1) τὸν Σταυρὸν, 2) τὴν σαπόπετρα, 3) τὸν Ἅγιον Εὐθύμιον, 4) τὴν Παναίτσα, 5) τὸ αὐλάκι, 6) τὰ τριβελέικα, 7) ταῖς Πλάκαις, 8) ταῖς Σερβανάταις, 9) τὸν Σταυρὸν, 10) τὸ Μετόχι, 11) τὴν Γέφυρα τοῦ Βρύχωνος τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, 12) τὰ Κτένια, 13) τὰ τσιφλίκια, 14) τὸ Κναδάκι, 15) τὰ Βροχιὰ, 16) ταῖς τραγάναις, 17) τὰ Χάκια, 18) τὴ Δραχασιά, 19) τὰ Βαρκά, 20) τὸ Παληοκκλησι καὶ 21) τὴν Ἀγριά.

β') Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιον πρὸς Κάτω Λεχώνια. Μέχρι Σερβενάταις αἱ ὡς ἄνω τοπωνυμῖαι ἔπειτα 1) τὸ Χαλόρευμα, 2) ὁ Προφήτης Ἡλίας, 3) Αἱ Γουβες, 4) τὰ Κάτω Λεχώνια.

γ') Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιος πρὸς Ἄνω Λεχώνια μέχρι Παναίτσα αἱ αὐταὶ ἔπειτα 1) Οἱ Ἅγιοι Πάντες, 2) Αἱ Καψάλες, 3) Αἱ Γουρνιτσιές, 4) Αἱ Μπουρνάζες, 5) τὰ Κυριαζέικα χωράφια, 6) τὰ Παπαδημητρέικα, 7) τὰ Κουκουσλέικα, 8) τὰ Ἄνω Λεχώνια.

δ') Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιον πρὸς Καραμπάσι. Μέχρι Γουρνιτσιᾶς αἱ αὐταὶ ἔπειτα: 1) Αἱ ἄνω Μπουρνάζες, 2) τὸ Τζιαμῆ, 3) τὸ Παληόκαστρο, 4) τὸ Καραμπάσι.

ε') Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιον πρὸς Ἅγιον Γεώργιον: 1) τὸ Ἀσπρόχωμα, 2) τοῦ Γιαννιοῦ Συκιές, 3) αἱ Τσαγκάρες, 4) τὸ Κακοσκάλι, 5) ἡ Κουφάλα, 6) ὁ Χείμαρος τῆς Κουφάλας, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης, 8) ἡ Μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν, 9) ὁ Ἅγιος Γεώργιος.

ς') Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιον πρὸς Δράκεια: 1) ἡ Χατζίνη, 2) τοῦ Παπαγγέλου, 3) ἡ Γόβρη, 4) τὸ Γεφύρι τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, 5) ἡ Ἁγία Τριάς, 6) ἡ Δράκεια.

ζ') Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιον πρὸς Ζαγοράν: 1) Ὁ Σταυρός, 2) τὰ Ἰσιώματα, 3) ἡ Μάνα Νεροῦ, 4) τὰ Ξυνὰ Νερά, 5) ἡ Τρανὴ Ὀξυά, 6) τοῦ Μπασδέκη ἡ Καλύβα, 7) τοῦ Κασσαβέτη ἡ Καλύβα, 8) τὰ Βρωμονέρια, 9) ἡ Γέφυρα χειμάρρας Ζαγορᾶς καὶ 10) ἡ Ζαγορά.

η') Ἀπὸ Ἅγιον Λαυρέντιον πρὸς Κισσόν. Μέχρι Καλύβας Μπασδέκη αἱ αὐταὶ ἔπειτα: 1) τὸ Μέγα Ἰσιωμα, 2) τὰ Μεστόρια, 3) ὁ Ἅγιος Εὐστάθιος καὶ 4) ὁ Κισσός.

Ὁμοίως ἄλλαι τοπωνυμῖαι εἶναι αἱ ἐξῆς 1) αἱ Μπολιά-

ρες, 2) τοῦ Καραουλάνη ὁ Βράχος, 3) τοῦ Σουλιναρισῶ ὁ
μπχός, 4) αἱ Ράχες, 5) ὁ Ἄϊ-Λιᾶς, 6) ἡ Βαθιλάκα, 7) ἡ
Μακελάρι, 8) αἱ Ντριμάρες, 9) τὸ Σκιαθάκι, 10) τὰ Κρεββά-
τια καὶ πολλὰ ἕλλαϊ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν κατωρ-
θώσαμεν νὰ μάθωμεν.

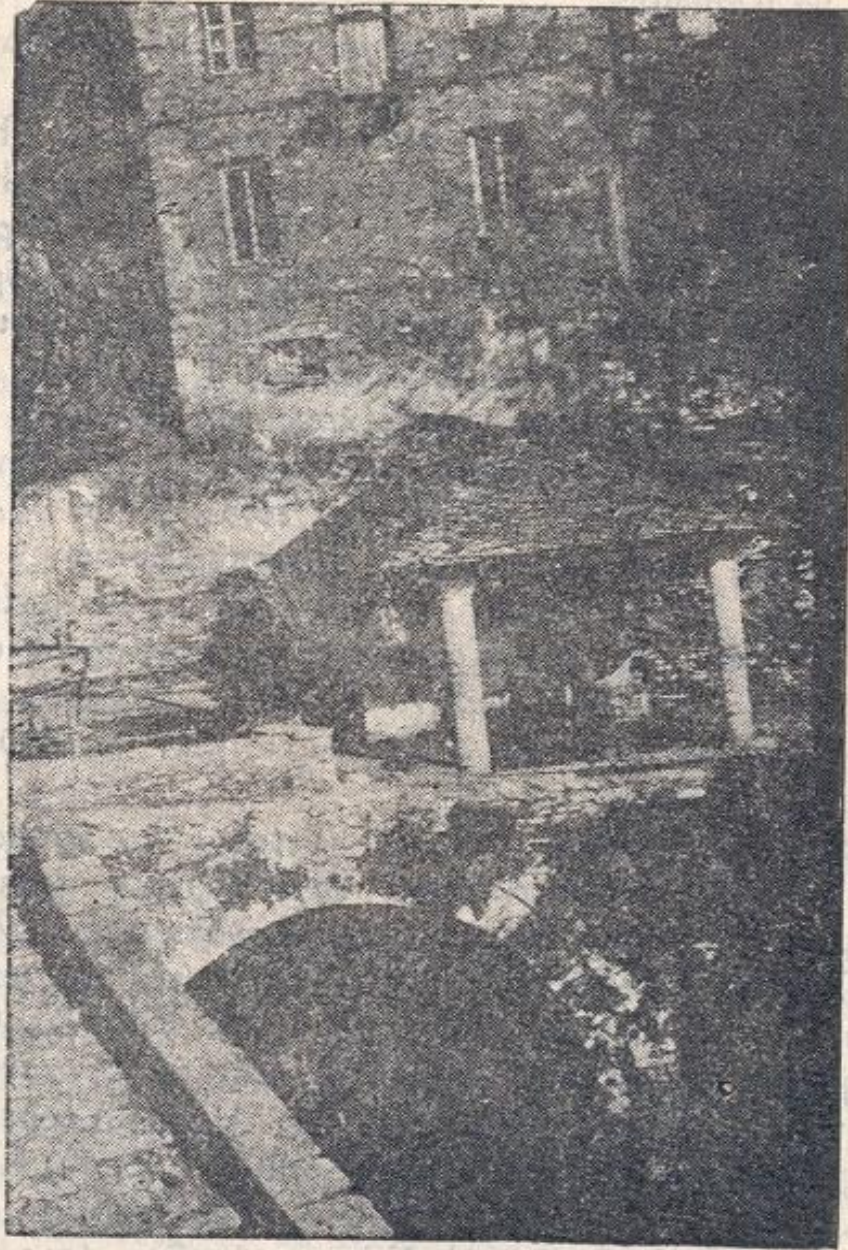
ΟΔΟΙ. Ἡ συγκοινωνία τοῦ χωρίου γίνεται κυρίως διὰ
τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου—Ἁγριάς, ἀποστάσεως 1 1)2
ῥάρας, εὕρισκομένης ἤδη εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Εὐτυχῶς
ὁμως τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ φιλοπροόδου Προέδρου τῆς Κοινοτή-
τος κ. Γ. Χρυσοχοῦδου καὶ ἐκ ζωρεᾶς τοῦ πρεσβύτου
κ. Δ. Μουμιτζῆ ἐξ ἑπτακοσίων χιλιάδων (700.000) δραχμῶν,
ἐμελετήθη καὶ ἐχαράχθη ἀμαξιτὴ ὁδὸς ἀπὸ Ἁγίου Λαυ-
ρέντιου εἰς Κάτω Λεχώνια ἀποστάσεως 1 1)2 ῥάρας ἡ ὁποία
πολὺ θὰ εὐεργετήσῃ τοὺς κατοίκους καὶ μεγάλως θὰ συν-
τελέσῃ εἰς τὴν προσέλευσιν προσκυνητῶν καὶ ξένων πρὸς
παραθερισμόν. Ἐπίσης ἄλλαι ὁδοὶ εἶναι ἡ τῶν Ἄνω Λε-
χωνίων, βατὴ διὰ μέσου τῶν ἐλαιοπεριβολίων, ἀπέχου-
σα περὶ τὴν 1 1)2 ῥάραν, ἡ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου περὶ
τὴν 1 1)2 ῥάραν, ἡ τοῦ Καραμπασίου περὶ τὴν 1 ῥάραν, ἡ
τῆς Δρακείας περὶ τὴν 1 ῥάραν, ἡ τῆς Ζαγορᾶς διασχί-
ζουσα τὸ Πήϊον περὶ τὰς 3 1)2 ῥάρας καὶ ἡ τοῦ Κισσοῦ
περὶ τὰς 3 1)2 ῥάρας.

Ἐντὸς τοῦ χωρίου καὶ μὲ κέντρον τὴν ἀγορὰν ὑπάρ-
χουσιν αἱ ὁδοὶ Κωνσταντίνου Ζησοπούλου, ὀνομασθεῖσα
αὕτως εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Ζησοπού-
λου βουλευτοῦ φονευθέντος τὸ ἔτος 1913 εἰς τὴν μάχην τοῦ
Δρίσκου, ἡ πρὸς Ἁγίον Ἀπόστολον τὸν Νέον διευθυνομένη
πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου, ἡ πρὸς τὸ μοναστήρι διευ-
θυνομένη πρὸς Β. εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, ἡ
πρὸς τὴ Σιμέϊκα, ἡ πρὸς Ἁγριάν καὶ ἡ πρὸς Ἁγίον Γεώρ-
γιον. ὅλαι δὲ εἰσὶ πλακοεστρωμέναι (καλτερίμνια). Ἐκτὸς
τῶν ἀνωτέρω ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι πάροδοι (σιενσοκάκα)
διευθυνόμενα πρὸς διάφορα σημεῖα τοῦ χωρίου

ΠΗΓΑΙ.—Ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ χωρίου ὑπάρχουσι πολλὰ
πηγαί, διὰ τῶν ὑδάτων των δὲ ποτίζονται τὰ ἐλαϊοπερίβελα
καὶ οἱ κῆποι τοῦ χωρίου εἶναι δὲ αὐταὶ αἱ ἐξῆς.

α'. Ἐκτὸς τοῦ Χωρίου.

1) Ἡ πηγὴ τῆς Κουφάλας ἢ Κφάλας μεταξὺ καὶ σχεδὸν εἰς τὸ μέσον τῆς ἀγοῦσης ἀπὸ Ἁγίου Λαυρέντιον εἰς Ἁγίον Γεώργιον ὁδοῦ εἰς θέσιν βραχυλῆν καὶ ναπῶδη ἧτις

Αἰ παρὰ τὴν ἀγορὰν κοῆναι μετὰ τῆς γεφύρας
 δίδει ἀφορμὴν εἰς ποιητικὰς ἐμπνεύσεις καὶ ὑπὸ τὰς κατα-
 φύτους ἀπὸ μεγάλους φηγῶν καὶ δρυὸς ἀναδρῦει εἰς πολλὰ
 μέρη ἄφθονον καὶ ψυχρότατον ὕδωρ ὅπερ ρέον καὶ ἐνούμε-

νον σχηματίζει τὸν πάλαι ὀνομαζόμενον Ἐναυρον ποταμὸν (χλιὸ ποτάμι). Ἐνωθεν αὐτῆς ὑψοῦται τρίκορφον βουνὸν ἡλίβατον, τοῦ ὁποίου ἡ μέση καὶ ἡ ὑψηλοτέρα κορυφή ὀνομάζεται Ἐετοφωλιά (3).

2) Ἡ τῆς Μανερῶς διὰ τῶν πολλῶν τῆς ὁποίας ὑδάτων ποτίζονται ἔλα τὰ ἐλαιοπερίβολα καὶ εἰ κῆποι τοῦ χωρίου
3) ἡ τῆς Δέσεως διὰ τῶν ὑδάτων τῆς ὁποίας δύναται νὰ παραχθῇ ἡλεκτρικὴ δύναμις πρὸς φωτισμὸν τοῦ χωρίου.
4) ἡ τῆς Φλέσεως, 5) ἡ κρύα βρύσι, 6) τὰ ξυνὰ νερά, 7) ἡ Ἐαγριοκερασιά, 8) αἱ Ἐαγριόλευκες, 9) ἡ Βαθειὰ λάκα καὶ
10) ἡ τοῦ Μαρξέκι.

β') Ἐντὸς τοῦ χωρίου ὑπάρχουσιν αἱ ἑξῆς βρύσες. 1) Ἡ τοῦ μοναστηρίου, 2) ἡ βρύση τοῦ Γεωργαδῆ (ἔπισθεν τῆς οἰκίας Γ. Οἰκονομίδου), 3) ἡ τῆς Σκορδομύτης ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐαγίου Γεωργίου καὶ κάτωθεν τῆς οἰκίας Ἐαλ. Χατζητούρνου, 4) ἡ τοῦ Ἐιώνη ἔπισθεν τῆς οἰκίας Ἐιώνη, 5) ἡ τοῦ Ἐαγίου Ἐαθανασίου εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἐαγιος Ἐαθανάσιος, 6) ἡ τοῦ Νέου ἐντὸς τοῦ προχυλίου τῆς ἐκκλησίας Ἐαγίου Ἐαποστόλου τοῦ Νέου 7) αἱ δύο βρύσες τοῦ Παπαδάκη κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Δημητρίου Τσίρου, ἔστεγασμένοι, 8) αἱ δύο βρύσες τῆς ἀγορᾶς ἔστεγασμένοι, 9) ἡ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δρακειᾶς καὶ κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ κ. Ἐαἰωάννου Παπαμήτριου, 10) ὁμοίως ἡ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ καὶ πλησίον τῆς ἑξοχῆς Χατζίνη καὶ κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ κ. Μουστακαλῆ, 11) ἡ εἰς τὴν συνοικίαν Σιμέικα καὶ ἔπισθεν τῆς οἰκίας τοῦ Σαραφογιάννη, 12) ἡ τοῦ Τσέλιου ἔπισθεν τῆς οἰκίας Τσέλιου καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μοναστηρίου, 13) ἡ βρύση τοῦ Ἐαὑφαντῆ κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Πιτσιώρη καὶ ἄλλαι αἵτινες δὲν κατορθώθη νὰ ἐξακριβωθῶσιν.

Ἐπίσης ὑπάρχουσι καὶ τὰ ἑξῆς ρεύματα ἢ ξηροπόταμα τὸ Βαμπακέικο εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ χωρίου καὶ τὸ Γιαρενέικο διερχόμενον διὰ μέσου τῆς ἀγορᾶς.

Διὰ τῶν ἄνω περιγραφομένων πηγαίων ὑδάτων ποτίζονται αἱ κῆποι τοῦ χωρίου τακτικώτατα ὡς καὶ τὰ κάτωθεν τοῦ χωρίου ἐλαιόδενδρα, τὰ μέχρι παραλίας κείμενα ποτίζονται ἐπίσης ὑπὸ ὑδρονομέων καὶ τὰ ἄνωθεν τοῦ χωρίου κείμενα ὀπωροφόρα δένδρα, κάτωθεν τῶν ἐποίων φύονται

διάφορα μαγειρεύσιμα εἶδη, καθὼς καὶ γεώμηλα ἱκανῶς ἀρδευόμενα.

ΚΛΙΜΑ.— Τὸ κλίμα τοῦ χωρίου εἶναι ὑγιεινότατον, οἱ κάτοικοι δὲ τοῦ χωρίου σπανίως ἀσθενοῦσι· λόγῳ δὲ τοῦ ὑγιεινοῦ κλίματος πολλοὶ ξένοι μεταβαίνουνσι πρὸς παραθερισμὸν εἰς τὸ μαγευτικὸ χωριὸν, ὅταν δὲ πραγματοποιηθῇ ἢ ἀμαξιτῇ ὁδὸς καὶ διευκολυνθῇ ἢ ἐν τῷ χωρίῳ παραμονὴ τῶν ξένων θὰ διπλασιασθῇ καὶ ἢ προσέλευσις αὐτῶν καὶ οὕτω τὸ χωρίον θὰ καταστῇ ἓνα ἀπὸ τὰ πειρὸ πολυσύχναστα χωρία τοῦ Πηλίου. Καθῆκον λοιπὸν καὶ ἀνάγκη ἐπιβεβλημένη εἶναι ὅπως ὁ ρέκτης καὶ φιλοπρόδος πρόεδρος τῆς κοινότητος κ. Γ. Χρυσοχοῦδης μεριμνήσῃ καὶ ἰδρυθῶσι ξενοδοχεῖα, τὸ χωρίον ἠλεκτροφωτισθῇ, καὶ ἄλλα διάφορα μέσα πρὸς ἀνετιώτεραν διαμονὴν τῶν προσερχομένων ξένων.

Καὶ κατὰ μὲν τὸ φθινόπωρον καὶ ἔαρ τὸ κλίμα εἶναι ψυχρὸν ὡς ἐκ τοῦ ὕψους ἐν ᾧ εὐρίσκεται τὸ χωρίον, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα εἶναι ψυχρότατον μὲ πυκνὰς καὶ θαθείας χιόνας· οἱ δὲ κάτοικοι εἶναι ὑποχρεωμένοι κατὰ τὸν χειμῶνα νὰ ἀνάπτωσι πυρὰς πρὸς θέρμανσιν εἰς τὰ περίφημα «Τζάκια» ἐφοδιασμένοι διὰ ξύλων καὶ ξυλανθράκων ἀπὸ τὸ θέρος τὰ ὁποῖα μεταφέρουσιν ἐκ τοῦ πλησίον βουνοῦ. Εἶναι δὲ βαρύτερος ὁ χειμῶν ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ λήγων ἀρχὰς Μαρτίου, βροχαὶ ραγδαῖαι σχηματίζουνσι ποτάμια καὶ χειμάρους, αἱ χιόνες καλύπτουσι τὰ πέριξ τοῦ χωρίου καὶ τὰς οἰκίας, καὶ ἀποκλείουσι τὰς ὁδοὺς ὅλας πολλάκις καὶ μέχρι παραλίας. Σχηματίζονται δὲ χιονοστιβάδες εἰς διάφορα μέρη λόγῳ τοῦ πνέοντος ἀνέμου, τὰ ἀναμοσούρια λεγόμενα.

Ἀξιόσημειωτον γεγονός πεσοῦσης πολλῆς χιόνος εἶναι ἡ τῶν ἐτῶν 1840 κατὰ Φεβρουάριον, ὅποτε οἱ κάτοικοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἐκκαθαρίσωσι τὰς ὁδοὺς ἀπὸ τῆς χιόνος ἵνα διέλθωσι τὰ ζῶα μέχρι τῆς θέσεως «αὐλάκι», ἀπεχούσης περὶ τὰ 2600 βήματα, καὶ δις κατὰ τὸ 1891, τὴν μὲν πρώτην φοράν μέχρι τῆς θέσεως «αὐλάκι», τὴν δὲ δευτέραν μέχρι τῆς θέσεως «Σερβανάταις» ἀπεχούσης περὶ τὰ 5100 βήματα. Ἔσπασαν δὲ καὶ πολλὰ ἐλαιόδενδρα. [4]

Κατὰ τὸ θέρος τὸ κλίμα εἶναι εὐχάριστον ὁροσερὸν καὶ

τερπνόν· ἔχων τὸ χωρίον τὰς δροσερωτάτας πηγὰς τοῦ καὶ θρύσεις καὶ τὰς σχετικὸς εὐκαλίαις ὅσον ἀφορᾷ τὰ τροφίμα προσελκύει τοὺς ἐπωσδήποτε εὐποροῦντας Ἀγιολαυρεντίτας τοὺς διαμένοντας εἰς ἄλλα μέρη εἴτινες καὶ προσέρχονται πρὸς παραθερισμὸν καὶ διέρχονται κατὰ τὸ θέρος πολὺ τερπνὰς καὶ δροσερὰς καὶ καλὰς ἡμέρας ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτῶν γῆ μετὰ τῶν συγχωριανῶν των. Νόσοι δὲν μαστίζωσι τὸ χωρίον πλὴν τῶν ἐκτάκτως ἐπιδημοῦσων, ἐν γένει τὸ κλίμα τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου εἶναι ὑγιεινότατον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Ἰατρὸς τοῦ χωρίου εἶναι ὁ κ. Ἰωάννης Στεφόπουλος ὅστις διὰ τῆς δεδοκιμασμένης Ἐπιστήμης του καὶ τῆς καλῆς του διαγνώσεως εἶναι ὁ παρήγορος ἄγγελος τῶν χωρικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

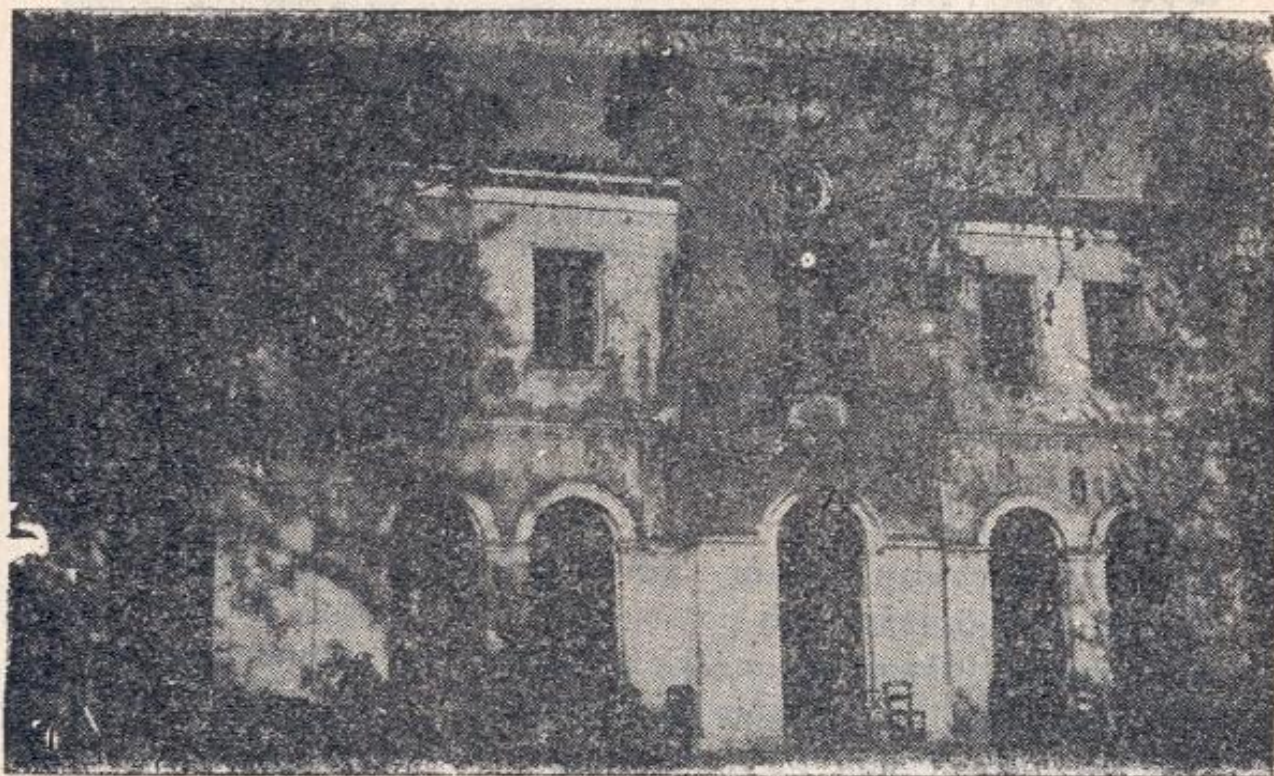
Πληθυσμός, σχηματισμός κοινότητος, ἀγορά, Σχολεῖα, Μοναί, Ἐκκλησίαι, Τὸ μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου, Ἐξωκκλήσια, Ἐρημοκκλήσια, πανηγύρεις καὶ διασκεδάσεις,

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.—Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα 1770—1803 τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος ἠρίθμει περὶ τὰς 103 οἰκογενεῖας αἵτινες ὁμῶς ἠλλατώθησαν εἰς 43 κατόπιν τῆς ἐνσχυφάσης κατὰ τὸ 1803 καταστρεπτικῆς πανώλους (5) σὺν τῷ χρόνῳ ὁμῶς αἱ οἰκογένειαι γυξήθησαν εἰς 380 καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος τὸ χωρίον συνίστατο ἐκ 400 οἰκιῶν μὲ πληθυσμὸν περίπου 2000. Συμφώνως δὲ τῇ ἀπογραφῇ τῆς 19 Δεκεμβρίου 1920 ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος ἠρίθμει κατοίκους 1253 καὶ 139 τῶν Τσιφλικίων τὸ ὅλον 1392.

Ἡ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ἈΓΙΟΥ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ.—Ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ χωρίου Ἅγιος Λαυρέντιος μὲ κατοίκους 1253 καὶ τὰ Τσιφλίκια μὲ κατοίκους 139 ἤτοι τὸ ὅλον κατοίκους 1392, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκλογεῖς εἰσὶ περὶ τοὺς 380, ἄλλοτε ἢ κοι-

νότης ἀπετέλει μέρος τοῦ τέως Δήμου Νηλείας, καταργηθέντος ἤδη διὰ Β. Δ.

Τὸ ἤδη κοινοτικὸν Συμβούλιον ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Χρυσιχοῦδου προέδρου, Κ. Καζάνη ἀντιπροέδρου, Γ. Καρατζᾶ, Ἀποστόλου Μουλά, Ἀλεξάνδρου Ζαρίφη, Ἀνα-

Τὰ γραφεῖα τῆς κοινότητος τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου σταθίου Λουάρη καὶ Γεωργίου Ἀναγνώστου ὡς συμβούλων.

Ἐμμέσους φόρους ἢ κοινότης ἔχει τὸν ἀρδευτικὸν καὶ τὸν τῆς ἀγροφυλακῆς. Τὰ ἔσοδα τῆς κοινότητος ἀνέρχονται εἰς δρχ. 700.000 ἑτησίως, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 400.000 δρχ. δαπανωμένας εἰς ἐκτελέσεις κοινοτικῶν ἔργων.

ΕΞΕΧΟΥΣΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ἐχρημάτισεν ἐπὶ μίαν τετραετίαν (1899—1903) Δήμαρχος τοῦ τέως Δήμου Νηλείας, τοῦ ἀποτελουμένου ἐκ πέντε χωρίων μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνετο καὶ ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος.

Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐψηφίσθη ἐπὶ τῆς Δημαρχίας του ὁ Νόμος δυνάμει τοῦ ὁποίου περιελήφθη εἰς τὸν λιμένα Βόλου καὶ ὁ τῆς Ἀγριάς μὲ ἀντάλλαγμα, ὅπως λαμβάνη, ὁ Δήμος Νηλείας τὸ 1/6 τοῦ λιμενικοῦ φόρου, ὁ ὁποῖος ἀνέρχεται σήμερον εἰς τὰ δύο ἑκατ. (2.000.00) περίπου μὲ τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως προτιμηθῶσι τὰ ἔργα τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ἐλῶν καὶ τοῦ ἐξωραϊσμοῦ Ἀγριάς καὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν αὐτῶν νὰ διατίθεται τὸ ὑπόλοιπον

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΘΥΡΗΣ

Ἴατρος Μαιευτῆς

ὑπὲρ τῆς ευχαιωνίας τοῦ Δήμου. Ἐπίσης ἐπὶ τῆς Δημαρχίας του ἐγένετο καὶ ἡ διακλάδωσις τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ

Βόλου— Λεχωνίων μέχρι τῆς θέσεως «Σουτραλή νερό», ἣτις ἐξυπηρετεῖ τὰ μέγιστα τὴν περιφέρειαν ἐκείνην, ὡς καὶ τὸ ψήφισμα τὸ μὴ ἐπιτρέπον τὴν δόσκησιν ποιμνίων ἐντὸς τῶν κτημάτων τοῦ Δήμου, τὰ ὅποια ἦσαν πρὸ αὐτοῦ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ποιμένων,

Ὅμοίως ἐπὶ τῆς Δημαρχίας του ἐγένετο καὶ ἡ μεταφορὰ ποσίου ὕδατος εἰς Κάτω Λεχώνια πρὸς ὑδρευσιν τῶν κατοίκων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἠναγκασμένοι πρότερον νὰ μεταφέρωσι μακρόθεν τὸ ἀναγκαιοῦν αὐτοῖς ὕδωρ πρὸς πόσιν, ὅσοι δὲ δὲν εἶχον τὰ μέσα πρὸς μεταφορὰν, ἐπρομηθεύοντο τοιοῦτον ἀπὸ τὸν ποταμὸν, τὸ ὅποion ἦτο ὀλως ἀκατάλληλον ἰδίως ἐν καιρῷ χειμῶνος.

Υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἀθανασίου Χρυσοχοῦδου Ἑλλη-

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

νοδιδασκάλου τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ ἔγγονος τοῦ πρώτου Δημάρχου τοῦ χωρίου Ζήση Κωστοπούλου, ὁ Γεώργιος Χρυσοχοῦδης νεώτατος ἀκόμη, ἐξελέγη παμψηφεί πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ ἐπεδείξατο μέγαν ζῆλον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Κοινότητος, ἔχων ὡς μόνον ὄνειρον τὴν πραγματοποίησιν πλείστων ἐ-

ξωραϊστικῶν καὶ ὠφελιμιστικῶν ἔργων.

Ἦρξατο ἤδη, διὰ τῶν ἐνεργειῶν του, ἡ κατασκευὴ ἀμα-

ξιτής οδοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου— Κατω Λεχωνίων ἧτις θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ μέγιστα τὰ συμφέροντα τοῦ χωρίου.

Ἐπίσης ἀπὸ καιροῦ μελετᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ, μετ' ἄλλων καλλωπιστικῶν καὶ ἐνπολιτιστικῶν ἔργων τῶν ὁποίων εὐχόμεθα ταχεῖαν τὴν πραγματοποίησιν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΑΘΥΡΗΣ

Χρηματίας πρὸ εἰκοσαετίας, πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἁγίου Λαυρεντίου κατώρθωσε διὰ τῆς σώφρονος καὶ συνετοῦς του διοικήσεως νὰ ὑφελήσῃ τὴν κοινότητα τὰ μέγιστα.

Μεταξύ τῶν ἀνδρῶν, δι' οὓς δικαίως καυχᾶται τὸ χωρίον
μας, ἐξέχουσιν ἀνθεὶς κατέχει ὁ διαπρεπὴς ἰατρός καὶ πολι-

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΛΛΟΣ
Ἴατρος

τευτῆς Κωνσταν-
τίνος Στέλλος, χα-
ρακτήρ ἀκέραιος
καὶ πατριώτης ἀ-
ἀκραιφνῆς κατῶρ-
θωσε νὰ ἐκτιμηθῆ
καὶ ἀγαπηθῆ ἀπὸ
ὅλους τοὺς κατοί-
κους λόγῳ τῆς φι-
λεργίας καὶ τῶν
κόπων του εἰς οὓς
ὑποβάλεται ὡς ἐκ
τοῦ ἐπαγγέλματός
του. Χρηματίσας
πρόεδρος τῆς κοι-
νότητος ἔδειξε με-
γίστην φιλοπονί-
αν, ἐργασθεὶς μετ'
αὐταπαρνήσεως
ὑπὲρ τοῦ καλλω-
πισμοῦ καὶ τῆς
εὐημερίας τοῦ τό-
που του.

Μεταστὰς ἐκ τοῦ
κόμματος τῶν Φι-
λελευθέρων εἰς τὰς

τάξεις τοῦ κομμουνιστικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος κατῆλθε
πολλάκις εἰς τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτοῦ
τιμηθεὶς δι' ὄλων σχεδὸν τῶν ψήφων τῆς πατρίδος του.

Ἡ ΑΓΟΡΑ (τὸ παζάρι).— Εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωρίου
ὑπάρχει πλατεῖα ἱκανῶς εὐρεῖα καὶ καλῶς λιθοστρωμένη,
σκιαζομένη ὑπὸ δύο μεγάλων πλατάνων· πλησίον τῆς πλατείας
ὑπάρχουσι δύο εὐκτισταὶ κρήναι, ἐστεγασμένοι, προχέουσαι
διαυγῆς ὕδωρ τῇ ἐνεργείᾳ δὲ τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος αἰ

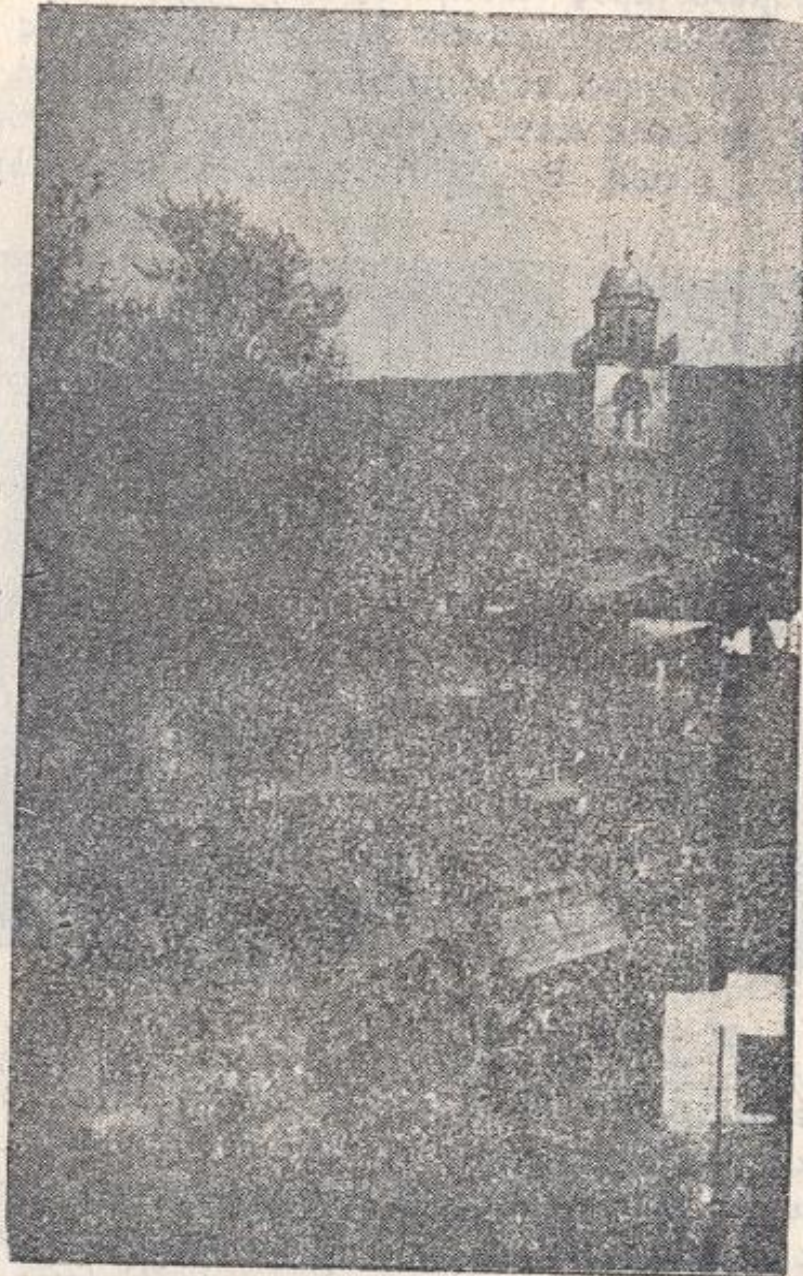
δύο κρήναι ἀντικαθίστανται διὰ δύο μαρμαρίνων κεφαλῶν λεόντων. Ἡ πλατεία αὕτη εἶναι ἡ ἀγορὰ τοῦ χωρίου ἔνθα ἀνά πᾶσαν Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν συνέρχονται οἱ κάτοικοι συναλλασσόμενοι πρὸς ἀλλήλους καὶ συζητοῦντες διὰ τὰ κοινὰ τοῦ χωρίου συμφέροντα· ἀλλ' ἐνῶ κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας ἡ ἀγορὰ εἶναι πλήρης ἀνθρώπων καὶ θορύβου, κατὰ τὰς ἑργασίμους ἄπας σχεδὸν ὁ ἄρρεν πληθυσμὸς διασκορπίζεται εἰς τοὺς ἀγροὺς πρὸς καλλιέργειαν αὐτῶν, μό-

Πλατεία κομποπόλεως Ἁγίου Λαυρεντίου

νον δὲ γέροντες καὶ ράθυμοί τινες νεανίαι ἐξαπλοῦνται ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν πλατάνων. Γύρωθεν τῆς πλατείας εἶναι τὰ καφενεῖα καὶ τὰ παντοπωλεῖα τοῦ χωρίου καὶ κάτωθεν τῆς πλατείας εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ὡς καὶ τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου μετὰ τῆς πλατείας. Ἐπίσης εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς πλατείας εἶναι καὶ τὰ γραφεῖα τῆς κοινότητος, ὑπερθεῖν τῶν ὁποίων ὑφούται τὸ μεγαλοπρεπὲς κωδονοστάσιον τοῦ ὠρολογίου τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον ἐδώρησε κατὰ τὸ 1893 τὸ εὐγενὲς τέκνον τοῦ χωρίου ὁ κ. Δημήτριος Γιαννόπουλος ὅστις ἀπεδήμησεν ἐκ τοῦ χωρίου ἐγκαταστάθεις εἰς

Ἄμερικὴν, ἔνθα διὰ τῆς τιμίας του ἐργασίας κατώρθωσε
νά-ὑπερπλουτίσῃ, τιμῶν τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου ἐν τῇ ξένη.

Ἀπομυκτὸ τοῦ ὄρολογίου τῆς κομποπόλεως

Ἐν τῷ κωδικοποιεῖσθαι τοῦ ὄρολογίου ἐνετειχίσθη παρὰ
τῆς κοινότητος ἢ κάτωθι πλάξ.

«Δαπάνη Κοινότητος Ἁγίου Λαυρεντίου ἐν σωτηρίῳ ἔτει

αφ' ἧς τὴν οἰκοδομὴν τῆς οὗδε τὸ Συμβούλιον αὐτῆς ἀνήγειρεν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Συμπολίτης ἐν Ἀμερικῇ παρεπιδημῶν τῇ Κοινότητι Ἁγίου Λαυρεντίου τὸ ὄρολόγιον τόδε ἐδωρήσατο.»

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΑΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

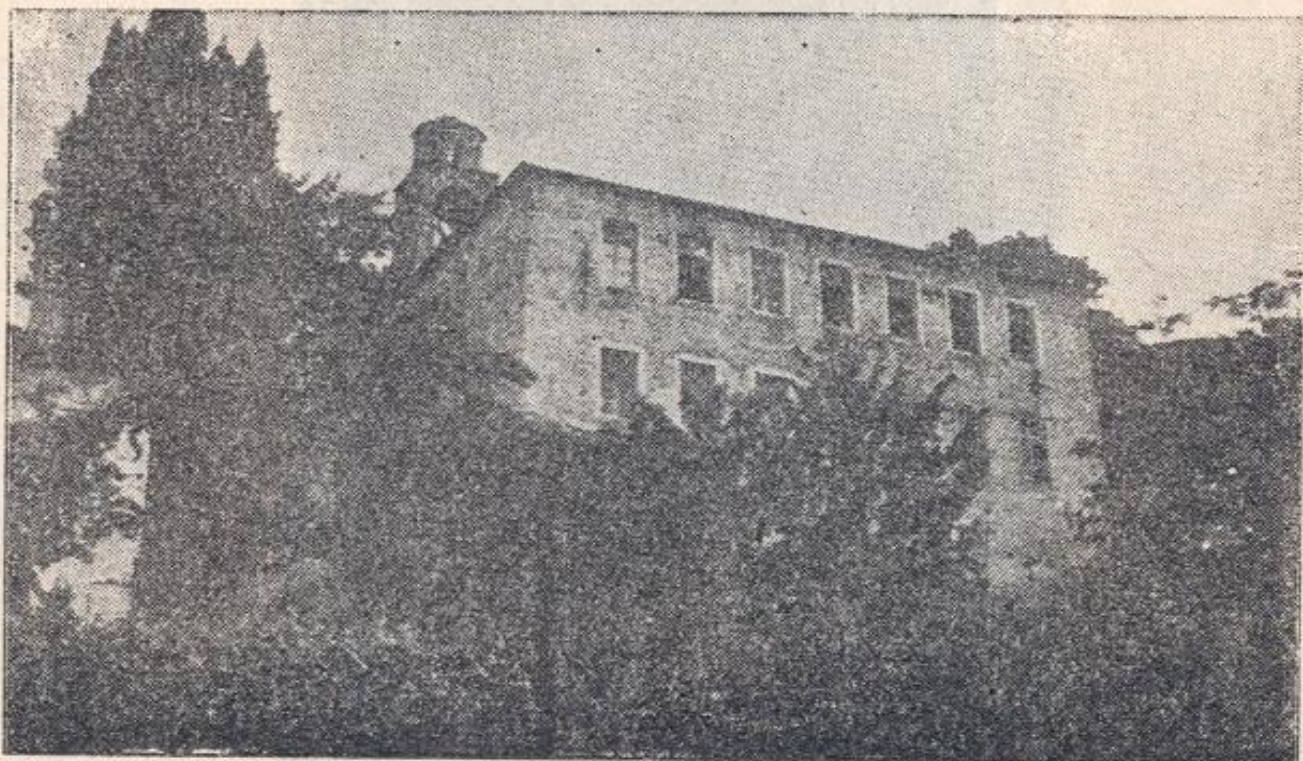

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΟΛΕΙΑ.— Σήμερον ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος ἔχει μονοτάξιον Δημοτικὸν σχολεῖον ἀρρένων διευθυνόμεον ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωάννου Παπαμήτρου καὶ ἔχον μαθητὰς 55, ἐπίσης, μονοτάξιον Δημοτικὸν σχολεῖον θηλέων διευθυνόμενον ὑπὸ τῆς κ. Βάσως Μωραϊτίνῃ με μαθητρίας 50. Τοῦ δὲ Ἑλληνικοῦ Σχολείου διευθυντῆς εἶναι ὁ κ. Γρηγόριος Ἀζαριάδης

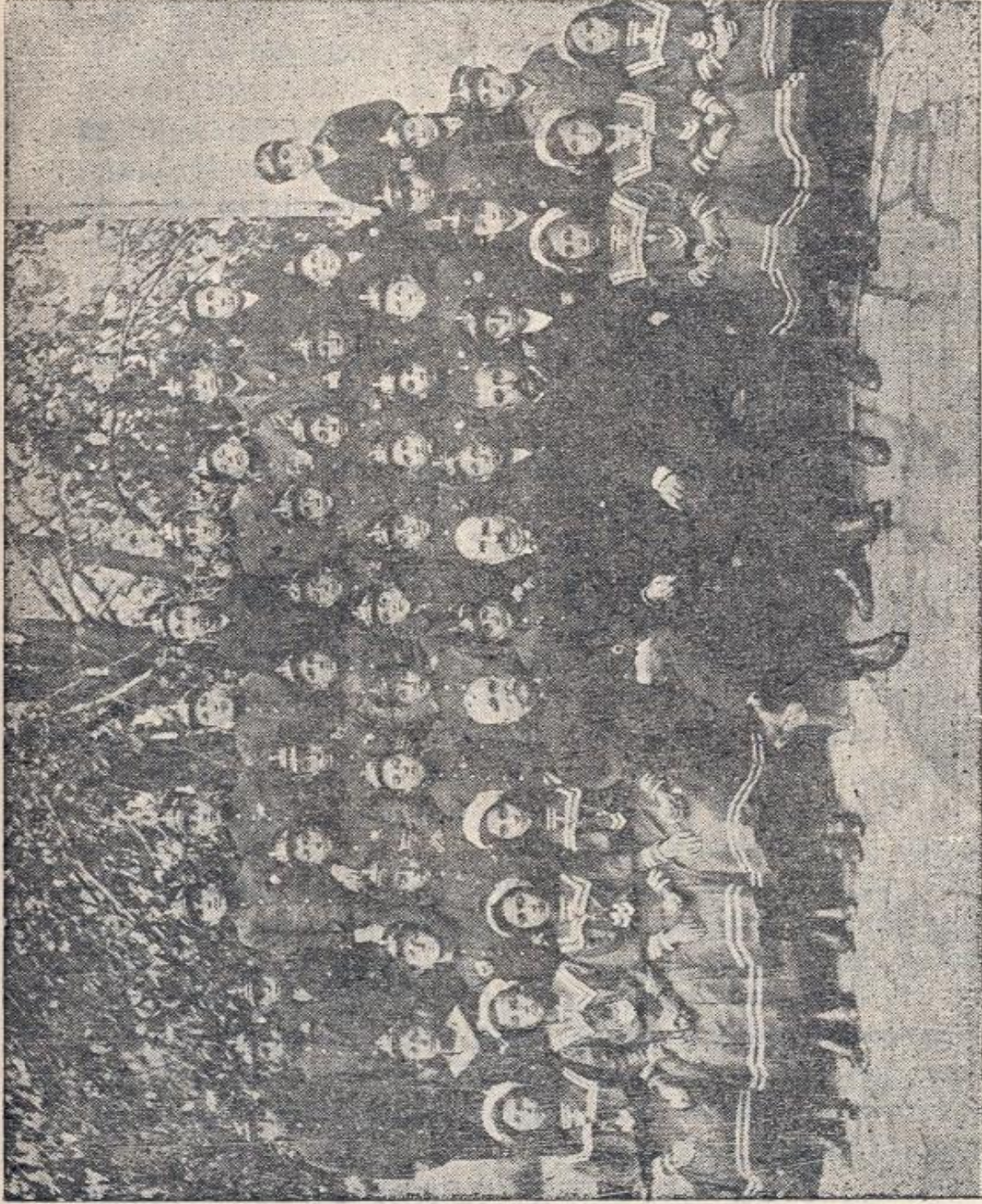
πρόσφυξ ἐκ Καισαρείας ἔχει δὲ τὸ σχολεῖον μαθητὰς καὶ μαθητρίας 37.

Τὸ πάλαι ὑπῆρχε σχολὴ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἀκμάσασα τὸ ἔτος 1766 μέχρι τοῦ ἔτους 1799 τοῦ Νεοφύτου ἢ λεγομένη, κρτόπιν ἐσυστήθη ὑπὸ τοῦ Δοσιθέου τοῦ Β' τοῦ φιλοσόφου καλουμένου καὶ φιλοσοφικὴ Σχολὴ

Τὸ Δημοτικὸν καὶ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον τῆς κομποπόλεως

πάλιν ἐν τῇ μονῇ ἦτις μετεφέρθη ἀργότερον εἰς τὸ κάτωθεν τοῦ χωρίου ΒΔ. κείμενον ἐξωκκλήσιον (Μετόχιον) τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Σχολάρχης τῆς σχολῆς ταύτης ὑπῆρξεν ὁ σοφὸς Δανιὴλ Μάγνης· (7) εἰς τὸ κατὰ τὸ 1816 συσταθὲν Ἑλληνικὸν Σχολεῖον ἐδίδαξαν πρῶτοι ὁ εἰρημένος Δανιὴλ Μάγνης, Ζήσης Θεοδοσιάδης Παχάρνικος καὶ Δημήτριος ὁ ὀνομαζόμενος λογιώτατος, ὄντες γόνοι τοῦ αὐτοῦ χωρίου. (8)

Οί μαθηταί καί αἱ μαθήτριαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου μετὰ τῶν διδασκάλων
των κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1912—1913

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΖΗΣΗΣ ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ ΠΑΧΑΡΝΙΚΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ τῷ 1761 ἐδιδάχθη τὰ Ἑλληνικά γράμματα ἐν Ζαγοράῃ ἢ πιθανότερον ἐν Μηλεαῖς, ὅπου ὑπῆρχεν Ἑλληνικὴ Σχολὴ μεταρρυθμισμένη ἀπὸ τὸ 1803 εἰς Γυμνάσιον, ἐν ᾧ ἐδίδαξαν οἱ ἀείμνηστοι διδάσκαλοι καὶ συγγραφεῖς, Γρηγόριος Κωνσταντᾶς Δανιήλ ὁ Φιλιππίδης καὶ Ἀνθίμος ὁ Γαζῆς.

Ἐδίδαξεν εἰς τὸ χωρίον ἀπὸ τοῦ 1831 ἔτους, ὁπότε κατήλθεν εἰς αὐτὸ μετὰ τῆς συζύγου του, μέχρι τέλους τοῦ βίου του.

Πρὶν κατέλθῃ εἰς τὸ χωρίον διέμενεν εἰς Κωνσταντινούπολιν μέχρι τῆς ἐκκρήξεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἐνθα διετέλει ὑπάλληλος ἴσως τινὲς τῶν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου Ἀρχιερέων· εἶτα μετέβη εἰς Βουκουρέστιον ὅπου ἔλαβε τὸν τιμητικὸν τίτλον Παχάρνικος (αἰνοχόος) καὶ τελευταῖον εἰς Ὀδησσόν, ὅπου εἶχε μεταβῆ διὰ τὸν τότε γενικὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων διωγμὸν τῶν Τούρκων. Ἀφοῦ δὲ ἀποκατέστη ἡ εἰρήνη καὶ ἐπῆλθεν ἡ ἡσυχία εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἰδίαν του πατρίδα ἐπανῆλθεν εἰς αὐτὴν καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἀφέλησε τοὺς παρ' αὐτῷ μέχρι τέλους τοῦ βίου του μαθητεύσαντας.

Εἰς τὰ τελευταῖα του ἔτη κατελήφθη ὑπὸ μελαγχολίας ἀναλογιζόμενος τὰς πικρὰς περιπετείας τοῦ βίου του καὶ θέλων γὰρ διασκεδάσει, ἔχων δὲ καὶ κλίσιν εἰς τὸ στιχουργεῖν, διῆγε τὰς ὥρας τῆς ἀνεσεύς του εἰς τὴν μετάγγισιν διαφόρων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἰδεῶν, ἀρυσόμενων ἐξ ἀρχαίων συγγραφέων ἱερῶν τε καὶ ἐθνικῶν, ἢ εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ βίου ἐπισήμων ἀνδρῶν διὰ στίχων ὁμοιοκαταλήκτων δεκαπεντασυλλάβων.

Ὁ Ν. Σταυρίδης κατεῖχε χειρόγραφον τοῦ Ζήση Θεοδοσιάδη Παχάρνικου ἑπερ διὰ στίχων ὁμοιοκαταλήκτων εἰς γλῶσσαν ἀρχαῖζουσαν γράφει τοὺς στίχους του.

Ἀπορίας δὲ ἄξιον εἶναι πῶς δηλαδὴ ὁ Παχάρνικος με-

τεχειρίζετο γλώσσαν άνεκτήν μὲν ἴσως εἰς λογίους ἀκατάληπτον ὁμως εἰς τοὺς πολλοὺς, καὶ δὲν ἐμιμήθη τοὺς διδασκάλους του Γρηγόριον Κωνσταντᾶν, Δανιὴλ Φιλιππίδην καὶ Ἀνθιμον Γαζῆν. Φξίνεται ὁμως ὅτι παρεσύρετο εἰς τὸ ἀρχαϊκῶς γράφειν ὑπὸ τῆς ἰσχυρῶς ἐπὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἐπιδράσεως τῆς γλώσσης τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀφ' ὧν τὰς πλείους ὑποθέσεις τῶν στιχουργημάτων του ἠρύσατο.

Πολλὰ τῶν στιχουργημάτων τούτων ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ζωσιμᾶ Ἐσφυμένιτου ἐκδοθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1886, 1887 καὶ 1888 ἡμερολόγια ἢ «Φήμη».

Ἀπέθανεν εἰς Ἄγιον Λαυρέντιον κατὰ τὸ ἔτος 1849 εἰς ἡλικίαν 88 ἐτῶν.

ΔΑΝΙΗΛ ΜΑΓΝΗΣ

Ὁ Ἄγιολαυρεντίτης

Ἐγεννήθη ἐν Ἄγιῳ Λαυρεντίῳ τῷ 1769. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γερμανίας καὶ Ὀλλανδίας καὶ ἐχρημάτισε σχολάρχης τῆς Ἀκαδημίας Ἀμπελακίων καὶ Διευθυντῆς τῆς ἐν Χάλκῃ τοῦ Βασπόρου Θεολογικῆς καὶ Ἐμπορικῆς Σχολῆς. Ἐδίδασκεν εἰς τὴν κάτωθεν τοῦ χωρίου μεταφερθεῖσαν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Νεοφύτου εἰς τὸ ἐξωκκλήσιον (Μετόχιον) τῆς Μονῆς Ἁγίου Νικολάου καὶ ἐχρημάτισε σχολάρχης τοῦ μετέπειτα συσταθέντος σχολαρχείου τοῦ χωρίου τῷ 1816. — Διὰ τε τὴν πολυμάθειάν του καὶ τὴν χρηστότητά του ἀπεκλήθη σοφός· ὁ ἴδιος δὲ ἀπεκαλεῖτο ὁ Ἄγιολαυρεντίτης οἱ κάτοικοι δὲ ἄγνωστον διατὶ ἀπεκάλουν αὐτὸν Ψόφρον ἐμπαικτικῶς.

Συνέγραψε λατινικὴν γραμματικὴν καὶ Λεξικὸν Μυθολογικὸν Γεωγραφικὸν καὶ τῶν Κυρίων ὀνομάτων ἦτο δὲ καὶ ρυθμιστῆς τοῦ Ἱεροῦ Πηδαλίου.

Ἀπέθανεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1856 εἰς ἡλικίαν 87 ἐτῶν.

Ἐγεννήθη ἐν Ἀγίῳ Δαυρεντίῳ κατὰ τὸ ἔτος 1856 ἐνθα ἐσπούδασε τὰ πρῶτα γράμματα ἀκολούθως ἐσπούδασεν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Γυμνάσιον μεθ' ὃ διωρίσθη τὸ πρῶτον Ἑλληνοδιδάσκαλος εἰς τὸ ἐν Μικρυνίτση ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀκμάζον Ἑλληνικὸν Σχολεῖον ἐνθα καὶ διέπρεψε.

ΑΘΑΝΑΣ. ΧΡΥΣΟΧΟ.Γ.ΔΗΣ

Ἐν Ἀθήναις σπουδάζων ἦτο μέλος τῆς λεγεῶνος τῶν Θετταλομαγνήτων ἣτις κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1878 προσέφερε πλείσια ὄσα ὑπὲρ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος μετέσχεν εἰς τὴν ἐπανάστασιν ταύτην ὁμοῦ μετ' ἄλλων Πηλιορειτῶν, μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας διωρίσθη Ἑλληνοδιδάσκαλος ἐν τῇ Πατρίδι τοῦ ἐνθα καὶ ἐδίδασκεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μέχρι τοῦ 1896 ὁπότε λόγῳ κομματικῶν ἀφορμῶν μετετέθη εἰς τὸ ἐν Μηλεαῖς Ἑλληνικὸν Σχολεῖον εἰς ὃ καὶ ἐδίδασκεν ἐπὶ ἓν ἔτος. Μετὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897 ἰδιώτευσεν ἐπὶ διετίαν διδάσκων εἰς τὸ ἐν Βύλῳ ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον Νικολαΐδου, κατὰ τὸ 1899 διωρίσθη καὶ πάλιν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πατρίδος του εἰς ὃ ἐδίδασκε μέχρι τοῦ ἐπισυμβάντος αὐτῷ καρδιακοῦ νοσήματος ὁπότε καὶ ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας.

Ἀπέθανε τὴν 1 Ἰουνίου 1919 ἡμέραν Κυριακὴν κηδευθεὶς πανδημῶς εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν.

Ἄφησε δύο υἱοὺς καὶ μίαν θυγατέραν ὡς καὶ χήραν σύζυγον. Ἐκ τῶν υἱῶν του ὁ μὲν Νικόλαος εὑρίσκεται εἰς Ἀθήνας ἀξιωματικὸς τοῦ Ἐλέγχου. Ὁ δὲ νεώτερος Γεώργιος ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ χωρίου τυγχάνει νῦν πρόεδρος τῆς κοινότητος αὐτοῦ.

Ἐξέδωκε συλλογὴν ποιημάτων πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων εἶχε δὲ ἐτοίμην πρὸς ἔκδοσιν Χρηστομάθειαν διὰ τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς καὶ γραμματικὰς

ἀσκήσεις.

Ἡ ἐν τῷ χωρίῳ καὶ ἄλλα χωρία διδασκαλία ὑπῆρξεν τὰ μάλιστα καρποφόρος καὶ πατριωτικῆ, κατέλιπε δὲ πλουσίαν βιβλιοθήκην ἀπηρτιζομένην ἐξ ἔργων ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν ὡς καὶ διαφόρων σπανίων χειρογράφων, τυγχάνει δὲ ἡ μόνη πλήρης βιβλιοθήκη ἐν τῷ χωρίῳ ὡς δὲ διάφοροι ἐπιστήμονες ἐπισκεφθέντες ταύτην ἀπεφάθησαν ἴσως νὰ μὴν εὐρίσκεται παρομοία ἰδιωτικῆ βιβλιοθήκη εἰς τὰ χωρία τοῦ Πηλίου.

ΜΟΝΑΙ.—Μοναὶ ἐν τῷ χωρίῳ Ἅγιος Λαυρέντιος ὑπῆρχον δύο, ἡ ὑπερθέν του κειμένη μονὴ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἐκ τῆς ὁποίας ἐδόθη καὶ τὸ ὄνομα εἰς τὸ χωρίον καὶ ἦς τὸ ἱστορικὸν διαπραγματευόμεθα ἐν τῷ Β'. μέρει· καὶ ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου (Μετόχιον) κειμένη κάτωθεν τοῦ χωρίου ΒΔ εἰς ἣν τὸ πάλαι μετεφέρθη καὶ ἡ Σχολὴ τοῦ Νεοφύτου.

Ἡδὴ καὶ αἱ δύο μοναὶ εἰσὶν ἔρημοι καὶ ἰδίως τῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐγκαταλελειμμένοι καὶ ἄνευ καλογήρων, περιελθοῦσαι εἰς τὴν κοινότητα.

Εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου εὐρίσκεται καὶ τὸ νεκροταφεῖον ἀνακαινισθὲν πρὸ 25ετίας.

ΝΑΟΙ.—Εἰς τὸ χωρίον ὑπάρχουσιν αἱ ἑξῆς ναοί:

Α' Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ἈΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.—Ὁ καὶ Μητροπολιτικὸς ναὸς θεωρούμενος, κείμενος κάτωθι τῆς κεντρικῆς ἀγορᾶς τῆς κωμοπόλεως· περὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τούτου οὐδὲν σχετικὸν κατωρθώσαμεν νὰ μάθωμεν παρὰ μόνον ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1730 ἠδύρυνθη ἐκ νέου εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ ἤδη εἶναι ἐνοριακὸς ναὸς τοῦ χωρίου. Ἐν τῷ ναῷ εὑρεται καὶ χειρόγραφον, ὅπερ κατὰ τὴν ἐν τῷ χωρίῳ ἐπίσκεψίν του τὸ ἔτος 1896 περιέγραψεν, ὁ Παπαδόπουλος ὁ Κεραμεύς (9)

Ἐπίσης ἐκ παλαιᾶς ἐπιστολῆς γραφείσης κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1775 παρὰ τινος Πρωτόπαπα Διανέλου μαθητόμενον ὅτι ὑπῆρχεν ἔθιμον ὅπως κάμνουσι μίαν φορὰν τὸν χρόνον εἰς τὰς 16 Αὐγούστου εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου φαγητὸν διὰ τοὺς ἐντοπίους καὶ τοὺς ξένους ἐκ τῶν ἐσόδων μιᾶς δωρεᾶς ἣν ἄρηνεν ὁ εἰρημένος Πρωτόπαπας καὶ περὶ αὐτοῦ κατωτέρω τὸ τεχειρόγραφον καὶ ἀντί-

γραφον τῆς ἐπιστολῆς σταλείσης ὑμῖν παρὰ τοῦ κ. Γ. Οἰκονομίδου.

Ἄριθ. 1

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ ΤΩΝ 500 ΓΡΟΣΙΩΝ

† Τὴν σήμερον μὲ τὸ παρὸν ἰδιοχηρὸν μου γράμμα, ὁμολογῶ καὶ φανερώνω, ἐγὼ ὁ πρωτόπαπας διανέλος ἱερεὺς, τοῦ ποτε σταμούλη, ὅτι πῶς τὰ πεντακόσια γρόσια ὁποῦ χρεωστάη ἡ χῶρα μου, ἀφοῦ μὲ ἀκολουθήση θάνατος, τὰ ἀφιερώνω εἰς τὸ βακούφη τὴν Ἐκκλησίαν μας ἅγιον δημήτριον, νὰ τὰ κάμνη ζάπτο ὅποιος εὐρεθῆ ἐπίτροπος νὰ τὰ πέρνη τὴν δούλευσίν τους, νὰ ἐξοδιάζη τὸν κάθε χρόνον, νὰ κάμνη ἓνα φαγὶ εἰς τὰς δέκα: ἔξη ἀυγουστοῦ, καὶ νὰ μὴν ἔχη κανένας ἄλλος κανένα λακά εἰς αὐτά, οὔτε εἰδικός μου, οὔτε ξένος, νὰ ἐμποδίζη αὐτὸ τὸ μνημόσυνόν μου, ὅποιος εὐρεθῆ ὁποῖας τάξεως καὶ ἂν εἶναι ὁποῦ νὰ ἐμποδίση νὰ μὴ γίνεταὶ τὸ φαγὶ, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ἐπίτροπος ὅπου εὐρεθῆ ἀμελήση, ἐπικατάρατος νὰ εἶναι καὶ νὰ ἔχουν καὶ τὸν ἅγιον ἀντίδικον, ἐν ἡμέρα κρίσεως, καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀλιθίας ἰδοῦ ὅπου δίδω τὸ ἰδιοχηρὸν μου γράμμα, εἰς χεῖρας τοῦ παπά Κυρ ἰωάννου, ἀφωσιωμένου ἐπιτρόπου καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν:

1775: ὀκτοβρη: α:

πρωτόπαπας διανέλος ἱερεὺς γράψας καὶ ὑπόσχομαι εἰς τὰ ἄνοθεν.

- » Ἰωάννης καφετζῆς μαρτυρῶ ὡς ἄνοθεν
- » ἀναστάση ἀλεβίζη μαρτυροῦ
- » Χατζιγιώργης μαρτυρο
- » ἀλέξης Ευστατη παρὸν

Ἄριθ. 2

Χάρτ. 8ον. Φύλλα 230 ἔτους 1666ου. — **Μανολῆλ Μαλαξοῦ** νομοκάνων ἐκ κεφαλαίων 420. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου.

« † Ἐγράφει χειρὶ καμοῦ τοῦ αμχρωτοῦ Παγιώτη (sic) τοῦ ἐξηωννίνων (=ἐξ Ἰωαννίνων) ἐπὶ ἔτους: αχξς' ἰν (δικτιῶν) ος ι': διὰ συνδρωμῆς, καὶ ἐξώδου τοῦ ὀσιωτάτου ἐν ἱερομονάχεις καὶ πνικῆς (=πνευματικοῖς) πατράσι παπᾶ κυρ. Ἰωῶσαφ σὺν τοῖς λοιποῖς ἀδελφοῖς καὶ εἴτης βουληθῆ καὶ ἀπρξενώζει ατοῦ (=αὐτὸ) ἐκ τῆς μονῆς ναῆχει τὸν ἅγιον Λαυρέντιον ἀντήδικον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως: — τέλος καὶ τῷ (sic) χάρις: †»

Ἐπονται ἑπτὰ φύλλα τούτων δὲ τὸ πρῶτον ἔχει τέτ =

σας τύπους δύο σφραγίδων. Ἡ πρώτη σφραγίς ἔχει οὕτω:

$$\begin{array}{l} \text{ΠΝ}^{\dagger}\text{ΓΙΑ} \\ \text{ΣΙΝΑ} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Π}(\alpha)\nu(\alpha)\gamma\acute{\iota}\alpha \\ \text{Ξινᾶ} \end{array}$$

Ἡ σφραγίς αὕτη εἶναι τῆς ὀνομαστῆς μονῆς Ξινιάς.

Ἡ ἑτέρα σφραγίς ἔχει οὕτω:

$$\begin{array}{l} \text{ΠΑΠΑ} \\ \text{CMIN} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Παπᾶ Σ(υ)μ(ῶ)ν} \\ 1830 \end{array}$$

Ἐν τῷ 6ῳ φύλλῳ ὑπάρχει σημεῖωμα τοῦ 17ου αἰῶνος. Ἀζαρίου τινὸς ἱερομονάχου, μαρτυροῦντος δι' ἐκείνου ὅτι ὁ νομοκάνων οὗτος εἶναι τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου.

Ἐν τῷ 7ῳ φύλλῳ ὑπάρχει ὁ τύπος μιᾶς μεγάλης σφραγίδος, ἣτις φαίνεται ὅτι εἶχε κατασκευασθῆ ἔν τῳ 16ῳ αἰῶνι. Τῆς σφραγίδος ταύτης ἡ ἐπιγραφή ἔχει οὕτω.

Β' Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.—Κείμενος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης πρὸς Ἁγιὸν Γεώργιον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀγορᾶς ἐκτισμένος ἐπὶ ὑψώματος, δι' ὃ καὶ ὁ νάρθηξ εἶναι ἓνα εἶδος ἐξώπου.

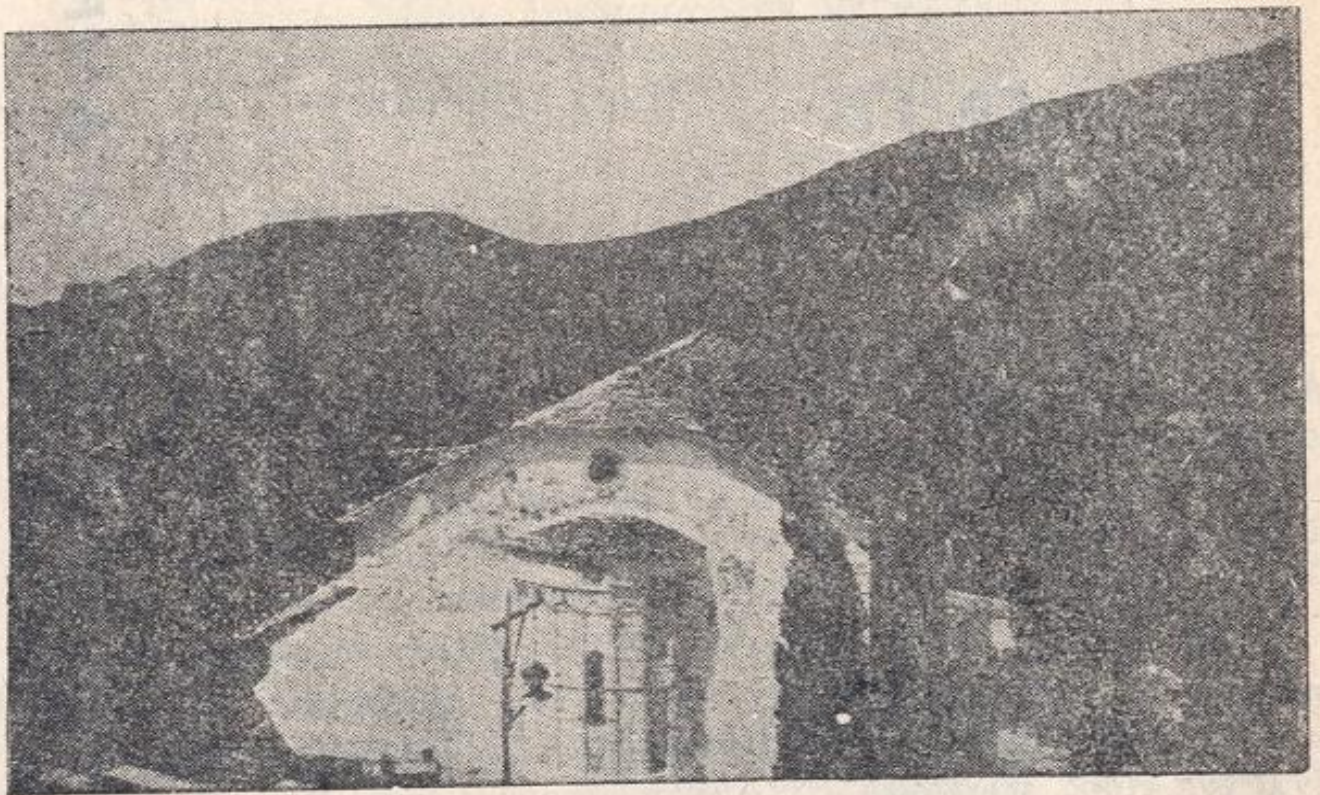
Ἰδρύθη κατὰ τὸ 1777 (10), τὸ δὲ τέμπλον εἶναι τὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου μεταφερθὲν ἐκεῖθεν ὅταν κατὰ τὸ 1730 ηὐρύνθη ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εἶναι δὲ ἐμβαλωμένον διότι ἦτο μικρὸν καὶ διὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου(11) παραπλεύρως τοῦ ναοῦ ὑπάρχει καὶ ναῖσκος ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων.

Περὶ τοῦ ναοῦ τούτου οὐδὲν κατωρθώσαμεν νὰ μάθωμεν περὶ τῆς ἱστορικῆς του ἀξίας παρ' ὅλας τὰς ἐρεῦνας μας.

Γ'. Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ.—Κείμενος εἰς τὸ κάτωθεν μέρος τοῦ χωρίου, κτισθεὶς τῷ

† ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ.

1800 (12) εἰς μνήμην τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσαντος Ἀποστόλου Κ. Σταματίου ἐπὶ Μαχμούτ τοῦ Δ'. Ἐκτίσθη δὲ τῇ προτροπῇ τοῦ Δοσιθέου Σελευκίας, πατριώτου τοῦ Ἀγίου (13), ὅστις καὶ ἀπέστειλε ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὴν Ἀγίαν Κάραν τοῦ Ἀγίου διὰ τοῦ συμπατριώτου του καὶ συγγενοῦς του Σταμούλη Κέκια, ὅπως ἡ Ἐκκλησία γίνῃ εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν τοῦ Ἀγίου· ὁ ναὸς οὗτος εἶναι ἐκτισμένος κατὰ τὸ νέον ῥυθμὸν τῶν νῦν ἐκκλησιῶν,

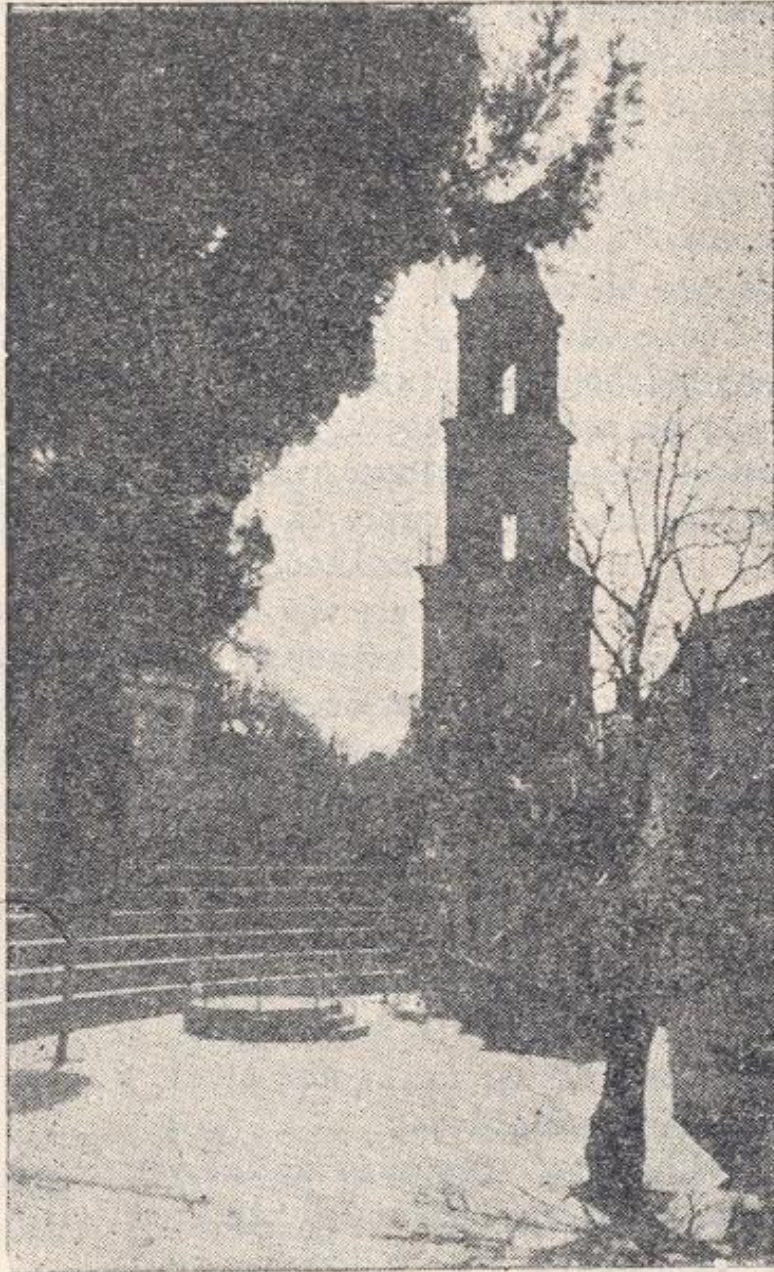

Ἁ Ἁὸς τοῦ Ἀγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου

ἔχει δὲ πλατεῖαν μετ' ἀμφιθεάτρου, κωδονοστασίου καὶ ἐξέδρας, πέριξ δὲ τῆς ἐκκλησίας εἶναι τὰ κελλία.

Ὅτε τῷ 1800 οἱ Ἀγιολαυρεντίται ἠθέλησαν νὰ κτίσωσι τὸν ναὸν, εὐρέθησαν πρὸ δυσκολιῶν καθ' ὅσον τὸ προνόμιον τοῦ κτίζειν ἐκκλησίας εἶχε καταργηθῆ ἀπὸ τὸ 1795, συνεπεία γεγονότων ἅτινα συνέβησαν ἐν Μακρυνίτῳ διὰ τὸν ναὸν τοῦ Προδρέμου, καὶ ζητήσαντες ἄδειαν ἤρχισαν νὰ κτίσωσιν αὐτόν, ἵνα δὲ μὴ παρέλθῃ ἡ προθεσμία, ἣν εἶχον

λάβη, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον ἐτοίμους πλάκας ὅπως σκεπάσωσι τὸν ναὸν ἤναγκάσθησαν νὰ ἀφαιρέσωσιν τὰς τῶν οἰ-

Τὸ κωδονοστάσιον τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου μετὰ τῆς αὐλῆς τοῦ ναοῦ, τῆς ἐξέδρας καὶ τοῦ ἀμφιθεάτρου.

κιῶν τῶν (14).

Ἄμα δὲ τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ναοῦ ἐζήτησαν καὶ τὴν

οικίαν τῆς γραΐας καὶ πλουσίας Βαμπάλως, ἣτις ἦτο ΑΜ. πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ Ἁγίου, ὅπου εἶναι σήμερον τὰ κελλία, ὅπως ὁ ναὸς κτισθῆ εὐρύτερος καὶ ὀλίγον πρὸς τὸ ΑΜ. μέρος διὰ τὸν φόβον τοῦ ἐκεῖ πλησίον ΒΔ. ρεύματος. Ἄλλ' ἡ Βαμπάλω δὲν ἠθέλησεν οὔτε διὰ χρημάτων οὔτε δι' ἄλλης καλλιτέρας καὶ εὐρυτέρας ν' ἀνταλλάξῃ τὴν οἰκίαν τῆς καὶ οὔτε τὸν Ἁγιον ἐνόμιζεν Ἁγιον, μάλιστα ἔλεγε «δὲν πιάνει τὸν γυιὸν τὸ Μέλλως γιὰ Ἁγιον», καὶ ὅτε οἱ κάτοικοι ἐπανηγύριζον αὐτὴ ἐκάθητο εἰς τὸν ἐξώστην ἢ ἐγνωθε. Ὅ,τε δὲ πάλιν ἀπέθανον οἱ δύο υἱοὶ τῆς ἀμφοτέροι ἐκ μέθης, ὁ μὲν νεώτερος Ζήσης ἐτῶν 25 ὁ δὲ Μῆτσος 30 καὶ ἐζήτων τὴν κίαν, ὅπως οἰκοδομήσωσι κελλία, διότι δὲν ὑπῆρχε τόπος περισσότερος ἐκ τῆς περιφερείας τῆς οἰκίας τοῦ Ἁγίου, ἡ γραΐα ἐπέμενεν εἰς τὸ πείσμα τῆς, καὶ οὔτε ὅτε ἔμελε ν' ἀποθάνῃ ἔδωκεν αὐτὴν πρὶν δὲ ἀποθάνῃ (ἀπέθανεν ἐτῶν 75 κατὰ τὸ 1819) ἐφώναξε πολλοὺς πτωχοὺς καὶ ὅσοι ἄλλοι κατεδέχθησαν νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, τοῖς ἔδωκεν ἀνὰ ἓν τουρκικὸν χρυσοῦν νόμισμα ρουμπιὲν καλούμενον· ἐτιμᾶτο δὲ παράδες 100. Ὅτε δὲ ἀπέθανεν ἐδώρησε τὴν οἰκίαν ὁ κληρονόμος αὐτῆς Γιαννιὸς Βουγιαντζῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔμεινεν ὡς κελλίον μέχρι τοῦ 1860 ὅτε κατεδαφίσαντες αὐτὴν ὠκοδόμησαν τὰ σημερινὰ κελλία τοῦ ναοῦ. Ἡ πρόληψις ὅμως ἀπέδωκεν ὅτι ὁ Ἁγιος ἐφόνευσε καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ὅπως κληρονομίση τὴν οἰκίαν (15).

Εἰς τὴν κυρίαν εἰσοδὸν τοῦ ναοῦ ἐπὶ τοῦ τοίχου εἶναι ἐξωγραφισμένα τὰ μαρτύρια τοῦ Ἁγίου.

Παραπλεύρως δὲ τῆς ἐκκλησίας εἶναι καὶ ναῖσκος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Μοδέστου.

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν εὐρίσκονται καὶ χειρόγραφα καὶ βιβλία ἐκ τῶν ὁποίων περιγράφομεν τὰ κάτωθι (16). Εὐρίσκονται δὲ καὶ τὰ λείψανα τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος.

Ἄριθ. 1

Μεμβράνινον τετραεναγγέλιον ἐκ φύλλων 275, μήκους 0.215, πλάτους 0.16. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἐκ γραμμῶν 29 (0.155×0.105), Ἐγράφη ἔτει 1281ω. Τὰ πρῶτα 23 φύλλα εἶναι κατὰρχωμένα ὑπὸ μυῶν. Ἐν τῷ κώδικι τοῦ.

τῷ σώζεται μόνον ἡ εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, καὶ αὕτη ἀτελής καὶ ἀχρύσωτος. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου εἶναι γεγραμμένον τὸ ἐπόμενον σημεῖωμα· «Ἐγράφη τὸ παρὸν εὐαγγέλιον τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν διὰ χειρὸς Θεοδώρου καὶ ἐλαχίστου τῶν ἱερέων τάξεως, καὶ ἐν ἁμαρτίαις πλείστοις (sic) ὄντα. Ἐπὶ ἔτους 5'ψζ' ὀκτωδρίῳ μηνῇ κα, ἐν (δικτιῶν) ος γ δισιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ πανευτυχεστάτου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων κυροῦ Ἀντρονίκου τοῦ Παλαιολόγου· καὶ οἱ μέλλοντες τοῦτο ἀναγινώσκειν μὴ καταράσθε φθέγξασθε ἐσχρόν τι λόγον, διὰ τὸν πολλῶν σφαλμάτων· πάντες γὰρ εἶπατε θεὸς με σῶσαι ἵνα καὶ ὑμᾶς ὁ θεὸς συγχωρήσῃ». — Μετὰ τὰ μεμβράνινα φύλλα ὑπάρχουσιν ἕτερα χάρτινα δώδεκα, ἐν οἷς τῷ 16ῳ αἰῶνι ἐγράφησαν δηλώσεις τινὲς περὶ τῶν Εὐαγγελίων τῶν Ἁγίων Παθῶν καὶ ἰδίᾳ εἰς παρακλητικὸς εἰς τὴν Θεοτόκον κανὼν.

Ἄριθ. 2

Χάρτινον φύλλον, ἐν ᾧ εἶναι γεγραμμένον τὸ πρωτότυπον τοῦ ἐπομένου πατριαρχικοῦ γράμματος :

«† Σωφρόνιος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἴκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ἰερώτατε ἀρχιεπίσκοπε Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, καὶ ἐντιμότατοι κληρικοί, εὐλαθέστατοι ἱερεῖς, χρήσιμοι γέροντες καὶ προεστῶτες τῆς ἐπαρχίας ταύτης, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ κοινῶς τοῦ αὐτόθι χωρίου Ἅγιος Λαυρέντιος λεγομένου ἀνέφερον ἡμῖν καὶ τὸ παρὸν ἐζήτησαν ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον εἰς ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου οὐτῶν καὶ μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας. Τούτου χάριν γράφοντες, εἰ οὕτως ἔχει, ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱεροτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα οἱ χριστιανοὶ τοῦ αὐτόθι χωρίου Δράκια, εἰ μὲν ἐκ τῶν ὧν ἔχουσιν ὁμοῦ μετὰ τῶν Χριστιανῶν τοῦ χωρίου Ἅγιος Λαυρέντιος συνόρων, τῶν κειμένων εἰς τε τὰ Παρασκεύηκα, Καρκασανέηκα, Γόβρι, Λάκαις καὶ Ἀγριᾶν

λεγομένων, οὐκ ἐσφετερίσαντο πολὺν ἢ ὀλίγον τόπον καὶ οὐκ ἔχουσι ἡδίκημένους τοὺς Ἀγιολαυρεντίτας τούτους, εἴησαν ἀθῶοι καὶ ἀνεύθυνοι καὶ συγκεχωρημένοι· εἰ δέ γε τούναντίον ὑπὸ ἰδίας κακεντρεχείας κινούμενοι ἐσφετερίταντο τόπον τινὰ ἐκ τῶν εἰρημένων συντροφικῶν συνόρων καὶ γινώσκουσι καλῶς ὡς ἔχουσι αὐτοὺς ἡδίκημένους κατὰ τούτο καὶ ἐζημιωμένους, ἐὰν μὴ ὁμολογήσωσι τὴν ἀλήθειαν καὶ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖνον, ἀλλὰ κατακρατήσωσι πλεονεκτικῶς ἐν ἀθεόφοβίᾳ αὐτοὶ τε καὶ οἱ γινώσκοντες χριστιανοὶ τὴν περὶ τούτου ἀλήθειαν, ἐὰν μὴ μαρτυρήσωσι ἐν φόβῳ Θεοῦ ἀφιλοπροσώπως διὰ τὸ δίκαιον ἔμπροσθεν τῆς σῆς ἱερότητος, ὁμοῦ πάντες ἀφωρισμένοι εἴησαν καὶ κατατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι· στένοντες εἴησαν καὶ τρέμοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὁ Κάϊν· ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἴη ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ προκοπὴν οὐ μήποτε ἴδοιεν, ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας πατέρων· προφανῶς δὲ ἐλεγχόμενοι οἱ τοιοῦτοι ὡς φιλάδικοι ὑπάρχωσι καὶ ἔξω τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας· μηδεὶς ἐκκλησιαστικὴ αὐτοῦς, ἢ ἀγιαστικὴ ἢ θυμιάτικη, ἢ ἀντίδωρον αὐτοῖς δῶν, ἢ συμφάγη, ἢ συμπίη, ἢ συναναστραφῆ καὶ χαιρετήση, ἕως οὗ ποιήσωσιν ὡς γράφομεν· ἀψοθῶ (=1779). Ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ινδ, ιγης». Ἐπονται δέκα συνοδικῶν ἀρχιερέων αἱ ὑπογραφαὶ καὶ τοῦ τότε Δημητριάδος ἀρχιεπισκόπου ἢ κύρωσις. Ἄγνωστον εἶναι, ἂν ἢ ἀναφερομένη ἐν τῷ γράμματι τούτῳ ἀδικία τῶν Δρακιωτῶν εἶναι ἀληθής· διότι ἐνδέχεται νὰ εὑρεθῆῖ που καὶ γράμμα πατριαρχικὸν ἀποδεικνύον ὅτι οἱ Δρακιῶται εἶχον δίκαιον ἐν τῇ κατοχῇ τῶν ὄνομασι ἐν τῷ προκειμένῳ γράμματι σημειουμένων τόπων· οὐδ' εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῆ, ὅτι οἱ τοῦ 1779ου ἔτους Δρακιῶται ἠνέχθησαν τὴν διὰ τοῦ Πατριαρχείου γενομένην αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Ἀγιολαυρεντιτῶν προσβολήν.

Ο ἍΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΡ-
ΤΥΡΙΟΝ ΑΥΤΟΥ

Ο ΑΓΙΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ὁ Ἀπόστολος Σταματίου ἐγεννήθη ἐν Ἁγίῳ Λαυρεντίῳ τῷ 1665 ἐκ πατρὸς μὲν Κωνσταντίνου μητρὸς δὲ Μέλλιως. Μὴ δυνάμενος νὰ ζήσῃ ἐν τῷ χωρίῳ ὁ Ἀπόστολος λόγῳ τοῦ θανάτου τῶν γονέων του ἠναγκάσθη δεκαπενταετῆς νὰ ξενιτευθῇ εἰς Κων)πολιν ἐνθα προσελήφθη ὡς ὑπηρέτης ἐν τινι καπηλείῳ (17). Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐδάσλευεν ὁ Μεχμέτ ὁ Δ. υἱὸς τοῦ Σουλτάν Ἰμβραήμ, γεννη-

θείς τῇ 2 Ἰανουαρίου τοῦ 1642, καὶ διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του τὴν 29 Ἰουλίου τοῦ 1648, εἰς ἡλικίαν μόλις ἑπτὰ ἐτῶν, ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς του καὶ δώδεκα πασσάδων ὧν προεξῆρχεν ὁ Μέγας Βεζύρης. Ἐξεθρονίσθη δὲ δι' ἐπαναστάσεως τοῦ στρατοῦ τῇ 8 Νοεμβρίου 1687 εἰς ἡλικίαν 39 μόλις ἐτῶν, καὶ ἀπέθανε τῇ 17 Δεκεμβρίου 1692, ταφείς ἐν τῷ Τζαμίῳ τῆς μητρὸς του (Γενί-Βαλιδέ-τζαμί) (18). Τὰ χωρία (19) τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Πηλίου εἶχον δωρηθῆ παρὰ τοῦ ἄνω Σουλτάνου εἰς τὴν Βασιλομήτορα Βαλιντέ Σουλτάνα ἣτις δι' ἀντιπροσώπου τῆς Βοεβόδα καλουμένου διώκει τὰ χωρία, ὁ τότε ὁμοῦ Βοεβόδας ἐπίεζε παντοιοτρόπως τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων καὶ ἰδίως τῶν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου. Ἀπεγνωσμένοι ὄθεν οἱ κάτοικοι ἀπεφάσισαν νὰ στείλωσιν ἀπεσταλμένους εἰς Κωνσταντινούπολιν, οἵτινες νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν Βαλιδέ Σουλτάναν καὶ νὰ παρακαλέσουν νὰ παραγγείλῃ εἰς τὸν Βοεβόδαν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους καὶ νὰ εἶναι μαλακώτερος εἰς τὴν εἰσπραξίαν των.

Οἱ ἀπεσταλμένοι συνηντήθησαν εἰς τὴν πόλιν μὲ τὸν συγχωριανόν των Ἀπόστολον ὡς γνώστην δὲ τῆς τουρκικῆς καὶ τῶν κρατουσῶν εἰς τὴν Βασιλεύουσαν συνθηκῶν τὸν παράλαβον ὡς ὁδηγὸν εἰς τὰς ἐνεργείας των.

Ὁ Βοεβόδας μαθὼν ὅτι ἀπεσταλμένοι Ἁγιολαυρεντίται ἀνεχώρησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ παραπονεθοῦν ἐναντίον του μετέβη καὶ αὐτὸς ἐκεῖ διὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰς κατ' αὐτοῦ προσπαθείας των. Καὶ ἐντέχνως παραστήσας τὸν Ἀπόστολον ὡς ραδιοῦργον καὶ ὑποκινητὴν τῆς ἀναφορᾶς τῶν Πηλιορειτῶν κατώρθωσε νὰ κατδικασθῆ αὐτός εἰς θάνατον ἀφοῦ προηγουμένως ἐβασανίσθη καὶ ἐκακοποιήθη ὅπως ἀπκρηθῆ τὴν θρησκείαν του καὶ ἐξισλαμισθῆ, ἀλλ' οὔτε εἰς τὰ παρ' αὐτῶν προσφερόμενα δῶρα οὔτε εἰς ἀπειλὰς κατώρθώθη νὰ κλονισθῆ ἢ πίστις τοῦ νεκνίου, ὅστις καὶ προτίμησε τὸν θάνατον, ἐπελθόντα δι' ἀποκεφαλισμοῦ τοῦ Ἁγίου τὴν 16 Αὐγούστου 1686 εἰς θέσιν Γενί Τζαμί παρὰ τὸν Κεράτιον, ἀφ' οὗ πρῶτα τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἐνέκριναν ὁ Σεῖχουλισλάμης καὶ ὁ Σερασκέρης (20).

Τὴν ἀποτιμηθεῖσαν κεφαλὴν τοῦ Ἁγίου παραλαβόντες Χριστιανοὶ Κωνσταντινουπολίται ἐνέκλεισαν εἰς ἀργυρὰν

θήκην καὶ κτεθήεσαν ταύτην εἰς τὸν ἐν Ταταούλοις ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὁπόθεν ἀργότερα ὁ Σελευκεὶς Δοσίθεος, συγχωριανὸς τοῦ ἀποκεφαλισθέντος, ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἁγιον Λαυρέντιον διὰ τοῦ συμπατριώτου του Σταμούλη Κέκια ὅπου κατετέθη εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ μετὰ 5 ἔτη τῷ 1800 ὑποδόμησαν τῇ προτροπῇ τοῦ Δοσίθεου πρὸς τοὺς συγχωριανούς του τὴν ἰδίαν οἰκίαν τοῦ Ἁγίου ναὸν περικαλῆ.

Ἐκτοτε δὲ καθιερώθη ὁ ἑορτασμός τοῦ Ἀποστόλου ὡς Ἁγίου, Νέου ἐπωνυμηθέντος, τὸ μαρτύριον καὶ τὸν βίον τοῦ ὁποίου ἔγραψεν ὁ Ἰωάννης Καρυοφύλλης ὅστις κατήγετο ἐκ τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, Μέγας Λογοθέτης τῶν Πατριαρχείων λαβὼν τὸν τίτλον τοῦτον τῆς Μ. Ἐκκλησίας κατὰ τὸ 1743 (21).

Ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου ἑορτάζεται τὴν 16 Αὐγούστου ἢ δὲ μετακομιδῇ καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τὴν 3 Νοεμβρίου. Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου κατόπιν τεραστίων ἐνεργειῶν τῶν κατὰ καιροὺς διοικησάντων καὶ διοικούντων τὸ χωρίον, ἀνεξαρτήτως κομματικῆς ἀποχρώσεως, διοικῆται παρ' Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ἐκλεγομένου ὑφ' ἑλοκλήρου τοῦ χωρίου καὶ διέπεται ὑπὸ ἐδικτοῦ Νομοῦ. Τὸ νῦν Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν κ. κ. Δ. Νίτη, Θρ. Ἀρμάγου, Σταύρου Ἀναγνωστοπούλου, Ν Ζαρίζη, Κυρ. Τσίρου, Ἀποστόλου Τσιρώνη καὶ Δημ. Ν. Παπαθανασίου.

Ὁ δὲ Ζήσης Θεοδοσιάδης Πιχάρνικος ἐστιχούργησε τὸ κάτωθι ἐπίγραμμα τὸ ὁποῖον ἐχαράχθη ἐπὶ πλακὸς ἐντειχίσθαις εἰς τὴν πρὸς Ν. θύραν τῆς ἐκκλησίας καὶ κάτωθι τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγίου.

Ἐχει δὲ ὡς ἑξῆς (22).

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Πρὸς τὸν Μάρτυρα Ἁγιον Ἀπόστολον ἀθλήσαντα ἐν Βυζαντίῳ ἐπὶ βασιλείας Σουλτάν Μεχμέτ Δ' τῇ 16ῃ Αὐγούστου ὄντα ἐκ κώμης καλουμένης Ἁγιος Λαυρέντιος, τῆς Δημητριάδος, οὗ ἡ πατρικὴ οἰκία, εὐρεθείσης τῆς τιμίας αὐτοῦ Κάρου ἐν τῷ ἐν Ταταούλοις ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημη-

τρίου καὶ διὰ προσπαθείας τοῦ Ἁγίου Σελευκείας κ. Δοσιθέου, πατριώτου τοῦ Μάρτυρος ὄντος, ἐξαποσταλείσης διὰ τινος Σταμούλη Κέκια, καὶ τούτου πατριώτου. ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἐν ἔτει 1796 κατεσκευάσθη εἰς ἱερὸν οἶκον παρὰ τῶν πατριωτῶν αὐτοῦ περικαλλέστατον, σεμνυνόμενον ἐπὶ τῷ Μάρτυρι.

Τίς ποτε ἔλαβε τοιαύτην κληρουχίαν
 Ἐχειν καὶ μετὰ θάνατον τὴν πατρικὴν οἰκίαν.
 Σὺ μόνος, ὦ Ἀπόστολε, παρὰ τοῦ νομοθέτου
 ταύτην τὴν χάριν εἴληφας Χριστοῦ καὶ Ἀθλοθέτου,
 Ὄν καὶ πρὸς ἔνδειξιν λαμπρὰν, ὡς ἔχεις παρρησίαν.
 Εἰς ἱερὰν ὠράϊσε σοὶ ταύτην Ἐκκλησίαν,
 Ναόν σοι ἀπειργάσατο οἶκον τὸν τοῦ πατρός σου,
 δῶμα οὐράνιον λαμπρὸν οἰκίαν τῆς μητρός σου.
 Ἐνῶ καὶ ἐξαπέστειλε Κάραν σου τὴν τιμίαν
 Ἐκ Βυζαντίου πόλεως πρὸ χρόνων λεληθυίαν.
 Ἦν εὖρεν ὁ Δοσίθεος ἐκ θείας εὐδοκίας
 Ἀρχιερεὺς ἐνάρετος πατὴρ τῆς Σελευκείας.
 Γόνος ὑπῆρχε καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδος,
 ἧς σπεύσας οὐκ ἠστόχησε τῆς ποθητῆς ἐλπίδος.
 Ἴνα οἱ εἰσερχόμενοι δόξαν τε καὶ λατρείαν
 Θεῷ ἀεὶ προσφέρωσι καὶ σοὶ εὐχαριστίαν.
 Διότι ὑπερήθλησας πίστεως καὶ πατρίδος
 καὶ πατριώτας ἔσωσας, ἧς εἶχον τυραννίδος.
 Μακάριοι οὖν καὶ ὑμεῖς Ἁγιολαυρεντίται,
 οἵτινες ἠξιώθητε εἶναι οἱ συμπολίται,
 Ὃς ἐντυγχάνων τῷ Θεῷ ὑπὲρ ὑμῶν πρεσβεύει
 σφίζεσθαι καθ' ἑκάτερον ἀεὶ καὶ ἱκετεύει.
 Τῆς εὐφημίας ποιητῆς Παχάρνικος ὁ Ζήσης,
 οἰκέτης πατριώτης τε τοῦ Μάρτυρος ἐπίσης.

ΓΕΩΡΓΚΛΗΣΙΑ τῆς Μονῆς Ἁγίου Λαυρεντίου ἦσαν, τὰ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς Μονῆς ταύτης, τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, τοῦ προφήτου Ἡλιού ΑΜ., τοῦ Προδρέμου Ἰωάννου Α. εἰς θέσιν Κευγάλα, τοῦ Ἁγίου Νικολάου ΑΜ., νῦν Καραμπασίου περιφερείας, τοῦ Προφήτου Ἡλιού Μ Δ. νῦν Σερβανάταις, τοῦ Σταυροῦ νῦν Νικελέρη, κτισθὲν τῷ 1815 εἰς θέσιν Σερβανάταις καὶ τῆς Μεταμορφώσεως νῦν Λεωνίων περιφερείας, εἰς ἣν ἦσαν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων καὶ Ἁγίου Γεωργίου ἐξωκκλήσια ὑπαγόμενα ὑποτελῶς εἰς τὴν Μονὴν. Τοιαῦτα ἐξωκκλήσια κάτωθεν τῆς Μονῆς κείμενα ἦσαν τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου, τῆς Παναΐτσας, τοῦ Ἁγίου Κων-

σταντίνου, τῶν Ἁγίων Πάντων, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων εἰς θέσιν Παληοκκλησίαι, ὡς καὶ τὰ παρὰ τῷ Βρύχονι ποταμῷ Ἁγίου Νικολάου, Ἁγίου Ἰωάννου καὶ Ἁγίων Πάντων, καθὼς καὶ τὸ Β. τῆς Μονῆς κειμένου ἰδιόκτητον ἐξωκκλήσιον τοῦ Δημ. Σαράφη τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐνθα οἱ πανηγυρισταὶ ἐώρταζον εὐωχούμενοι ἐν συμποσίαις ὡς καὶ εἰς πάντα τὰ μνημονευθέντα, εἰς τὰ ὁποῖα προσήρχοντο πανηγυρισταὶ εὐωχούμενοι ἄδοντες καὶ χορεύοντες. Ἰδίως εἰς τὰ παρὰ τῷ Βρύχονι κείμενα Μονύδρια Ἁγίου Νικολάου, Ἁγίου Ἰωάννου καὶ Μεταμορφώσεως αἱ πανηγύρεις τῶν ὁποίων ἐξηκολούθουν ἐλόκληρον ἐβδομάδα καὶ μάλιστα τὴν πανήγυριν τῶν Ἁγίων Πάντων τοῦ μονυδρίου τοῦ παρὰ τὴν γέφυραν κειμένου, ἐτίμων καὶ οἱ Λεχωνῖται Ὀθωμανοί, οἱ ὅποιοι συνευωχοῦντο μετὰ τῶν προεστῶν καὶ τοῦ παρακαθημένου Ἀρχιερέως,

Συνολικῶς αἱ τῶν ἐξωκκλησιῶν ἐορταὶ ἐπανηγυρίζοντο ἐπιδεικτικώτατα διὰ χορῶν καὶ τυμπάνων, διὰ μουσικῶν ἐγχωρίων καὶ ἵπποδρομιῶν, τοῦ πεντάθλου καὶ διαφόρων ἄλλων γυμνασμάτων τοπικῶν, ταχέων ἀνεβασμάτων καὶ κατεβασμάτων ἐπὶ δένδρων κλπ. (23).

Ἐκτὸς τῶν ἄνω ἐξωκκλησιῶν ὑπῆρχον καὶ δύο ἄλλα ἐρημοκκλήσια ἐντὸς τοῦ χωρίου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν κατῴκουν οἱ μοναχοί. Τοῦ Ἁγίου Νικολάου τὸ ὅποσον ἐσώζετο μέχρι τοῦ 1854 καὶ ἦτο ὀπισθεν τῆς οἰκίας τοῦ Κωνσταντίνου Καραγιάννη καὶ κάτωθεν τῆς οἰκίας Ἀλεξ. Τοπάλη καὶ νῦν Σπ. Κεφαλαῖ καὶ τὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος εὐρισκόμενον πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ Δημητρίου Κωτηλάκη, τὴν ὁποίαν ἠγόρασεν ὁ ἐκ Ζαγοράς ἰατρὸς Κωνστ. Ζαμανούδης ἢ Παπακώστας καὶ ἀνακτίσας αὐτὴν περιέλαβε καὶ τὸ εἰρημένον ἐρημοκκλήσιον ἐντὸς τῆς οἰκίας (24) Ἡδὴ τὴν οἰκίαν ἠγόρασε καὶ κατοικεῖ ὁ κ. Ἀπόστολος Τσιρώνης.

ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΙΣ

Α' Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΔΑΥΡΕΝΤΙΟΥ πανηγυρίζεται μεγαλοπρεπῶς τὴν 10 Αὐγούστου ἐκάστου ἔτους ἔχουσα χαρακτηῖρα μᾶλλον θρησκευ-

τικόν διὰ τελέσεως Ἐσπερινοῦ κατὰ τὸν ὅποιον μνημονεύον-
ται ἅπαντες οἱ κτήκτορες, δωρηταὶ καὶ ἐν γένει εὐεργέται τῆς
μονῆς ἀπὸ τῆς συστάσεώς της.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ταύτης εὐρίσκεται ἐπὶ ἀρ-
χαίων χειρογράφων δυστυχῶς ὁμῶς δὲν ἐξεδόθη διὰ τοῦ
τύπου ἵνα οὕτω προφυλαχθῶσι τὰ κειμήλια ταῦτα. Παλαιό-
τερον τὴν πρῶτην μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας παρετίθετο
παρὰ τῶν ἐπιτρόπων εἰς τὸ ἀρχονταλίκι τῆς μονῆς (αἴ-
θουσα ὑποδοχῆς τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς μονῆς) εἶδος προγεύ-
ματος ἀπαρτιζομένου ἐκ σίτου θρασμένου πλουσίως διασκευ-
αμένου διὰ ζακχάρως καὶ ἄλλων ἀρωματικῶν (κόλλυθα)
καὶ πεπονίων μετὰ ἐγχωρίου τσιπούρου.

Β' Η ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ κτήτορος τῆς μο-
νῆς ἑορτὴ ὤρισθη ὡς πανήγυρις νὰ γίνεται τὴν πρώτην
Κυριακὴν μετὰ τὰ δύο Σάββατα τοῦ Μαΐου ὑπὲρ τοῦ τότε
Μητροπολίτου Ἀθινασίου (1800) νῦν ὁμῶς ἐπειδὴ δὲν ἦτο
κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εὐνοϊκὸς ὁ καιρὸς ἐθεσπίσθη νὰ γί-
νεται τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Ἰουνίου, πανηγυρίζεται
δὲ μέχρι σήμερον διὰ δημοσίων χορῶν δι' εὐωχιῶν καὶ
πλείστων ἄλλων διασκεδάσεων. Εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην
ἐπὶ τουρκοκρατίας προσήρχοντο ἐπίσημοι, καὶ ἀνεπίσημοι
Λεχωνῖται τοῦρκοι οἱ ὅποιοι δὲν εὐηρέστουν τοὺς πανηγυ-
ριστὰς καὶ τοὺς κατοίκους τῆς κωμοπόλεως καὶ οὕτω πολ-
λάκις ἐλάμβανον χώραν ἀνωμαλία κοινωνικαί, αἱ ἐποῖται
προεκάλουν αἱματοχυσίας (25)

Καὶ σήμερον δὲ προσέρχονται ἔκ τῶν πέριξ χωρίων
Ἀγίου Γεωργίου, Δρακείας, Καραμπασίου, Λεχωνίων καὶ
Βόλου πλείστου ξένοι καὶ οὕτως ἡ πανήγυρις προσλαμβάνει
ζωηρὸν χαρακτήρα. Εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀνοιξιάτικη πανή-
γυρις καὶ ἡ ὀργιάζουσα εἰς πρασινάδα φύσις συντείνει εἰς τὴν
μὲ περισσοτέραν διάθεσιν τέλεσιν τῆς πανηγύρεως.

Γ' Η ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ τῆς 20 Ἰουλίου, ἣτις
πανήγυρις γίνεται εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου εἰς
μνήμην τοῦ «Ἀΐ-Λ:ᾶ». Πρὸ ἐτῶν ἐγένετο χορὸς τῆ συνοδεία
νταουλιῶν καὶ ζουρνάδων εἰς τὴν πλατεῖαν Πλατάνια πλη-
σίον τῆς μονῆς καὶ ἐδίδετο ἐξαιρετικῶς χαρακτήρ τοπικῆς
ἑορτῆς. Ἦδη ὁμῶς ὁ χορὸς γίνεται εἰς τὴν ἀγορὰν (τὸ παζάρι)

καὶ ἡ διασκέδασις ἐξακολουθεῖ μέχρι βαθείας νυκτός.

Μέχρι τοῦ 1905 ἡ ἱερουργία ἐτελεῖτο εἰς τὸ ὑπαίθριον εἰς τὴν σημερινὴν θέσιν «*Ἁϊ-Λιας*» εἰς ἣν ὑπῆρχεν ἡ σκῆπη τοῦ Ὁσίου Λαυρεντίου καὶ εὐρέθη καὶ ἡ πλάξ μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν, ὑπῆρχε δὲ ἀρχαῖος ναῦσκος ἐπ' ὀνόματι τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ καὶ τῆς Μεταμορφώσεως καὶ ὄν ναῦσκον ἠθέλησε νὰ ἀνοικοδομήσῃ κατὰ τὸ 1843 ὁ Νικόλαος Γούσιος ἐμποδισθεὶς παρὰ τοῦ τότε ἀρχιερέως λέγοντος ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐξωκλήσια καὶ ἐρημοκλήσια ἀπαγορεύει ν' ἀνοικοδομῶνται ὁ 91 κανὼν τῆς ἐν Καρθαγένῃ τοπικῆς συνόδου. Ὅστις κανὼν ἀπηγόρευεν ἀργότερον καὶ τὴν ἱερουργίαν ἣτις καὶ γίνεται ὡς ἀνωτέρω γράφομεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου (26)

Δ' Ἡ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ἣτις γίνεται τὴν 16 Αὐγούστου καὶ ἣτις εἰς οὐδὲν ἄλλο χωρίον τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Θεσσαλίας καὶ εἰς οὐδὲν μέρος τῆς περιφέρειας τῆς Ἀνατολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας οὐδὲ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκτελεῖται θρησκευτικὴ πανήγυρις, ὡς ἐκτελεῖται εἰς τὴν μνήμην τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ Νέου, κατὰ τὴν 16 τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἐν τῇ κωμόλει τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, ἐν ἣ ἔγεννήθη ὁ Ἅγιος ἐκεῖ εἰς τὴν πατρικὴν του οἰκίαν, ἣν κατεδαφίσαντες ἀνήγειραν ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου, Κατὰ τὴν μνήμην αὐτοῦ συναθροίζονται χιλιάδες προσκυνητῶν ἀπὸ δλα τὰ μέρη τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Μακεδονίας. Ἀρχεται δὲ ἡ συνάθροισις πρὸ δύο ἡμερῶν τῆς μνήμης καὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ἐορτῆς ἀναχωροῦσιν, ἀν καὶ οἱ περισσότεροι μένουσιν ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας.

Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ οὐδὲν ἄσμα ἢ μουσικὸν ὄργανον ἀκούεται οὐδεὶς μέθυσος ἔστω καὶ ἐκ συνηθείας ἀνοίγει τὸ στόμα του οὐδὲν συμβεβηκὸς διαταράττει τὴν εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν τῶν προσκυνητῶν. (27)

Οἱ κάτοικοι ἀμιλλῶνται τίς πρῶτος θὰ περιποιηθῇ τοὺς ξένους δλα δὲ αἱ οἰκίαι φιλοξενοῦσι τὸς ἡμέρας αὐτὰς φίλους γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους ἀκόμη.

Πλεῖστοι δὲ τῶν προσκυνητῶν φιλοξενοῦνται εἰς τὰ παρὰ τῆς κοινότητος χορηγούμενα οἰκήματα καὶ τὰ κελλία τοῦ

Ἁγίου. Ἀληθῆς πράγματι πανήγυρις καὶ ἀληθῆς κατάνυξις καὶ προσευχή.

Ἄπειρα εἶναι τὰ ἀφιερώματα εἴτε εἰς εἶδος εἴτε εἰς χρήματα, ἅτινα οἱ προσκυνηταὶ προσκομίζουσι κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς.

Εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀνέρχονται τὰ μετρητὰ καὶ πολλῶν χιλιάδων ὑπολογίζεται ἡ ἀξία τῶν ἀφιερωμάτων.

Οὕτως ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου λογίζεται ὡς μία τῶν πλουσιωτέρων ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Διὰ τὴν διάδοσιν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου εἰργάσθη ἀποτελεσματικῶς τὸ ἐξέχον τέκνον τῆς κωμοπόλεως μας ὁ αἰμίμηστος Κωνσταντῖνος Σακελλαρίδης ὁ Θετταλομάγνης. Ἔστις διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς Φυλλάδας, ὡς ἐλέγετο ἡ χειρόγραφος βιογραφία καὶ ἀκολουθία, ἧς αἱ δέλται ἦσαν μεστὰὶ ὑδρολογιῶν καὶ βαναυσολογιῶν, ἐξετύπωσε δι' ἰδίας δαπάνης τὴν βιογραφίαν ταύτην εἰς 60 000 ἀντίτυπα ἅτινα διέθεσεν εἰς τοὺς Ζωσιμᾶν Ἐσφιγμένιτην Καμπλάκην καὶ Δημήτριον Κοντογιάννην (ἀνεψιὸν του) ἵνα τὰ μοιράσωσιν εἰς Ἡπειρον, Μακεδονίαν, Θράκην καὶ τὰς Νήσους λαμβάνοντες ἀμοιβὴν ἐν μεταλλίκιον δι' ἕκαστον φυλλάδιον.

Ἐπίσης καὶ ὁ κ. Γεώργιος Σακελλαρίδης Θετταλομάγνης συνέταξεν ἀκολουθίαν τῆς Κάρας τοῦ Ἁγίου.

Ἡ μεγαλειωδῶς καὶ μνημειωδῶς νῦν ἐορταζομένη πανήγυρις, μέχρι τοῦ ἔτους 1875, ἦτο καθαρῶς τοπική, ἐορταζομένη ὑπὸ τοῦ Ἀδελφάτου τῶν κερατζίδων (ἄγωγιατῶν) τῶν μεταφερόντων Πηλιορειτικῶν προϊόντων εἰς τὰς Θεσσαλικὰς πρωτεύουσας πόλεις καὶ Βόλον, Ἀποστόλου Τσιρώνη, Ἰωάννου Ἀὔφαντῆ, Κώστα Τσουλάκη, Κ. Πάρρη, Ν. Νταντάνη, Ν. Παπαθνασίου, Δ. Μολᾶ, Δ. Κοτουλάκη, καὶ λοιπῶν μικροαγωγιατῶν, καθ' ἣν διὰ συνεισφορῶν καὶ ἐράνων ἠτοίμαζον τὰς Ἀγάπας ἧτοι φαγητὰ διὰ τοὺς ξένους καὶ δι' ἑαυτοὺς καὶ ἔτρωγον εἰς τὸν Ναὸν παρὰ τὸν νάρθηκα. Τὸ ἔθιμον τοῦτο κκιαργήθη ἤδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Ἀπὸ τῆς διαδόσεως ὁμοως τῆς βελτιωμένης βιογραφίας καὶ ἀκολουθίας ἐγενικεύθη εἰς Θεσσαλίαν καὶ τὰς Νήσους Σκιάθον, Σκόπελον, Σκύρον, Εὐβοίαν καὶ Φθιώτιδα, οἱ κάτοικοι τῶν

ὁποίων ἐπαρχιῶν διὰ τῆς ἀθρόας αὐτῶν προσελεύσεως τὴν Ἰβὴν Ἀγούστου πρὸς πανηγυρισμὸν προσέρχονται νήστεις καὶ ἀνυπόδητοι ὡς καὶ ἀθίγγανσι καὶ πολλαὶ τουρκικαὶ οἰκογένειαί αἱ ὁποῖαι πολλὰ δῶρα προσέφερον εἰς τὸν ναόν, καὶ πάμπολλα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη καὶ πολύτιμα κοσμήματα ἐκόλλουν ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγίου. Κηρὸν δὲ καὶ θυμίαμα καὶ μέταξαν καὶ ζῶα σφάγια προσφέρουσιν οἱ πλεῖστοι τῶν πανηγυριστῶν τῆς Θεσσαλίας καὶ τῶν Νήσων, οἵτινες συμποσοῦνται εἰς 30,000 καὶ 12.000 προσέτι οἱ διὰ μέσου τοῦ ἔτους προσερχόμενοι. Ὡς πανήγυρις ἀνά τὴν Ἑλλάδα, εἶναι δευτέρα μετὰ τὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς νήσου Τήνου· Μακεδόνες δὲ καὶ Θρᾶκες καὶ Ἡπειρώται ἤδη προσέρχονται (28), καὶ μάλιστα πρόσφυγες φιλέορτοι ἐν πάσῃ εὐλαθείᾳ καὶ ἀφοσιώσει καὶ κατανύξει ἵνα προσενέγκωσιν ἕκαστος ὅ,τι ἐν καιρῷ ἀπαισίῳ ἢ ἐν χρόνῳ κακοδαίμονι ἔταξαν εἰς τὸν Ἅγιον, ἀπεκδεχόμενοι ἀντίληψιν καὶ εὐόδωσιν εἰς τὰ ἔργα ἢ εἰς τὴν υἰεῖαν αὐτοῦ. Περὶ τῆς πανηγύρεως ταύτης ἐχούσης καθαρῶς θρησκευτικὸν χαρακτήρα ὀφείλομεν γὰρ σημειώσωμεν ὅτι οἱ προσερχόμενοι καὶ προσφέροντες τὰς ἱκετηρίους προσφορὰς αὐτῶν, ἐλαύνονται ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ὁ ἐρταζόμενος καὶ δοξαζόμενος Νεομάρτυς Ἀπόστολος ὁ Νέος ἠγωνίσαστο τὸν καλὸν ἀγῶνα ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἕκαστος ἔχει ὑπ' ὄψιν ὅτι προσφέρει τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τὸν μάρτυρα θύσαντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος.

Ἡ πατρίς αὐτοῦ ἐπιέζετο ὑπὸ τῶν διοικητῶν αὐτῆς καὶ οἱ προσελθόντες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀντιπρόσωποι τῆς κωμοπόλεως του, ἵνα ἀπαλλάξωσι τὴν πατρίδα του ἀπὸ τῆς πιέσεως ταύτης, ἠναγκάσθησαν γὰρ προσφύγωσιν εἰς τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ.

Ὁ νεαρὸς Ἀπόστολος ἐν ὄλῃ τῇ ἀφανείᾳ, ἦν ἡ καταγωγή του εἶχε, καταγόμενος ἐκ μὴ πλουσίων γονέων, ἀνέλαβε γὰρ ὑπερασπίσῃ τὴν καταπιεζομένην πατρίδα του καὶ μετὰ τῶν σταλέντων ἀντιπροσώπων τῆς πατρίδος τολμήσας γὰρ προβῆ μετρη τοῦ γὰρ παρασταθῆ δι' ἀναφορὰς εἰς τὴν Ἰψηλὴν Πύλην, ἐδέησε γὰρ καταδιωχθῆ καὶ κατὰ τὴν συνή-

θειαν τῶν Τούρκων τότε, νὰ ἐκδιασθῆ εἰς ἐξώμοσάν.

Δύο ἄρα αἰσθήματα ἡ Πατρὶς καὶ ἡ Πίστις ἐξηνάγκασαν τὸν περίδοξον τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου νεανίαν ν' ἀναλάβῃ τὸν ἀγῶνα καὶ νὰ εἶπῃ εἰς τὸν Μέγαν Βεζύρην «Ἡ πατρὶς μου πιέζεται» καὶ νὰ μὴ ἀποδεχθῆ, καὶ διὰ θανάτου, τὸ ν' ἀπαρνηθῆ τὴν θρησκείαν του.

Τοιαύτη ἡ ἑορτὴ τοῦ πανηγυριζομένου Νεομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ Νέου. Ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους ἐκ τῶν πέριξ καὶ ἐκ τῶν ἀπωτάτων ἔτι μερῶν, σκοπὸν ἔχει νὰ τιμήσῃ τὴν μνήμην αὐτοῦ, θύσαντος τὴν ψυχὴν του, τὸ μὲν ὑπὲρ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν δικαίων τῆς πατρίδος του, τὸ δὲ ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως. Ἀναγράφομεν ταῦτα ἵνα ποιήσωμεν γνωστὸν εἰς τινὰς ὅτι ὁ ἑορταζόμενος Ἅγιος δὲν ἑορτάζεται ἐκ θρησκευτικοῦ ζήλου μόνον, ἀλλ' ὅτι δικαίως κέκτηται τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἑορταστῶν, διότι ἐλατήρια τοῦ θανάτου του δὲν ὑπῆρξαν συμφέροντα κοινὰ ἢ ἐπουσιώδη, ἀλλ' ἡ πρὸς τὴν θρησκείαν Πίστις καὶ ἡ Πατρὶς.

Ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσφερομένη πάνδημος ἐκ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ χωρίων ἀφοσίωσις εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ θεωρητέα οὐχὶ ὡς προερχομένη ἐκ προλήψεων ἢ δεισιδαιμονιῶν, ἀλλ' ἐξ αἰσθήματος ἐκτιμήσεως πρὸς τὸν νεαρὸν ἀθλητὴν, ὅστις πατρίδα καὶ θρησκείαν συνέδεσεν εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτοῦ. Περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι βεβαίως οἱ πλεῖστοι τῶν ἑορταστῶν δὲν φιλοσοφοῦσιν ἐπὶ τοῦ βίου τοῦ μάρτυρος καὶ ὅτι ἔρχονται εἰς τὴν πανηγύριν ὑπὸ πεποιθήσεις διαφόρους, ἀλλ' ὅμως εἶναι γεγονός ὅτι οὐδεὶς θεωρεῖ, ὅτι ὀφείλει νὰ προσενέγκῃ σέβας εἰς Ἅγιον οὕτινος ἡ ἱστορία ἐστὶ Πατρὶς καὶ Πίστις.

Συρρέει ἐνταῦθα πλῆθος προσκυνητῶν καὶ γίνεται οὐχ' ἥττον μεγάλη κοινωνικὴ συνάθροισις μετ' εὐλαθείας καὶ κατανύξεως προσφερομένη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πανηγύρεως, ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς ἐννοεῖ ὅτι ἔρχεται νὰ μὴ εὐλαβηθῆ τὴν ἰδέαν ὅτι ἑορταζόμενος Ἅγιος εἶναι καὶ μετὰ θάνατον εὐεργέτης καὶ ἐλεήμων.

Οὕτως ὁλόκληρος ἡ ἡμέρα διέρχεται ἐν κατανύξει καὶ κατηφείᾳ μεταξὺ τῶν συναθροισθέντων πανηγυριστῶν καὶ ἐν φαιδρῶ ὀρίζονται καὶ εὐθύμῳ ἀτμοσφαίρᾳ βασιλεύει γενικὴ

σιγή και ἀπάθεια, καίτοι χιλιάδες ἑορταστῶν περιέρχονται τὴν κωμόπολιν.

Πάντων λοιπὸν ἡ προσοχὴ εἶναι ἐστραμμένη τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς τὴν περιποίησιν τῶν προσερχομένων ξένων, ὧν τοὺς πλείστους ξενίζει ὁ αἶκος τοῦ Ἁγίου, διότι ὁ ναὸς εἶναι ἐκτι-
σμένος ἐπὶ τῆς πατρικῆς αὐτοῦ οἰκίας και πλέον μίση και πάθη και πᾶν ὁμοιον αἰσθημα τότε δὲν ἰσχύουσιν οὐδὲ ἀκούεται λέ-
ξις ἄλλη, ἢ ἄλλη φωνή, εἰμὴ αἱ δεήσεις τῶν ἱερέων και αἱ φιλοφρονήσεις τῶν κατοίκων πρὸς τοὺς ξενιζομένους προ-
σκυνητάς, διότι εὐθυμίαι και ἄσματα και ὄργανα μουσικὰ εἰσὶν ἀνέκαθεν ἀπηγορευμένα αὐτὴν τὴν ἡμέραν.

Ἀμφιβάλλομεν ἂν ἄλλη θρησκευτικὴ πανήγυρις ἀλλαχοῦ τελεῖται μετὰ τσαύτης εὐλαθείας καίτοι οὐδὲ θαύματα δια-
δίδονται, οὐδὲ ἄλλαι προλήψεις κηρύσσονται και ἐπικρα-
τοῦσιν, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον πιστεύεται ὅτι αἱ προσφερόμεναι τῷ Ἁγίῳ εὐχαὶ εἰσὶν ἐξιλαστήριον και ἱαματικά και ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ταύτῃ ἡ πανήγυρις δὲν παρουσιάζει φανατι-
κοῦ ὄχλου συνάθροισιν ἀλλὰ κοινήν ὁμήγυριν λαοῦ κατεχο-
μένου ὑπὸ ἀληθοῦς αἰσθήματος εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἀθλητὴν νεανίαν ὅστις ἐν ἐποχῇ σκοτεινῇ και βαρβάρῳ ἔθυ-
σεν ἑαυτὸν οὐχὶ ἀπλῶς ἐκ φανατικοῦ πόθου, ἀλλ' ἐξ αἰσθή-
τατος εὐγενοῦς προσενεχθεὶς νὰ πατάξῃ τὰς ἐν τῇ πατρίδι του γενομένας ἀδικίας κατὰ πρόσωπον, αὐτὸς ὁ πτωχὸς και ἄση-
μος νεανίας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχῶν ἀντιταχθεὶς μετὰ πρωτοφανοῦς θάρρους κατὰ τῶν βασάνων και τῶν θλί-
ψεων, ἃς ἀντέταξαν εἰς τὴν καρτερίαν οἱ ἀσεβεῖς τῆς πα-
τρίδος του δυνάσται. (29)

Ε' Η ΤΗΣ 3ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ὁπόταν τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος πανηγυρίζει τὴν ἀνακομιδὴν τῆς Ἁγίας Κάρας και τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου μάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ Νέου, ὅστις ἐμαρτύρησε τῷ 1680 Ἀυγούστου 16 ἐν Κων-
σταντινουπόλει ἐπὶ Σουλτάνου Μεχμέτ τοῦ Δ'. Μέγας δὲ δε-
ζύρης ἦτο τότε ὁ περιβόητος Καρὰ Μουσταφὰ πασσᾶς και Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Λαρίσσης Ἰάκωβος ὁ Ἰός. Τὸ μαρτύριον δὲ τοῦ Ἁγίου ἔγραψεν Ἰωάννης ὁ Καρσοφύλλης ὠν τότε Μέγας Λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἡ Κάρα τοῦ Ἁγίου ἀπὸ τοῦ μαρτυρίου μέχρι τὸ 1795. ἦτοι 115 ἔτη

μετὰ τὸ μαρτύριον εὐρίσκετο ἐν τῷ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ τῆς πύλεως Ταταῦλα καλουμένου. Τῷ 1795 ὁ Σελευκίας Δοσίθεος συμπατριώτης τοῦ Ἁγίου ἀφῆρεσε τὴν Ἁγίαν Κάραν καὶ ἀντ' αὐτῆς ἔθηκεν ἄλλην εἰς τὸ κυτίδιον, τότε εὑρεθεὶς ἐκεῖ συμπατριώτης τις, ὀνομαζόμενος Σταμούλης Κέκίας καὶ παραλαβὼν τὴν Κάραν ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ἁγίου Λαυρέντιον, ἣν οἱ Ἁγιολαυρεντίται κατέθηκαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ μετὰ πέντε ἔτη τῷ 1800 ὑποδόμησαν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν τοῦ Ἁγίου περικαλλῆ ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου. (30)

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω τοπικῶν οὕτως εἰπεῖν πανηγύρεων οἱ Ἁγιολαυρεντίται ἑορτάζουσι μὲ σεμνοπρέπειαν καὶ τὰς γενικὰς ἑορτάς, κατὰ τὰς ἐξ τῶν ἡμέρας τοῦ Ἁγίου Πάσχα γίνεται καὶ τριήμερος χορὸς εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς ἀγορᾶς, τῇ συνοδείᾳ ντασουλίων καὶ ζουρνάδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἰδιώματα, ἐλαττώματα, προλήψεις, ἔθιμα, γλωσσικά, κύρια ὀνόματα καὶ παρεπώνυμα, στρατιωτικὴ ὑπηρεσία.

ΙΔΙΩΜΑΤΑ, ΕΛΑΤΤΩΜΑ, ΤΑΠΡΟΛΗΨΕΙΣ, ΕΘΙΜΑ.
— Οἱ Ἁγιολαυρεντίται εἶναι γενικῶς εὐρρωστοὶ ἄνδρες καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μελαχροinoί, ἐργατικώτατοι δὲ καὶ φιλόπονοι ἀφοσιώνονται εἰς τὰς οἰκογενείας των καὶ εἶναι οἱ καλλίτεροι οἰκοκυρατοὶ, πάντες δὲ συνεργάζονται καὶ ὑπὲρ τῶν κοινῶν εἰσφέροντες χρήματα καὶ τὴν προσωπικὴν των ἐργασίαν.

Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων μέχρι πρὸ ἐτῶν περίπου αἱ λαϊκαὶ προλήψεις ἐν τῷ χωρίῳ ἦσαν ἀφθονοὶ, ἀλλ' ἐσχάτως διὰ τῶν σχολείων καὶ τῆς κοινωνικῆς μορφώσεως τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν εἰς Ἀμερικὴν καὶ τὰς πέ-

λεις ἀποδημιῶν τοῦ ἄρρενος πληθυσμοῦ πολλαὶ προλήψεις ἠλαττώθησαν ἢ καὶ ἐξηφανίσθησαν. Ὑφίστανται ὁμοίως τινὲς παρὰ τισιν ἀκόμη οἶαι αἰ ἐξῆς :

1) Τὰ Καλικάτζάρια, δαιμόνια παρουσιαζόμενα κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐξαφανιζόμενα μὲ τὴν ἀγιασμόν τῶν ὑδάτων κατὰ τὰ Θεοφάνια. 2) Τὰ ὅξ ἀπ' ὀδῶ, δηλαδὴ ὁ Σατανᾶς ἀοράτως προσβάλλων τοὺς ἀνθρώπους ἢ τὰ ζῶα, ἐμβάλλων διαφόρους νόσους ὡς τὸν σεληνιασμόν, τὸ πιάσιμο, τὴν ἀφανίαν, τὴν τρέλλαν. 3) Τὸ προμαντεύειν τι ἐκ τοῦ πετάματος τοῦ ὀφθαλμοῦ ἢ ἐκ τοῦ λύξυγα ἢ ἐκ τοῦ κουδουνίσματος ὠτὸς ἢ ἐκ τῶν ὀνείρων ἢ ἐκ τῆς σπάλας τοῦ σφαζομένου σφαγίου, ἢ ἐκ τῆς συναντήσεως παπᾶ (κακὸς οἰωνὸς) ἢ ἐκ τοῦ μπουζουλίσματος μικροῦ παιδιοῦ. (πρόβλεψις ὅτι θὰ ἔλθῃ μουσαφίρης), ἢ ἐξ ἐμφανίσεως ἀλογόμυιγας (πρόβλεψις ὅτι θὰ λάθῃς εἰδησιν ἢ θὰ ἔλθῃ μουσαφίρης), ἢ ἐκ τοῦ λαλήματος κουκουδάγιας (κακόν) ἢ ἐκ τοῦ οὐρλιάσματος σκύλου (κακόν). 4) Τὸ πιστεύειν εἰς τὸ ἀβάσκαμα, 5) Τὸ νὰ μὴ τρώγῃ ὁ ἀδελφὸς ὀφθαλμὸν ζώου, ὅταν ἔχη μίαν μόνην ἀδελφὴν ζῶσαν, ὡς καὶ ἡ ἀδελφή, ὅταν ἔχη ἓνα μόνον ἀδελφὸν ζῶντα, «τὸ ματ' τὰ δελφοῦ μ' θὰ φάω ;» 6) Τὸ νὰ μὴ πλένωσιν αἱ γυναῖκες ἀσπρόρρουχα κατὰ τὰς δρίμας κλπ.

Καὶ ἔθιμα καλὰ καὶ ὠραῖα ὑπῆρχον τὸ πάλαι εἰς τὸν Ἅγιον Λαυρέντιον ἰδίᾳ κατὰ τοὺς γάμους τὰς βυπτίσεις τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς πανηγύρεις, ἀλλὰ καὶ ταῦτα σὺν τῷ χρόνῳ ἀμελοῦνται ἢ τροποποιοῦνται ἢ ἐγκαταλείπονται εἴτε ἐνεκα τοῦ ἐπιπλάστου Εὐρωπαϊκοῦ ψευδοπολιτισμοῦ τοῦ ἀθρόως κατακλύζοντος πάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις εἴτε καὶ ἐνεκα τοῦ ὅτι οἱ ἄνθρωποι στρέφονται πλέον μᾶλλον εἰς τὴν ὕλην καὶ τὸν ἐν γένει χρηματισμὸν συντελούσης εἰς τοῦτο πολὺ καὶ τῆς ἀκριθείας τοῦ βίου.

Ἐνταῦθα σημειοῦμέν τινα ἐκ τῶν ὅπως δῆποτε διατηρουμένων. 1) Τὸ νὰ φέρωσι δι' ἰδίων των ἐξόδων τὰ βάρια διὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Βαΐων οἱ νεόνυμφοι ὅλου τοῦ ἔτους δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ Πάσχα τοῦ προηγούμενου ἔτους μέχρι τῆς ἐορτῆς τῶν Βαΐων τοῦ ἐπομένου ἔτους. 2) Τὸ πυριβολεῖν κατὰ τοὺς γάμους καὶ κατὰ τὸ Πάσχα. 3) Τὸ φυλάττειν ἀσβεστον τὴν

λαμπάδα κατὰ τὸ Πάσχα μέχρι τῆς ἀπὸ τοῦ ναοῦ εἰς τὸν οἶκον μεταβάσεως. 4) Τὸ νὰ γεμίζουσι καὶ τραγουδοῦσι τὰ προικιά. 5) Τὸ νὰ πηγαίνουσι τὴν νύφην τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ γάμου εἰς τὴν βρύσην καὶ νὰ σπάζουσι τὸ κανάτι. 6) Τὸ νὰ δίδουσι δῶρα οἱ συγγενεῖς τῆς νύμφης εἰς τὸν γαμβρὸν καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν νύμφην. 7) Τὸ νὰ δένωσι εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀλόγων μαντύλια μεταξωτὰ ὅταν φορτώνουσι τὰ προικιά. 8) Τὸ νὰ καλῶσι εἰς τοὺς γάμους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ νὰ παρακάθηνται ἔλοι εἰς κοινὸν τραπέζι γλεντώντας μέχρι πρωῆας μὲ τὰ βιολιά. 9) Τὸ νὰ ξυρίζωσι τὸν γαμβρὸν πρὸ τῆς στέψεως καὶ νὰ τὸν ἀσημῶνωσι εἰς τὴν λεκάνην τοῦ κουρέως. 10) Νὰ χορεύωσι εἰς τὸ παζάρι μετὰ τὴν τέλει τῆς στέψεως μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς ἐκκλησίας. 11) Νὰ κάμνωσι τὰ πιστρόφια δηλαδὴ πομπῶδη ἐπίσκεψιν εἰς τοὺς γονεῖς τῆς νύμφης, τὴν ἐπομένην Κυριακὴν τῶν γάμων καὶ νὰ τίθηται ἐπίσημον γεῦμα παρὰ τῶν γονέων. 12) Τὸ χορεύειν εἰς τὸ παζάρι συνοδείᾳ νταουλίων καὶ ζουρνάδων κατὰ τὰς πανηγύρεις. 13) Τὸ νὰ μασκαρεύονται κατὰ τὰς ἀπόκρεω καὶ νὰ μεταβαίνουσι εἰς τὰς φιλικὰς οἰκίας πρὸς διασκέδασι, καὶ ἄλλα πολλὰ ὠραῖα ἔθιμα ἅτινα ὡς ἀναφέραμεν ἀνωτέρω ἤρχισαν ἤδη νὰ ἐκλείπουσι.

Ἐπίσης ὠραῖον ἔθιμον ἦτο καὶ τὸ τῶν μαϊδῶν ἀναπαριστάνοντες δι' αὐτῶν τὴν τουρκικὴν τυραννίαν ἐγένετο δὲ ὡς ἑξῆς. Τὴν 1ην Μαΐου περιήρχοντο τὸ χωρίον μετημφισομένοι καὶ προσωπιδοφοροῦντες ἐν συνεταιρισμῷ καὶ συνοδείᾳ δέκα ἕως δώδεκα ὧν ἕκαστος ἔφερεν ἴδιον ὄνομα, ὡς ἱατρὸς γενίτσαρος, ζεμπέκης, ἀράπης, νύμφη, εὐζωνος κ. λ. π. Εἶχον δὲ μεθ' ἑαυτῶν καὶ νεανίαν τινὰ ὄλον κεκαλυμμένον δι' ἀνθέων, ὃν ὄνόμαζον μαγιόπουλον ἐχόρευον δὲ τῇ συνοδείᾳ νταουλίων καὶ ζουρνάδων ἐπὶ προαιρετικῇ ἀμοιβῇ, τὰ ἀδόμενα δὲ ἰδιόρυθμα ἄσματα ἦσαν τὰ ἑξῆς :

«Μαΐ μου μαΐ δροστερέ κι' Ἀπρίλη λουλουδάτε· ὁ Μάϊς μὲ τὰ τριαντάφυλλα κι' Ἀπρίλις μὲ τὰ λουλούδια ὄλον τὸν κόσμον γέμισε τᾶθε καὶ τὰ λουλούδια· τὸ Νιόνε περικύκλωσε μὲς τῆς κυρᾶς τὴν πόρτα, τῆς μαυρομμάτας ναμπῶ νὰ διῶ τὴ λυγιρὴ πῶς στρώνει πῶς κοιμάται, πῶς στρώνει στὰ τριαντάφυλλα κοιμάται στὰ λουλούδια, πῶς νὰ τὴν πῶ νὰ

σηκωθῆ πῶς νὰ τὴν πῶ νὰ κάτση. Νὰ τὴν εἰπῶ λιγνὸ βεργὶ καὶ τὸ βεργὶ λυγᾶει, νὰ τὴν εἰπῶ ἀγιόκλημα, τὸ κλῆμα ἔχει κόμπους, νὰ τὴν εἰπῶ τριαντάφυλλο καὶ ἀπὸτ' ἀκάθι βιένει, νὰ τὴν εἰπῶ βασιλικὸ κι' ἀπὸ τὴν μυρουδιά του.»

Ἐπειτα δὲ ἐξηκολούθουν

«Ἀφέντη καὶ φεντούτσιε πέντε φορὲς ἀφέντη, λύσειτ' ἀφέντη μ' λύσειτο τὸ χρυσομάντηλό σου, κι' ἂν τ' ἔχης γρόσια δὸς μας τα, φλουργιὰ μὴ τὰ λυπᾶσε, κι' ἂν τὰ λυπᾶσε τὰ φλουργιὰ, δὸς μας τα ἀφέντη, δὸς μας τα, νὰ πιούμε γιὰ τὴν υἰγιαῖς ἀφέντη μου γιὰ τὴν καλὴ χρονιά σου, νὰ ζήσης χρόνους ἑκατὸν καὶ νὰ τοὺς διαπεράσης κι' ἀπτοὺς διακόσιους κι' ἔμπροστὰ ν' ἀσπρίσης νὰ γηράσης, ν' ἀσπρίσης σὲν τὸν Ὀλυμπο σὲν τ' ἄσπρο περιστέρι· καὶ τοῦ χρόνου». (31)

Περιήρχοντο δὲ καὶ τὰ ἄλλα χωριὰ εἰς τὰ ὁποῖα καὶ μετεδόθη τὸ ἔθιμον τοῦτο, μέχρι δὲ τὸ 1905 διειτηρεῖτο ἀκόμη, ἔκτοτε παρημελήθη καὶ ἔμεινε πιά στὴν ἱστορία

Καὶ ἕτερον ὠραῖον ἐπίσης ἔθιμον ἦτο τῶν κλυδῶνων ἦτοι κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς παραμονῆς τῆς 24 Ἰουνίου ἐορτὴν τῶν γενεθλίων τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου οἱ κάτοικοι ἐνήργουν τὰ κλυδῶνα ἀνάπτοντες πυρᾶς ἔμπροσθεν τῶν οἰκιῶν των καὶ πηδῶντες ἀνωθεν αὐτῶν, πρὸ 50ετίας ἐνεργοῦντο μετὰ θρησκευτικοῦ ζήλου. Ἐκάστη γυνὴ ἢ τρέφουσα μεταξοσκώληκας ὑποχρεοῦτο ἵνα διαπηδήσῃ τὴν πυρὰν τρίς, καὶ τότε ἤλπιζε μετὰ πίστεως, ὅτι τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ ἦτο εὐτυχέστερον καὶ προσοδοφόρον καὶ κυρίως πρὸς τὰ κουκκούλια· ἢ πυρὰ ἦναπτεν ὅλη ἀπὸ κλαδίων ἐν εἰς τὸ αὐτὸ ἔτος οἱ μετασκώληκες ἔπλεξαν τὰ κουκκούλια των.

ΓΛΩΣΣΙΚΑ.—Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βόλου καὶ ἰδίως εἰς τὰ χωριὰ τοῦ Πηλίου ὡς καὶ εἰς τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος οἱ χωρικοὶ μεταχειρίζονται γλωσσικὰ ἰδιώματα καὶ προφορὰν ἰδιάζουσαν, μεταχειρίζονται πολλὰς τουρκικὰς φράσεις καὶ ἰδίως τὸ ἀρσενικὸν ὄνομα τὸ προφέρουν μὲ τὸ θυληκὸν τοιοῦτον ὡς π.χ. ἢ Δημήτρης, ἢ Γιάνς, ἢ Κώτσιος, συνήθως δὲ αἱ γυναῖκες ὅταν θέλουν ν' ἀποκαλέσουν κανένα, λέγουν: ἢ Δημήτρης τς' Βαρβαρῆς, ἢ Θανάϊς τς' Κώστεινας καὶ οὐχὶ μὲ τὸ ἐπίθετόν των.

Τοὺς μῆνας τοὺς ἀποκαλοῦν μὲ ἰδικὰ των ὀνόματα ὡς

τὸν Ἰκνουάριον ὀνομάζουσι Γεννάρην, διότι λέγουσι κατ' αὐτὸν τὸν μῆνα γεννῶσι τὰ πρόβατα, τὸν Φεβρουάριον, Φλεβάρην διότι κατ' αὐτὸν ἀνοίγουσι αἱ φλέβες τῆς γῆς ἦτοι τῶν ὑδάτων τὸν Ἰούνιον ὀνομάζουσι Θεριστήν, διότι θερίζουσι τὰ γεννήματα. τὸν Ἰούλιον, Ἀλωνάρην, διότι ἀλωνίζουσι. Τὸν Σεπτέμβριον τρυγητήν διότι τρυγῶσι, τὸν Ὀκτώβριον, Ἁϊ Δημήτρη, διότι κατὰ τὰς 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐορτάζεται ὁ Ἅγιος Δημήτριος. Τὸν Νοέμβριον, Σποργιάν διότι σπεύρουσι καὶ τὸν Δεκέμβριον, Ἀνδριάν διότι λέγουσιν κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἀνδρεύει ἡ ἡμέρα ἦτοι μεγαλώνει (32) Γλωσσικὸν δὲ ἰδίωμα εἶναι καὶ τὸ νὰ περικόπτουν τὰ φωνήεντα ἐκ τῶν λέξεων. Τὰ κύριος καὶ κυρία εἶναι κατηργημένα παρὰ τοῖς κατοίκοις καὶ τὰς μὲν γυναῖκας τὰς φωνάζουν μὲ τὸ μαρή, ὡς μαρή Μαργιώ, μαρή Λενιώ κ. λ. π. τοὺς δὲ ἄνδρας μὲ τὸ βρέ, βρέ Νικολάκη, βρέ Δημήτρη, βρέ Ἀποστόλη.

Τουρκικὰς λέξεις συνήθεις εἶναι αἱ χαζὸς (τρελλὸς), μουσαφίρης (ἐπισκέπτης), καλαμπαλίκι (φασαρία) καλτερίμι (πεζοδρόμιον). κ. λ. π.

ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΠΩΝΥΜΑ.—Ἐν Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ Ἐπικρατεῖ διὰ τοὺς ἄρρενας τὸ ὄνομα Ἀπόστολος ἕνεκα τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου καὶ ἔπειτα τὸ ὄνομα Δημήτριος λόγῳ τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εἶτα δὲ ἔπονται συνεπείᾳ καὶ τῶν ἄλλων ἐν αὐτῷ ναῶν καὶ τὰ ὀνόματα Ἀθανάσιος, Λαυρέντιος, Νικόλαος, Γεώργιος, Κωνσταντῖνος κ. λ. π. Διὰ τὰς γυναῖκας ἐπικρατοῦν τὰ ὀνόματα Μαρία, Ἐλένη κ.λ.π., τὰ ἀρχαῖα ὀνόματα σπχνίζουσιν ἐν αὐτῷ. Ἐχουσιν ὅμως μεγάλην τάσιν, καὶ εὐφυῆς εἰς τὸ ν' ἀπονέμωσι παρεπώνυμα εἰς διάφορα πρόσωπα μᾶλλον πρὸς εἰρωνεῖαν ἢ ἀπλῶς. Ἐπίθετα κυρίως ἐπικρατοῦν τὰ Βαμβᾶκος Σίμος, Λουάρης κ. λ. π.

ΕΠΙΓΑΜΙΑΙ.—Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἐπιγαμίας ἐπισυνάπτουσιν οἱ Ἀγιολαυρεντίται μεταξὺ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ γειτονικὰ χωρία Δράκεια, Ἅγιον Γεώργιον, Καραμπάσι, Λεχώνια καὶ ἄλλα συνάπτουσι γάμους καὶ οὕτως ὑπάρχει μεταξὺ ὧν τῶν ἄνω χωρίων κάποια συγγένεια.

ΟΙ ΕΝΔΟΞΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.—Καί ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς αὐτῶν θητείαις καὶ ἐπιστρατεύσει καὶ πολέμοις οἱ νέοι τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἐξεπλήρωσαν ἐν γένει τὸ καθήκον των καὶ πολλοὶ ἐτραυματίσθησαν ἢ ἐφονεύθησαν ἐν ταῖς μάχαις ἢ καὶ ἀπέθανον ὑπηρετοῦντες ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πατρίδος, ἢ αἰχμαλωτίσθησαν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ· διὰ τοὺς ὁποίους ἡ κοινότης τοῦ χωρίου φέρον εὐγνωμοσύνης ἐκτίουσα ἐνετείχισε πλάκα ἀναμνηστικὴν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Οὕτως ἔχομεν φονευθέντας καὶ θανόντας κατὰ τοὺς ἀπὸ τὸ 1912—1922 πολέμους τοὺς κάτωθι:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΣ
(Βουλευτής)

στρατιώτης ἐθελοντῆς φονευθεὶς εἰς τὴν μάχην τοῦ Δρίσκου τοῦ ἔτους 1913

1) Δημήτρ. Ι. Καραμάνη στρατιώτην 4ου πεζικοῦ Συντάγματος, φονευθέντα εἰς τὴν μάχην τοῦ Σαρανταπόρου τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1912. 2) Ἀπέστολον Δ. Εἰώνην στρατ. τοῦ 4ου πεζικοῦ Συντάγματος φονευθέντα εἰς τὴν μάχην τοῦ Σαρανταπόρου τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1912. 3) Κωνστ. Δ. Σίμον στρατ. τοῦ 23ου πεζικοῦ Συντάγματος φονευθέντα εἰς τὴν μάχην τοῦ Σόροβιτς τὸν Δεκέμβριον τοῦ ἔτους

1912. 4) Φωκίωνα Θεοδοσιάδην στρατ. φονευθέντα ἐν Μακεδονίᾳ τὸ ἔτος 1912. 5) Ἀπόστ. Β. Λάζον στρατ. τοῦ 22ου πεζικοῦ Συν|τος θανόντα εἰς τὸ Α' Στρατ Νοσοκομεῖον τῆς

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΥΣΤ. ΚΟΥΚΙΟΣ
(ἀνθυπολοχαγός)

φονευθεῖς εἰς μάχην Τουλοῦ Μπουνάφ 1922

ἔτος 1913 10) Ἀλέξιον Ἀθανασίου Κερασιώτην στρατ. φονευθέντα εἰς τὴν μάχην τοῦ Κιλκίς τὸ ἔτος 1913. 11) Ἀπόστολον Δ. Μιχάλην ὑποδεκανέα θανόντα ἐν Ἀγίῳ Λαυ-

Θεσσαλονίκης τὴν 20 Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1913, 6) Ἀριστείδ. Ν. Βασιδέκην στρατ. 23ου πεζικοῦ Συνταγματος θανόντα εἰς τὸ Στρατ. Νοσοκομεῖον Θεσσαλονίκης τὴν 5 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1913. 7) Κωνσταντ. Στεφ. Ζηρόπουλον στρατιώτην ἐθελοντήν φονευθέντα εἰς τὴν μάχην τοῦ Δρίσκουτὸ ἔτος 1913. 8) Γεώργιον Καντίκον στρατιώτην θανόντα ἐν Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ ἐδρισκομένου ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ τὸ ἔτος 1913, 9) Ἀπόστολον Γ. Κουτσιμανῆν, στρατιώτην τοῦ 4ου πεζικοῦ Συν|τος θανόντα εἰς τὸ Στρατιωτ. Νοσοκομεῖον Θεσσαλονίκης τὸ

ρεντίω εύρισκομένου έν αναρρωτική άδεια τήν 25 Μαΐου 1926. 12) Κωνστ Τ. Πατακιούτην στρατ. θανόντα εις τὸ Νοσοκομείον τοῦ Γκαϊρλιτς εύρισκομένου αίχμαλώτου τὸ ἔτος 1916. 13) Δημήτρ. Ν. Ὑφαντήν στρατ. θανόντα έν Θεσσαλονίκη τὸ ἔτος 1918. 14) Ἀριστοτέλ. Ν. Κουφογιάννην λοχίαν φονευθέντα εις τήν μάχην τοῦ Σκρᾶ τὸ ἔτος 1918.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΠΕΘΑΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Γ. ΣΙΜΟΣ

15) Γεώργιον Ι. Γεωργαλᾶν στρατ. 29ου πεζικοῦ Συν]τος θανόντα εις τὸ πλωτὸν νοσοκομ. Κασσία τήν 13 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1918. 16) Ἄθαν. Γ. Σίμον ὑποδεκανέα λόχου προσκολλησέως θανόντα εις τὸ Β' Στρ. νοσοκομείον Θεσσαλονίκης τήν 15 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1918. 17) Ἰωάν. Κ. Κοκκινογέννην στρατ. τοῦ ἐμπέδου Α' Μεραρχίας θανόντα εις τὸ στρατ. νοσοκομείον Περγάμου τήν 3 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1919. 18) Ἀπόστολον Ἄλ. Κοντὲν στρατ. ἐμπέδου Α' Μεραρχίας θανόντα εις τὸ στρατ. νοσοκομείον Λαρίσσης, 19) Ἀναστ. Ι. Βαμβᾶκον στρατ. ἐμπέδου Α' Μεραρχίας θανόντα εις τὸ στρατ. νοσοκομείον Λαρίσσης τήν

14 Μαρτίου του έτους 1919. 20) Νικόλ. Δ. Καρατζάν στρα-
τιώτην φονευθέντα έν Μικρά 'Ασία τò έτος 1919. 21)

Κ. Τ. ΠΑΤΑΚΙΟΥΤΗΣ

ΑΠΟΣΤ. Γ. ΚΟΥΤΣΙΜΑΝΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΣΔΕΚΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΣΙΜΟΣ

Άπόστολον Κ. Σπαθήρην στρατιώτην 27 πεζικού Συν-
τάγματος φονευθέντα εις τήν μάχην Ντούζ — Ντάγ,

22) Ἀπόστολον Ἀρ. Βασδέκην στρατιώτην 12ης Μεραρχίας φονευθέντα εἰς τὴν μάχην τοῦ Τουλοῦ—Μπουναρ τὴν 28 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1921, 23) Κωνσταντῖνον Ἀραμάρην στρατιώτην 12ου Πεζικοῦ Συντάγματος θανόντα εἰς τὸ IIIα ὄρεινόν χειρουργεῖον τὴν 14 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1921, 24) Ἀπόστολον Γ. Τσικριτοῦν στρατιώτην 12ου Πεζικοῦ Συντάγματος θανόντα εἰς τὸ IIIα ὄρεινόν Χειρουργεῖον τὴν 27 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1921, 25) Κωνσταντῖνον Ἀπ. Ζαρίφην στρατιώτην φονευθέντα εἰς τὴν μάχην Ὀρτά—Τεπέ τὴν 4 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1921, 26) Ζήσιν Ἀθ. Κερασιώτην στρατιώτην φονευθέντα ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ τοῦ ἔτους 1921, 27) Ἰωάννην Π. Ἀγορίστην δεκανέα φονευθέντα ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ τοῦ ἔτους 1922 καὶ 28) Βασίλειον Εὐστ, Κούκιον ἀνθυπολοχαγὸν φονευθέντα εἰς τὴν μάχην Τουλοῦ — Μπουναρ τὴν 16 Αὐγούστου 1922.

Ἐτραυματίσθησαν δὲ καὶ εἰς σήμερον ἀνάπηροι οἱ 1) Ἀθανάσιος Οἰκονόμου καὶ 2) Κωνσταντῖνος Ι. Φραγγογιάννης.

ΓΕΩΡΓ. ΚΑΝΤΙΚΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ἀσχολίαι τῶν κατοίκων, κτηνοτροφία, προϊόντα, εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν Ἐμπόριον, δημοσία ἀσφάλεια, ταχυδρομικὴ συγκοινωνία.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΤΙΜΩΝΤΕΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
ΕΝ ΤΗ ΞΕΝῃ

ΧΡΙΣΤΟΣ Ζ. ΑΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἴατρος

Ἐσπούδασεν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον ἀριστεύσας, ἔλαβε μέρος εἰς ὄλους τοὺς πολέμους ὡς στρατιτικὸς ἱατρὸς διηύθυνε πόλλάκις Χειρουργεῖα καὶ Νοσοκομειاتي-

μηθείς διὰ τοῦ πολεμικοῦ Σταυροῦ καὶ μεταλλίου Στρατιωτικῆς ἀξίας.

Ἦδη ὑπηρετεῖ εἰς τὸ ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς, ὡς εἰδικὸς ἰατρὸς διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἐπιδημιῶν.

Ἐσπούδασεν ἐπὶ ἐξαετίαν εἰς τὴν ἀνωτάτην τεχνικὴν Σχολὴν τοῦ Μονάχου. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν σπουδῶν του προσελήφθη ὡς μηχανικὸς παρὰ τῆς ἐν Λειψία ἐδρευούσης μεγάλης τεχνικῆς ἐταιρίας Rad wolle ὅπου εἰργάσθη ἐπὶ τετραετίαν ἀσχοληθεὶς εἰδικῶς εἰς τὰς κατασκευὰς ἐκ Μπετόν ἀρμέ.

Ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ 1920. Προσελήφθη ὡς μηχανικὸς εἰς τὸ ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ὅπου παρέμεινε μέχρι τὸ 1923. Ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ ἐντεῦθεν διευθύνει τὸ τμήμα Μελετῶν τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης τεχνικῆς Ἐταιρίας ὑπὸ τὴν προσωνομίαν «Γενικὴ Ἐταιρία Κατασκευῶν» ἧς τυγχάνει μέλος καὶ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν αὐτῆς. Συγχρόνως διδάσκει ὡς καθηγητῆς τῆς Μηχανικῆς εἰς τὴν Σχολὴν τεχνικῆς Ἐκπαι-

ΤΑΣΣΟΣ Κ. ΠΑΡΑΘΥΡΗΣ
Μηχανικὸς

δεύσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Μηχανικοῦ.

ΔΙΔΑΞΑΝΤΕΣ ΣΧΟΛΑΡΧΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΣΑΡΡΗΣ

(ἀπὸ 1899-1900)

ΑΣΧΟΛΙΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.—Οἱ ἐν τῷ χωρίῳ, οἰκοῦντες Ἀγιολαυρεντῖται ἀσχολοῦνται πάντες μὲ τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων των καὶ ἰδίως τῶν ἐλαιοπεριβολίων των δύο δὲ ἢ τρεῖς καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν τῶν αἰγοπροβάτων, πλεῖστοι εἶναι ἀγωγιᾶται μεταφέροντες τὰ προϊόντα εἰς Ἀγριὰν ἢ Βόλον, ἄλλοι ἔχουσι παντοπωλεῖα, ὑποδημα-

τοποιεία καὶ κρεοπωλεία. Εἶναι δὲ παντοπῶλαι 10, κρεο-
πῶλαι 2, ὑποδηματοποιοὶ 6, ἀγωγιᾶται 30, μεσίται 10, κτίσται
10, ξυλουργοὶ 10, ἱερεῖς 2 (οἰκονόμος Παῦλος Μουτογιάνης
καὶ οἰκονόμος Δημήτριος Τσιάντος), μαῖα μία ἢ κ. Σεβαστὴ
Μεταφυσῆ.

Πᾶσα δὲ οἰκογένεια ἔχει τὸ φορτηγὸν τῆς (ἐν ἣ πλείονα)
τὰ κατοικίδια ζῶα, τῆς ὄρνιθας, αἰγας, πρόβατα κ.λ.π.

Αἱ γυναῖκες ἐργατικώταται ἀσχολοῦνται εἰς τὰς οἰκιακὰς
των ἐργασίας, διακρινόμεναι διὰ τὴν οἰκοκυρωσύνην των καὶ
καθαριότητά των, κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως τῆς ἐσοδείας βοη-
θοῦσι τοὺς ἄνδρας των εἰς τὴν σύναξιν τοῦ ἐλαιοκάρπου τῶν
μήλων καὶ τὴν σύναξιν τοῦ χόρτου. Καὶ τὸν μὲν χειμῶνα
ἐν καιρῷ ἐσοδείας τῶν ἐλαιῶν οἱ περισσότεροὶ κάτοικοι τοῦ
χωρίου κατέρχονται εἰς τὰς ἀγροτικὰς αὐτῶν οἰκίας, καλύ-
θια καλουμένας, αἵτινες ἐγκατεσπαρμένοι ἐν τῷ δάσει τῶν
ἐλαιῶν ἐμποιοῦσι χαρμόσυνον ἐντύπωσιν, καὶ εὐρίσκονται
κυρίως εἰς θέσιν Σερβανάταις, Τσιφλίκια, κλπ. Ἐκεῖ διαχει-
μάζοντες καταγίνονται εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἐλαιῶν καὶ τῆς
πίεσεως ἐν τοῖς ἐλαιοπιεστήριοις· τοιαῦτα ἐλαιοπιεστήρια
ὕπῃρχον τὸ πάλαι πάμπολλα, ἤδη ὅμως λειτουργοῦσι ἐντὸς
τοῦ χωρίου καὶ εἰς διαφόρους θέσεις τοιαῦτα.

Ἄρχομένου τοῦ ἔαρος ἀποσύρονται εἰς τὸ χωρίον των
ἐπιδιδόμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων των. Τότε
δὲ ἄρχονται καὶ αἱ θρησκευτικαὶ πανηγύρεις ἐορταζόμεναι
παρα τῶν ἐντοπίων καὶ τῶν ἐκ τῶν ἄλλων χωρίων ἐρχομένων.

Ὁ εὐθυμὸς χαρακτήρ τῶν Ἀγιολαυρευτιῶν ὑποκαίόμε-
νος καὶ ὑπὸ γενναίου οἴνου καὶ τῆς εὐκρασίας τῆς ὥρας τοῦ
ἔτους ἐκδηλοῦται εἰς συμπόσια καὶ διασκεδάσεις· κατὰ δὲ
τὴν δειλὴν τῆς ἐορτασίμου ἡμέρας ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες
διὰ κωδονοκρουσιῶν προσκαλούμενοι συνέρχονται ἀναμιξ εἰς
τὴν πλατείαν τοῦ χωρίου (τὸ παζάρι) καὶ ἐκεῖ συγκρατού-
μενοι ἐκ τῶν χειρῶν χορεύουσιν ὑπὸ τοὺς ἐκκωφαντικούς
ἤχους τῶν νταουλιῶν καὶ ζουρνάδων μέχρι βαθείας νυκτός.

Πολλοὶ Ἀγιολαυρευντῆται πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπιπόνων
τῷ ὄντι ἐργασιῶν τῆς γεωργίας ἔφυγον ἐκ τοῦ χωρίου των
καὶ ἄλλοι μετέβησαν εἰς Ἀμερικὴν εἰθὰ διὰ τῆς τιμίας των
ἐργασίας κατώρθωσαν γ' ἀποστείλωσι μεγάλα χρηματικὰ

ποσά εἰς τὰς οἰκογενείας των, ἄλλοι εὐρίσκονται εἰς Ἄγριάν ἐπιδοθέντες εἰς τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν προϊόντων τοῦ χωρίου πολλοὶ δὲ ἐπιστήμονες ἔχουν ἐγκατασταθῆ εἰς Βόλον καὶ Ἀθήνας καὶ ἄλλοι εὐρίσκονται εἰς Αἴγυπτον καὶ ἄλλα-χοῦ ἐπιδοθέντες εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ ἐπιστήμας. Εὐρίσκονται δέ, ὅσων τὴν διαμονὴν κατωρθώσαμεν νὰ μά-θωμεν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Κ. ΒΑΜΒΑΚΟΣ

Εἰς Ἄγριάν.—Καντῆκος Κων. ἔμπορος, Ζαμανούδης Εὐρ. ἔμπορος, Στέλλος Κωνστ. ἰατρός, Μουμιτζῆς Δημ. κτη-ματίας, Παπαδημητρίου Λαυρέντιος ἔμπορος, Παπαδημη-τρίου Κωνστ. ἔμπορος, Παπαθανασίου Γεώργ. ἔμπορος, Πα-παθανασίου Δημήτριος ἔμπορος, Μούτης Ἄναστ. κτηματίας, Παραθύρης Κωνστ. κτηματίας, Παραθύρης Ἄπόστ. κτη-ματίας.

Εἰς Βόλον.—Παραθύρης Γεώργ. ἰατρός, Θεοδοσιάδης Γεώργ. παραγγελιοδόχος, Παπαθνασίου Ἄλκ. δικηγόρος, Κωττῆς Ἰωάν. ἰδιωτ. ὑπάλληλος, Ἀντωνόπουλος Δημ. δικηγόρος, Σακελλαρίδης Γεώργ. ὁ Θετταλομάγνης παλαιὸς δημοσιογράφος, Θεοδοσιάδης Ἄριστ. κτηματίας, Εὐαγγελίδης Ἰωάν. Χρυσσοχοΐδης Νικ. διευθυντ. βιομηχ. ἑταιρ., Παπαμηήτρος Λεων. δημοδιδάσκαλος, Γούσιος Κωνστ. τραπέζ. ὑπάλληλος, Βαμβάκος Δημ. ἔμπορος, Ρήγας Παπαρρήγας φαρμακοπ. καὶ Πάτροκλος Παλαμηδᾶς.

Εἰς Ἀθήνας.—Χρυσσοχοΐδης Νικ. ἀνθῆγος ἐκκαθαρίσεως, Χρυσσοχοῦ Ἄν. βιομήχανος, Ἀγορόπουλος Χρ. ἰατρός, Παραθύρης Ἄν. μηχανικός, Σωκρ. Βαμβάκος ταχ. ὑπάλ., Χατζητοῦρνος Νικ. ἐργολάβος, Κανελλόπουλος Κ. τροχ. ὑπάλ. Μεταξᾶς Διανέλλος καπνεργάτης, Μεταξᾶς Δημ. καταστημ. Γιαννόπουλος Ἄλκ., Νικολάου Ἰωάν. ζαχαροπλ. Γίδας Νικ. κτηματίας Μαμάη 4, Σαράφης Ἀπόστ. τροχιοδρ. ὑπάλληλος, Μπαντιδόπουλος Ἄπ. μουσικός, Σῆμος Ζήσης φαρμακοποιὸς Ἐλευσίνα, Βάϊλας Δημ. ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος

Εἰς Ἀμερικὴν.—Ἀδὰμ Νικ., Βαμβάκος Νικ. τοῦ Κων., Βαμβάκος Δημοσθένης τοῦ Ἄλ., Βολιώτης Δημ., Γιαρένης Χαρ., Ζυγούρης Νικ., Κόκκινος Ἡρακλῆς, Κόκκινος Ἰωάννης τοῦ Εὐθ., Καραγιαννάκης Ἀπόστ., Λουάρης Ἰωάννης τοῦ Ἄν., Λιάτσικας Γεώργ. Μπερντὲς Γεώργ. Μεταφτῆς Ἄριστ., Ματάκιας Γεωργ. τοῦ Κων., Ματάκιας Ἄθαν. τοῦ Κων., Παπαθνασίου Κλεομένης, Σαρρηγιάννης Ρήγας, Σαρρηγιάνης Γεωργ., Σίμου Ἀγισήλαος τοῦ Γ., Σίμου Ἀπόστολος τοῦ Γ., Σίμου Νικόλαος τοῦ Δ., Σαρρηγιάνης Ἀλεξ. τοῦ Ζ., Τριανταφύλλου Ἄντ. Τσίρος Κων. τοῦ Ἄν., Τσιαχτῆς Δημ.

ΚΤΗΝΟΓΡΟΦΙΑ.—Ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ αἰγοπροβάτων οἱ Ἀγιολαυρεντίται ἔχουσι τὰ γαλακτερά των εἶδη χωρὶς νὰ ἐξάγωσιν ἐκ τῆς παραγωγῆς ταύτης, πάντες δὲ κατασκευάζωσι διὰ τοῦ γάλακτος καὶ σίτου τὸν περίφημον λεγόμενον τραχανᾶν τὸν ὁποῖον διατηροῦσι διὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ Ἀγιολαυρεντίται εἶχον πολλὰ ποίμνια καὶ τὸ μὲν θέρος τὰ διέτρεφον εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ

χωρίου τούς δὲ χειμερινούς μῆνας κατέβαινον ἀπέναντι τοῦ χωρίου καὶ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Παγασιτικοῦ κόλπου πλησίον τῶν ὀρίων τῆς περιφερείας Σεσκούλου εἰς τὴν θέσιν Βελανιδίαν, ἢ Μάραθον νομὴν καὶ βοσκὴν συγκειμένην ἐκ στρεμμάτων ὡς ἔγγιστα 1000, ὅπως βόσκωσι τὰ πολλὰ ποίμνια αὐτῶν τὸν χειμῶνα, διότι ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ εἰρημένου χωρίου δὲν εἶχε χειμερινὴν βοσκὴν ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ θέρος. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ αὐξανομένων τῶν κατοίκων ἐκαλλιέργησαν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν θερινῶν βοσκημάτων εἰς κήπους καὶ περιβόλια, τούτου ἕνεκα ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ ποίμνια, Ἐκτοτε δὲ ἐμίσθουν τὴν εἰρημένην νομὴν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην αὐτῆς.

Κατὰ τὸ 1853—1854 ἡ κοινότης ἔχουσα ἀνάγκην χρημάτων (διότι ἐχρεώθη εἰς Ἑβραίους πρὸς τόκον 20 ο]ο) ἐπώλησε τὴν νομὴν ταύτην πρὸς τὸν Δημήτριον Γιαλᾶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1864—1865 πάλιν ἡ ἰδία κοινότης ἠγόρασεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἰδίου Γιαλᾶ διότι εἶχεν εὐπορήσει πρὸ ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε ἐτῶν, ὅτε οἱ Μακρυνιτσιῶται ἦσαν ἰσχυρότεροι, διότι εἶχον Βοεβόδα ἐν τῇ κωμοπόλει των καὶ βοηθόν, ἠθέλησαν νὰ σφετερισθῶσιν ἀλλότριον κτῆμα διὰ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου, ἠθέλησαν λέγω, νὰ ἀρπάσωσι τὴν βοσκὴν τῶν Ἀγιολαυρεντιτῶν καὶ ἐνώσωσι αὐτὴν ἐν τῇ αὐτῶν βοσκῇ, ἀλλ' ὁ τότε Σουλτάνος Μουσταφᾶς οὐδόλως παρεῖδε τὸ δίκαιον τῶν ὑπηκόων του· ὅθεν οἱ ἀναβάντες Ἀγιολαυρεντίται ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ δεύτερον ἔλαβον τὸ κάτωθι Βασιλικὸν Διάταγμα (φιρμάνιον). Ἐκτοτε δὲ οὐδεὶς ἠνώχλησε τοὺς Ἀγιολαυρεντίτας.

Τῷ 1884 ὁ τότε Δήμαρχος Μακρυνίτης Γ. Κουκουδήμας μετ' ἄλλων τριῶν, εἰσῆλθον εἰς ξένον κτῆμα, ἤτοι εἰς τὴν εἰρημένην νομὴν, ὅπως καλλιεργήσωσι τὰ γεωργήσιμα μέρη ὡς δῆθεν κτῆμα Μακρυνιτσιώτικον (διότι ἐν Μακρυνίτῃ ὑπῆρχε ἴδιος νόμος, ὅπως ἕκαστος ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ καλλιεργῆ εἰς τὰ ἀκαλλιέργητα μέρη τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν κοινότητα τῆς Μακρυνίτης), ἀλλ' ὁ τότε Δήμαρχος Ἀγίου Λαυρεντίου Ζήσης Κωστόπουλος προκαλέσας προσω-

ρινά μέτρα και ἐπικαλεσθεις τὸ παρὰ πόδας φερμάνιον ἡμπό-
δισεν αὐτούς.

Ἔχει δὲ τὸ φερμάνιον ὡς ἐξῆς :

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΕΜΒΛΗΜΑ

(Τουρᾶς)

(Ἦτοι μονογραφία τοῦ Σουλτάν Μουσταφᾶ και ἂν λη-
φθῆ ὑπ' ὄψει ἢ κάτωθι ὀλίγη διὰ τὸ ἐσχισμένον τοῦ χάρτου
φαινομένη χρονολογία ἐκδόσεως, οὗτός ἐστιν ὁ Σουλτάν
Μουσταφᾶ Χάν ἑ Γ', ὅστις ἐγεννήθη τῷ 1129 (1717) ἀνέβη
εἰς τὸν θρόνον τῆ 15 Σεφίρ 1171 (1757) και ἀπέθανεν τῆ
8ῃ Ῥέμπεσιλ Ἐβίλ 1187 (1774) (Σημ. Ἑρμ.).)

Εἰς σὲ τὸν διακεκριμένον μεταξὺ τῶν δικαστῶν τῶν πι-
στῶν (τῶν Μουσουλμάνων δηλ.) τὸν ἔξοχον ὑπάλληλον τῶν
Ὁθωμανῶν (κατὰ λέξιν τῶν Μονοθεϊστῶν) τὸ μεταλλεῖον
τῆς ἀρετῆς και (θρησκευτικῆς) ἀκριβείας, τὸν τὰ σημεῖα τοῦ
Σερατίου (ἱεροῦ Μουσουλμανικοῦ Δικαίου) και τῆς θρησκείας
φέραντα, τὸν κληρονόμον τῆς σοφίας τῶν προφητῶν και
ἀποστόλων, τὸν ἐλέω θεοῦ ἐκλεκτὸν ἡμῶν ἱεροδικαστὴν Λα-
ρίσης—Πληθυνθείησαν αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ!—Ἄμα ὡς φθάσῃ
τὸ παρὸν Αὐτοκρατορικὸν μου Διάταγμα ἔστωσαν γνωστὰ
τάδε.

Ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι τοῦ εἰς τὸ διαμέρισμα Βόλου τῆς
ἐπαρχίας Λαρίσης ὑπαγομένου χωρίου «Ἅγιος Λαυρέντιος»
ἐλθόντες εἰς τὴν πρωτεύουσάν μου ὑπέβαλον ἀναφοράν, δι'
ἧς ἐκτιθέμενοι ὅτι, αὐτῶν ἐξακολουθούντων ἀπ' τῶν ἀρχαι-
οτάτων ἡμερῶν νὰ βόσκωσι πλησίον τοῦ εἰς τὸ αὐτὸ Διαμέρι-
σμα χωρίου Σεσκλῆ κατὰ τὴν θέσιν, ἧτις «Μπαλαμου-
τλοῦκ» (δρυότοπος, βαλανοδενδρότοπος) καλεῖται, τὰ πρό-
βατα και τὰ κτήνη των και νὰ ἔχωσιν οὕτω τοῦ χόρτου και
ὑδατος τοῦ ἐν λόγῳ μέρους τὴν νομὴν, και ἐνῶ τὸ μέρος
ἐκεῖνο (Μπαλαμουτλοῦκ) τυγχάνει ὄν ἐξεδιασμένον αὐτοῖς
και ἀποκλειστικὸς ἀνέκαθεν Μεριᾶς βοσκότοπος αὐτῶν, ἐπο-
μένως οὐδεὶς ἕτερος ἀπηγεῖτο κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐπέμβῃ
και λάβῃ μέρος ἐν αὐτῷ, ἐν τοσοῦτῳ οἱ κάτοικοι τοῦ εἰς τὸ
αὐτὸ διαμέρισμα ὑπαγομένου χωρίου Μακρυνίτης κακίᾳ ἀγό-

μενοι καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐν λόγῳ Μεριᾶν τῶν προβάλλοντες τή : Ἐπειδὴ ὁ Μεριᾶς αὐτός πλησίον τοῦ χωριοῦ μας εὐρίσκειται, ἡμεῖς τὸν καταλαμβάνομεν (ταῦτα προβάλλοντες) αὐθαιρέτως ἐπεχείρησαν ἐπέμβασιν εἰς αὐτόν.— Ὅτι ἔνεκεν τούτου προλαβόντες (ἄλλοτε) διεδικάσθησαν ἱεροδικαστικῶς περὶ τοῦ προκειμένου μέρους, ὅτι δι' ἀποφάσεως ἀπερρίφθησαν (δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει) οἱ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοὶ (τῶν Μακρυνιτσιωτῶν δηλ.) ἀπερρίφθησαν αἱ ἀξιώσεις αὐτῶν καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐξεδόθη (τότε) ἐκ μέρους τοῦ ἱεροδικαστηρίου ἐν ἱεροδικαστικῶν Χοτζέτι.— Ὅτι μῶλα ταῦτα οἱ εἰρημένοι ἐναντίον τοῦ νόμου καὶ ἀνέκαθεν ἰσχύοντος, δὲν παύουσι καὶ πάλιν αὐθαιρέτως νὰ ἐπεμβαίνωσι καὶ νὰ προκαλῶσιν οὕτω διενέξεις (ταῦτα οἱ κάτοικοι Ἁγίου Λαυρεντίου ἐκτιθέμενοι) ἐξητήσαντο παρακαλοῦντες νὰ ἐκδοθῇ ἱερά μου Αὐτοκρατορικὴ Διαταγή, ὀρίζουσα τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν τῶν δεόντων κατὰ τὸ ἱεροδικαστικῶν Χοτζέτι καὶ τὸ ἀνέκαθεν γινόμενον καὶ ν' ἀπαγορευθῇ ἢ ἐκ μέρους τῶν εἰρημένων (Μακρυνιτσιωτῶν) παρὰ τὸν Νόμον, παρὰ τὸ ἀνέκαθεν καὶ ἐναντίον τῶν διὰ τοῦ ἱεροδικαστικοῦ Χοτζετίου ἐπιδικαζομένων, γιγνομένη ἐπέμβασις.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ διαταγή μου ἐστὶν ὅπως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμοσθῶσι τὰ κατὰ Νόμον.

Διὰ ταῦτα

Διέταξα ὅπως, ἅμ' ὡς φθάσῃ Σοι καὶ τὸ παρὸν ἱερόν Αὐτοκρατορικῶν Διάταγμά μου, συμμορφούμενος πρὸς αὐτό, νὰ φροντίσῃς περὶ τῆς ἀνωτέρω ὑποθέσεως, νὰ λάβῃς ὑπ' ὄψει καὶ παρατηρήσῃς τὸ (ὅποῖον ἀναφέρουσι) ἱεροδικαστικῶν Χοτζέτι καὶ ἐὰν οἱ εἰς τὸν ρηθέντα Μεριᾶν (βοσκότοπον) ἐπεμβαίνοντες πράττουσι τοῦτο ὅχι διότι ὁ Μεριᾶς αὐτός τυγχάνει ὦν ἀνέκαθεν ἀποκλειστικὸς καὶ ἐξιδιασμένος αὐτοῖς Μεριᾶς, καὶ ἐὰν, ἐνῶ οἱ εἰρημένοι (κάτοικοι Ἁγίου Λαυρεντίου) βόσκοντες ἐν αὐτῷ ἀνέκαθεν πρόβατα καὶ κτήνη των, ἐξακολουθῶσι νὰ ἔχωσιν τοῦ χόρτου καὶ ὕδατος αὐτοῦ τὴν νομήν, οὕτω δὲ ὁ ρηθεὶς Μεριᾶς νὰ ἦ ἀνέκαθεν ἀποκλειστικὸς καὶ ἐξιδιασμένος αὐτοῖς Μεριᾶς, ἐὰν, ἐνῶ τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχει οὐ παρὰ τὸ ἀνέκαθεν καθεστῶς καὶ ἐναντίον τοῦ

πνεύματος τοῦ ἱεροδικαστικοῦ Χοτζετίου, ἐπιχειρῶσι διατάραξιν κατοχῆς ἐπεμβαίνοντες καὶ ἀδικοῦντες οὕτως αὐτῇ (ἐάν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοιοῦτόν τι πράγματι συμβαίῃ) ἐπιτάσσω Σοι νὰ ἐνεργήσῃς τὰ δέοντα, ὥστε ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος Μεριᾶ (βοσκοτόπη) νὰ βόσκωσι καὶ τὸ ἀνέκαθεν τὰ πρόβατα καὶ λοιπὰ ζῶα τῶν εἰρημένων (κατοίκων Ἁγίου Λαυρεντίου) καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέψῃς εἰς οὐδένα νὰ ἐπιχειρήσῃ τι ἐναντίον τοῦ ἱεροδικαστικοῦ Χοτζετίου τοῦ ἀνέκαθεν γινομένου καὶ ἐναντίον τῆς (παρούσης) Αὐτοκρατορικῆς Διαταγῆς μου, οὔτε νὰ ἐπιτρέψῃς παντελῶς εἰς κανένα ἐκ τῶν μὴ ἐχόντων μέρος ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἀναμιχθῇ καὶ ἐπέμδῃ.

Ἐν περιπτώσει δὲ ἀντιστάσεως ἐκ μέρους τινὸς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, περὶ τούτου θέλεις ὑποβάλλει ἔκθεσιν εἰς τὴν Πρωτεύουσάν μου ἀνακοινῶν τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος ὡς συμβαίνει.

Ἐν γένει ἐντέλλομαί σοι καὶ συνιστῶ νὰ φροντίσῃς καὶ ἐνεργήσῃς τὰ δέοντα ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰς τρόπον, ὥστε διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν νὰ μὴ προκληθῇ καὶ πάλιν ἑτέρα διαταγή μου. Οὕτω γινῶθι καὶ εἰς τὸ ἱερόν μου τοῦτο σημεῖον πίστευσον.

Ἐγράφη περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Ραμαζάν τοῦ (ἐνταῦθα ἐσχισμένος ὁ χάρτης) (σημ. ἐρμην.) ἑβδομηκοστοῦ ἕκτου (1176) ἔτους (ἔπισθεν τοῦ τουρκικοῦ τούτου Φιρμανίου ὑπάρχουσι τρεῖς ἕτεροι μονογραφικαὶ ὑπογραφαί. (Σημ. Ἐρμ.).

Εὔρ. ἀριθ.

10,497

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἀκριβῶς ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ μετάφρασις γενομένη εἰς διπλοῦν.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 11 Δεκεμβρίου 1884

Ὁ παρὰ τῷ Πρωτοδικεῖῳ Λαρίσσης

Ἐρμηνευτῆς τῆς Τουρκικῆς

Κ. Παπαγιαννόπουλος (38)

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ.— Τὸ καθ'αυτοῦ σταθεροποιημένον προϊόν εἶναι ὁ ἐλαιόκαρπος ὁ βρώσιμος καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὸ ἔλαιον, τὰ γεώμηλα, εἰσαχθέντα κατὰ τὸ 1853, τὰ μῆλα τὰ κάστανα καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς γῆς, ἅτινα ἐν πολλοῖς εὐδοκιμῶσιν ἕνεκα τῶν ἀρκετῶν ρεόντων πηγαίων ὑδάτων ἐκ τοῦ ὄρους, αὐσης καταφύτου τῆς κωμοπόλεως, μῆλα δὲ τὸ χωρίον ἠρίθμη τὸ πάλαι τριάκοντα τριῶν εἰδῶν, 1) τριῶν εἰδῶν φερίκια, ἐνὸς καλοκαιρινοῦ καὶ δύο χειμωνιάτικα, 2) μανιές, 3) Μαρκέϊκα, 4) Ἀναστασέϊκα, 5) Καραλέϊκα, 6) Σκουπέϊκα, 7) Χειμωνιάτικα, 8) Μουσαλέϊκα, 9) Βαρδακείκα, 10) Φλασκιά, 11) Σκιούπια, 12) Φακηλάτα, 13) Λαδόμηλα, 14) Κωστέϊκα, 15) Τσακνακείκα, 16) Καρπενησιώτικα, 17) Κεκέϊκα, 18) Ἀρβανῖται, 19) Καραουλάνια, 20) μῆλα τῆς Ἐκκλησιᾶς, 21) Καντικέϊκα, 22) Δηλιγιαννέϊκα, 23) Τσιλκείκα, 24) Νταουτέϊκα, 25) Χαϊθάνια καὶ ὀκτὼ εἰδῶν ἀνώνυμα φέροντα ὅλα ὁμοῦ τὸ ὄνομα καλοκαιρινά, ἐξ αὐτῶν τὰ περισσότερα ἐξέλιπον ἤδη καὶ κυρίως ἔμειναν τὰ φερίκια(34). Ἐπίσης καὶ ἀμπέλους πολλὰς ἔχει τὸ χωρίον καὶ οἶνον ἐξαιρετικὸν παράγει, ὑπὸ τὰ ὀπωροφόρα δὲ δένδρα φυτεύονται καὶ εἶδη διάφορα μαγειρεύσιμα ὡς γεώμηλα κλπ. δυνάμεθα δὲ εἰπεῖν ὅτι ἡ εὐτυχία ἐκ τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τοῦ ἐλαιοκάρπου, δὲν ἐπιτρέπει τὸν ἐκπατρισμὸν πλέον τῶν νέων καὶ νεανίδων, ἀλλὰ συγκρατεῖ τὸν πληθυσμὸν αὐξάνοντα καὶ δημιουργοῦντα κτηματικὰς περιουσίας.

Βιοτεχνικὰ ἐργαστήρια, ὡς πρὸ ἐτῶν ὑπῆρχον, δὲν ὑπάρχουσιν· ἤδη ὑπάρχουσι μόνον οἰκογενειακὰ ὑφαντήρια (ἀργαλειοί) οἰκόσιτα δὲ ἐν ἧ δύο ἐπιτρέπεται νὰ ἔχη ἑκάστη οἰκογένεια.

Ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον εἶναι αἱ ἐλαῖαι, τὸ ἔλαιον, τὰ μῆλα, τὰ γεώμηλα καὶ λοιπὰ φρούτα, οἶνον ὀλίγον ἐξάγουσι· τὸ ἄνω δὲ ἐμπόριον ἐξασκοῦσι μεσίται οἵτινες διαπραγματεύονται τὰ εἶδη εἰς τοὺς ἐμπόρους τῆς Ἀγριᾶς καὶ τὰ μεταφέρωσι δι' ἀγωγιατῶν, ἐπίσης πολλοὶ μετέρχονται ἀκόμη τὸν κεραντζῆν καὶ μεταφέρωσιν εἶδη εἰς Λάρισσαν.

Τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον ἐξασκεῖται παρὰ τῶν παντοπω-

λῶν (μπακάληδων) μεταφερόντων ἐκ Βόλου τὰ εἶδη πρώτης ἀνάγκης εἰς τὸ χωρίον, ὡς ἄλευρον, ζάχαρι καὶ ὄλα τὰ ἀποικιακὰ εἶδη ὡς καὶ ὑφάσματα καὶ εἶδη ψιλικῶν. Ἐπίσης πολλοὶ κάτοικοι μεταφέρουσι τὰ εἶδη τῶν ἀπ' εὐθείας ἐκ Βόλου εἰς ὃν κατέρχονται συνηθέστερον κατὰ Τετάρτην καὶ Σάββατον ἡμέραν τοῦ Παζαριοῦ τοῦ Βόλου, ἢ συκοινωνία ἀπὸ Ἀγριας διὰ Βόλον ἢ ἀπὸ Λεχωνίων διὰ Βόλον γίνεται διὰ τοῦ Σιδηροδρόμου Μηλεῶν—Βόλου, οὕτινος ἡ λειτουργία ἤρχισε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1895 καὶ ἔφθανε μέχρι τῶν Λεχωνίων μετέπειτα ἐπεκταθέντος μέχρι Μηλεῶν, καὶ δι' ἐπιβατικῶν αὐτοκινήτων τελευταίως τεθέντων εἰς χρῆσιν, πολλοὶ ὁμῶς μεταβαίνουσι καὶ διὰ τῶν φορτηγῶν τῶν ζῶων.

Ἡ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ.—Εἰς τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος σήμερον ἐπικρατεῖ πλήρης ἀσφάλεια οἱ κάτοικοι μόνον τῶν σχεδὸν φυλάττουσι ὁ ἓνας τὸν ἄλλον· μόνον καμμιὰ μικροκλοπὴ ἢ ληστεία γίνεται σ' αὐτοὺς σπανίως.

Πρὸ ἐτῶν τὸ χωρίον ἐλυμαίνετο ἀπὸ τοὺς ληστὰς καὶ οἱ κάτοικοι ἐλάμβανον ὄλα τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας τῶν ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν αὐτῶν· κατωτέρω ἀναφέρομεν τρεῖς ληστείας θρασείας αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο «μέρα μεσημέρι» κατὰ τὸ δεῖ λεγόμενον. Τὰ τῶν ληστειῶν τούτων ἐξιστορεῖ ὁ Ζωσιμᾶς Ἐσφιγμενίτης ἐν τῷ Προμηθεῖ του(35) ἐξ οὗ καὶ τὰ παραλαμβάνομεν, ἐγένοντο δὲ ὡς ἐξῆς:

α'.) Τὸ 1880 Ὀκτωβρίου 21 μεταβαίνων ἀπὸ Βόλου εἰς Ἀγριάν ὁ Δημήτριος Γ. Θεοδοσιάδης ἐτραυματίσθη ὑπὸ ληστῶν κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρναν καθ' ἣν ὥραν κατήρχετο, τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Γορίτσης, τὴν λιθόστρωτον ὁδὸν πρὸς τὸ πεδῖον, μεταδὰς δὲ τραυματισμένος εἰς τὴν Ἀγριάν ἐπέζησεν τρεῖς ἡμέρας καὶ τὴν 24 τοῦ ἰδίου μηνὸς ἀπέβίωσεν.

β'.) τῇ 8 Μαΐου ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 4 μ. μ. τοῦ 1898 συμμορία ληστρική ἐκ πέντε μελῶν, εἰσελθοῦσα εἰς τὴν ἐν τῇ κωμοπόλει οἰκίαν τῆς πλουσίας χήρας Δημητρίου Γ. Θεοδοσιάδου ἐζήτηε χρήματα, ἀλλ' ἡ Κυρά, οὕτως ἐπωνυμεῖτο ἐγχωρίως ἡ χήρα, μὴ ἔχουσα διαθέσιμα καὶ πρόχειρα χρήματα ὑπέσχετο αὐτῇ ὅπως τὴν ἐπομένην ἡμέραν πέμψῃ χρήματα, ἀλλ' οἱ λησταὶ θεωρήσαντες τὰ λόγια

τῆς γυναικὸς ἀπάτην ἀπειπειράθησαν ἵνα αἰχμαλωτίσουν τὴν θυγατέρα αὐτῆς ἐνῶ ὁ υἱὸς τῆς ὑπεξέφυγε τῶν χειρῶν τῆς συμμορίας καὶ κατέστησε γνωστὸν τὸ συμβᾶν εἰς τοὺς ἐν τῇ πλατείᾳ ὄντας εἰς ἣν εἶχε καταφύγει ὁ νέος, οἱ δὲ παρευρεθέντες ἐκεῖ οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὄπλα καὶ οἱ ἔχοντες καὶ μὴ ἔχοντες ὄπλα ὤρμησαν κατὰ τῶν ληστῶν καὶ ἐφόνευσαν δύο ἐξ αὐτῶν, τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν ὀνομαζόμενον Βασίλειον Καλτσᾶν ἢ Κατσάνην, ὅστις κτυπήσας τὴν μητέρα διὰ τοῦ κοπάνου τοῦ ὄπλου, ἀφήρπασε τὴν κόρην καὶ θέσας αὐτὴν εἰς τοὺς ὤμους ἔτρεχεν, ἀλλ' ἡ σφαῖρα τοῦ ὄπλου τοῦ γενναίου Νικολάου Ι. Κουτσομανῆ τρυπήσασα τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἔκοψε τὴν ὀρμὴν τῆς ὁδοῦ· τότε καὶ ἡ κόρη πεσοῦσα ἐκ τῶν ὤμων τοῦ ληστοῦ ἐδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἡμίγυμνος, ὁ δὲ ληστής ἔτρεχεν ἵνα φύγη, ἀλλὰ πρὶν ἐξέλθῃ τῆς κωμοπόλεως ἐτέρα σφαῖρα ἔφαγε τὸ μέτωπόν του καὶ ἀμέσως ἔπεσε νεκρός, ὃν λαβὼν ὁ φονεύσας Κοτσομανῆς ἔφερεν ἔμπροσθεν τῆς παθούσης γυναικὸς, καὶ ἐκεῖθεν ἐφέρθη εἰς τὴν πλατείαν· μετ' οὐ πολὺ ἐφονεύθη καὶ ὁ δεύτερος ὀνόματι Νικόλαος Παππᾶς, καὶ ἐφέρθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πλατείαν ἣν καὶ ἀγορὰν καλοῦσιν καὶ χορεύτραν, διότι ἐκεῖ γίνεται ὁ ἐπίσημος ἐτήσιος χορός· ἐκεῖ ὄντων τῶν πτωμάτων ὑπὸ τὴν πλάτανον ἐγνώσθησαν τὰ ὀνόματα αὐτῶν· τὴν ἑσπέραν δ' ἔσυραν αὐτὰ εἰς τὸ ἐκεῖ παρακείμενον κελλίον τοῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἐνῶ ἔμενον 26 ὥρας αἰμόφυρτα καὶ γυμνά. Ὁ μὲν Βασίλειος ἕως 38 ἐτῶν εἶχε γένειον ξανθόν, τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἡλικίαν εἶχε καὶ ὁ Νικόλαος καὶ τὸ γένειον μέλαν, καθ' ἃ ἐγνωμοδότησαν τινὲς ἀμφότεροι ἦσαν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος. Κατὰ τὴν 7 ὥραν μ. μ. τοῦ Σαββάτου ἐλθούσης τῆς ἀδείας ἐκ τοῦ Πασσᾶ τοῦ Βόλου ἔθαψαν αὐτοὺς ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ κάτωθεν τῆς κωμοπόλεως μονηδρίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου ὡς ἦσαν ἡμίγυμνα καὶ ἄνευ τῆς νενομισμένης κηδείας καὶ ἀκολουθίας.

Ὁ τρίτος ληστής ὁ ἐκ τοῦ Κατηχωρίου ὀνόματι Ν. Μπλιόκας τραυματισθεὶς κατὰ τὴν δεξιὰν χεῖρα ἔφυγεν, ὁμοίως καὶ ὁ ἐκ Βυζίτσης ὀνόματι Κώστας Βασδέκης ἢ Καλτσᾶς ἔφυγε· τοῦ πέμπτου τὸ ὄνομα καὶ τὴν τύχην ἀγνοοῦμεν. Μεταξὺ τῶν ἐξεληθόντων μετὰ τῶν ὄπλων καὶ πυρο-

βολησάντων κατά τῶν ληστῶν ἐξήλθον καὶ ἐπυροβόλουν καὶ δύο ἱερεῖς ὁ Παππᾶ—Παῦλος καὶ ὁ Παππᾶ—Δημήτρης.

Κατὰ τὴν ὥραν δὲ τῆς συμπλοκῆς ἐφονεύθη παρὰ τοῦ Ν. Μπλιόκα καὶ ἐν ἄρρην 16 μηνῶν τοῦ Γεωργίου Δ. Δρακιώτου, ἰστάμενον εἰς τὸ παράθυρον τῆς οἰκίας του καὶ ἀτενίζον πρὸς τὸν κρότον τῶν πυροβόλων ἐφονεύθη δὲ διὰ σφαίρας ὄπλου γκρᾶ.

γ'.) Τὴν 30 Μαΐου καὶ ὥραν 5 1/4 πρωῖνῆν τοῦ ἔτους

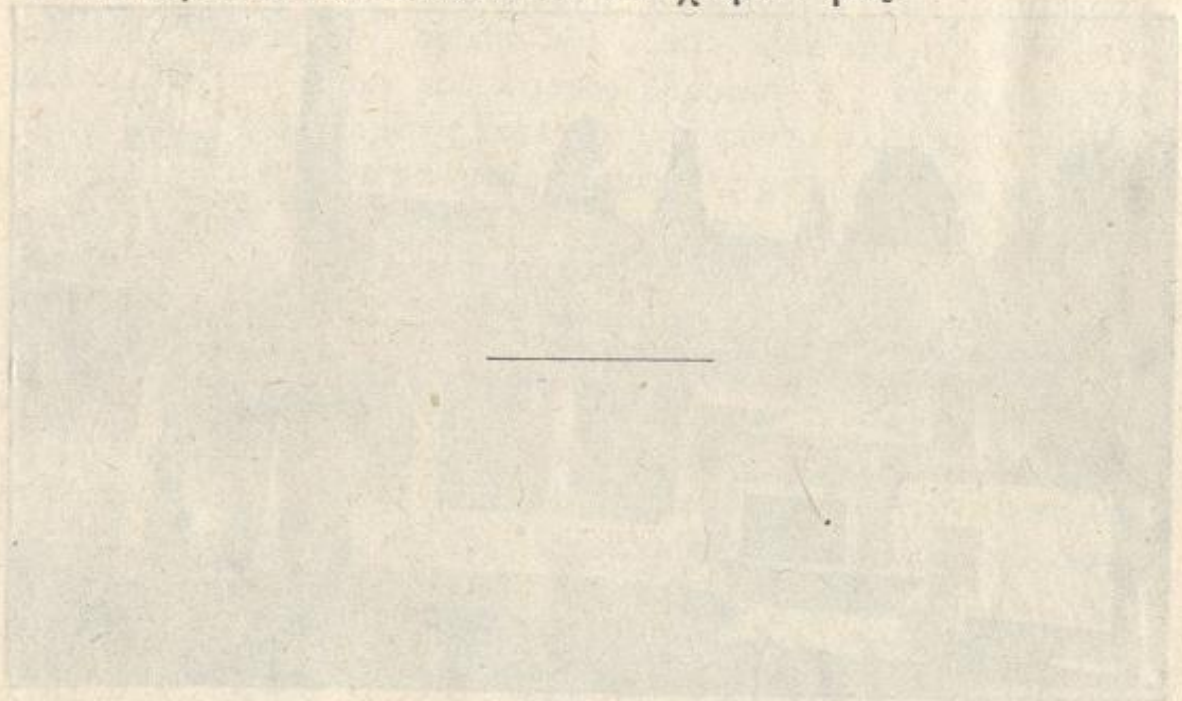

Ἡ ἐκκλησία Ἁγίος Δημήτριος τῶν Ταταούλων ἔνθα ἦτο ἡ Ἁγία Κάρα τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου

1898 ὁ ἄνω ρηθεις Νικόλαος Μπλιόκας ἐμφανισθεὶς εἰς θέσιν «γεφυῦρι» τῆς περιφερείας Ἁγίου Λαυρεντίου ἐλήστευσε δύο Ἁγιολαυρεντίτας (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν πατέρα μοι Κωνσταντῖνον Βαμβᾶκον) καὶ ἐφόνευσε τὸν ἀτυχῆ καὶ ἀθῶον νέον Κωνσταντῖνον Ι. Σηπιᾶν ἐτῶν 30—35 διότι ἦτο Ἁγιολαυρεντίτης, πρὸς ἐκδίκησιν τῶν δύο συλληστῶν του οὗ, ἐφόνευσαν οἱ Ἁγιολαυρεντίται κατὰ τὴν 8 Μαΐου.

Ὁ φονευθεὶς Κωνσταντῖνος Ι. Σηπιάς, ἀφήκε χήραν, νέαν γυναῖκα, καὶ δύο ἀνήλικα τέκνα ἄρρεν καὶ θήλυ.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ.— Ἡ ταχυδρομικὴ συγκοινωνία ἐκτελεῖται δι' ἀγροτικοῦ διανομέως τρὶς τῆς ἐβδομάδος μὲ κέντρον τὸν Βόλον· ἐπίσης ὑπάρχει καὶ τηλεφωνικὴ συγκοινωνία, τὴν διεύθυνσιν τῆς ὁποίας ἔχει ὁ Διευθυντὴς τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου κ. Ἰωάννης Παπαμῆτρος. Οἱ κάτοικοι ἔχουσι τακτικὴν ἀλληλογραφίαν μὲ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἰδίως μὲ τὴν Ἀμερικὴν ὅπου εὐρίσκονται πολλοὶ νέοι τοῦ χωρίου μας.

Ἡ ἐκδόσις ταύτη ἐπιβλέπει ὁ κ. Ἰωάννης Παπαμῆτρος, διευθυντὴς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Ἡ ἐκδόσις ταύτη ἐπιβλέπει ὁ κ. Ἰωάννης Παπαμῆτρος, διευθυντὴς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Ἡ ἐκδόσις ταύτη ἐπιβλέπει ὁ κ. Ἰωάννης Παπαμῆτρος, διευθυντὴς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ τὰ ἐν αὐτῇ εὑρισκόμενα ἀρχαῖα λείψανα, ὁ Μάρτυς Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος, ὁ Ὅσιος Λαυρέντιος ὁ Μέγας.

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ.

— Ἡ θέσις τοῦ χωρίου Ἅγιος Λαυρέντιος καὶ ἰδίᾳ τῆς Μονῆς δὲν ἦτο κατὰ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ἀκατοίκητος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ πολλῶν λειψάνων παλαιῶν κατοικιῶν εὑρισκόμενων εἰς ἱκανὴν ἔκτασιν ἀποστάσεως ἀπὸ τῆς Μονῆς ὡς καὶ ἐκ δοχείων ἐκ κεράμων καὶ νομισμάτων καὶ τάφων εὑρεθέντων κατὰ διαφόρους ἐποχάς.

Εἰδικῶς ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1891 ἐργάται σκάπτοντες ἔξωθι τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου εὔρον λίθον ἐγχώριον τεθραυσμένον δεξιὰ ἀριστερὰ καὶ κατὰ πλάτους 0,10 καὶ μήκους 0,33· τοῦ λίθου τούτου περιεσώθη ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια τῆς ὁποίας ἐκτυπώματα λαβῶν ὁ Ζωσιμᾶς Ἐσφιγμενίτης παρέδωκε τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐταιρίᾳ καὶ τῇ Διευθύνσει τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ Δ΄. ἔτος σελ. 380 ἐκδοθέντα «Προμηθεά» (1)

Ἡ ἐν λόγῳ ἐπιγραφή ἔχει οὕτω :

ΤΗΓΟΥΝΤΟ

ΕΚΤΗΑΓΙΟΝ

ΟΣΚΑΙΜΕΘΩΝ

ΔΗΜΑΡΧΟΙΕΙ

ΣΑΝΗΡΚΑΛ

ΜΑΓΝΗΤΩΝ

ΑΛΩΣΚΑΙΕ

ΑΓΑΘΙΑΣΑ

ΤΑΤΕΤΡΟΣΤ

ΥΝΟΙΩΣΔΕ

ΟΙΗΚΕΝΤΗΣ

ΑΤΩΝΟΤΛΑ

ΤΗΣΧΩΡΑΣ

ΣΟΥΘΕΝΕ

ΟΙΝΩΝΤ

ΕΤΕΛΕ

ΤΑ

✠

Κατὰ μὲν τὸν Ζωσιμᾶν Ἐσφιγμένίτην ἡ ἀνωτέρω ἐπιγραφὴ φαίνεται ὅτι εἶναι ψήφισμα τοῦ Μαγνητικοῦ Συνδέσμου καὶ ἴσως ἐχαράχθη κατὰ τὸ 154—170 π.χ., ὅτε ὁ Ὑπαίσιος Τίτος Κουΐντιος Φλαμινίος τῶν Ρωμαίων ἦλθε τὸ δεύτερον μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Φιλίππου ἐν ταῖς Κυνὸς Κεφαλαῖς εἰς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ὄλα τὰ Ἑλληνικὰ Ἔθνη ὑπεδέχθησαν αὐτὸν εὐμενῶς ἐκτὸς τῶν Μαγνήτων, διότι ἐκωλύοντο ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου αὐτῶν Εὐρυλόχου τοῦ Μάγνητος περὶ οὗ ὁ Πολύδιος λέγει «Εὐρύλοχος μὲν γὰρ ὁ Μάγνης ἡγεῖτο σχεδὸν ἀνδρῶν τρισχιλίων τοῦ καλουμένου παρὰ τοῖς βασιλεῦσι ἀγήματος».

Ἐλεγε δὲ τοῖς Μάγνησιν ὅτι ἅμα δώσωμεν τοῖς Ρωμαίοις τὴν Δημητριάδα θὰ φέρωσιν εἰς αὐτὴν Δημήτριον τὸν υἱὸν τοῦ Φιλίππου, ὃν εἶχον ὄμηρον συνάμα δὲ ὕβριζε τοὺς Ρωμαίους. Ταῦτα μαθὼν ὁ Φλαμινίος ἠλεγξε τοὺς Μάγνητας ὡς ἀχαρίστους καὶ ἠβουλήθη νὰ κακοποιήσῃ αὐτούς. Ζήνων ὁ Ρόδιος, ἓνας ἀπὸ τοὺς προέδρους στρεφόμενος πρὸς τὸν Κουΐντιον καὶ τοὺς πρέσβεις ἐξώρκισε μὲ δάκρυα νὰ μὴ ρίψουν εἰς ὄλον τὸν λαὸν τὸ σφάλμα ἐνὸς ἀτόμου διὰ τὸ ὅποιον αὐτὸς καὶ μόνος ὁ Εὐρύλοχος ἔδει νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του. Ὁ δὲ Εὐρύλοχος βλέπων ὅτι δὲν ἦτο ἀσφαλὴς εἰς τὴν χώραν τῶν Μαγνήτων κατέφυγεν εἰς τοὺς Αἰτωλοὺς.

Οἱ Αἰτωλοὶ εἰς ἰδιαίτερον Συμβούλιον ἔλαβον ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας τρεῖς μεγάλας ἀποφάσεις ἦτοι νὰ κυριεύσωσι διὰ πανουργίας ταῦτοχρόνως τὴν Δημητριάδα, τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Σπάρτην καὶ τρεῖς ἐκ τῶν προκρίτων πολιτῶν διώρισαν δι' ἐκάστην ἐκ τῶν τριῶν πόλεων ὡς διοικητάς,

Ὁ Διοκλῆς εἰς τῶν τριῶν προκρίτων ἐτράπη πρὸς κατάληψιν τῆς Δημητριάδος καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ἀποστασίας τοῦ Εὐρυλόχου ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ταγμάτων ἐκυρίευσαν τὴν Δημητριάδα.

Τότε φαίνεται οἱ Μάγνητες ἐποίησαν τὸ ἄνω ψήφισμα πρὸς τιμὴν τοῦ Εὐρυλόχου.

Κατὰ δὲ τὸν Παπαδόπουλον τὸν Κεραμέα τὸ τεμάχιον τῆς εὐρεθείσης ἐπιγραφῆς ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ στίχου 3 ἀνήκει εἰς πόλιν τινὰ Μεθώνην ἣν ἀνέφερον ὁ Στράβων ἐκ

τῆς νῦν θε καταστάσεως τῆς ἐπιγραφῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποφανθῇ τις περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ τόπου τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ τῆς Μεθώνης ἄλλως δὲ ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ 3ῳ στίχῳ ΟΣ ὅπερ δύναται νὰ εἶναι καὶ τὸ τέλος τοῦ ὀνόματος τῆς Σηπιάδος ἣτις ἦτο μία ἐκ τῶν πόλεων τῆς Θετταλικῆς Μαγνησίας(2).

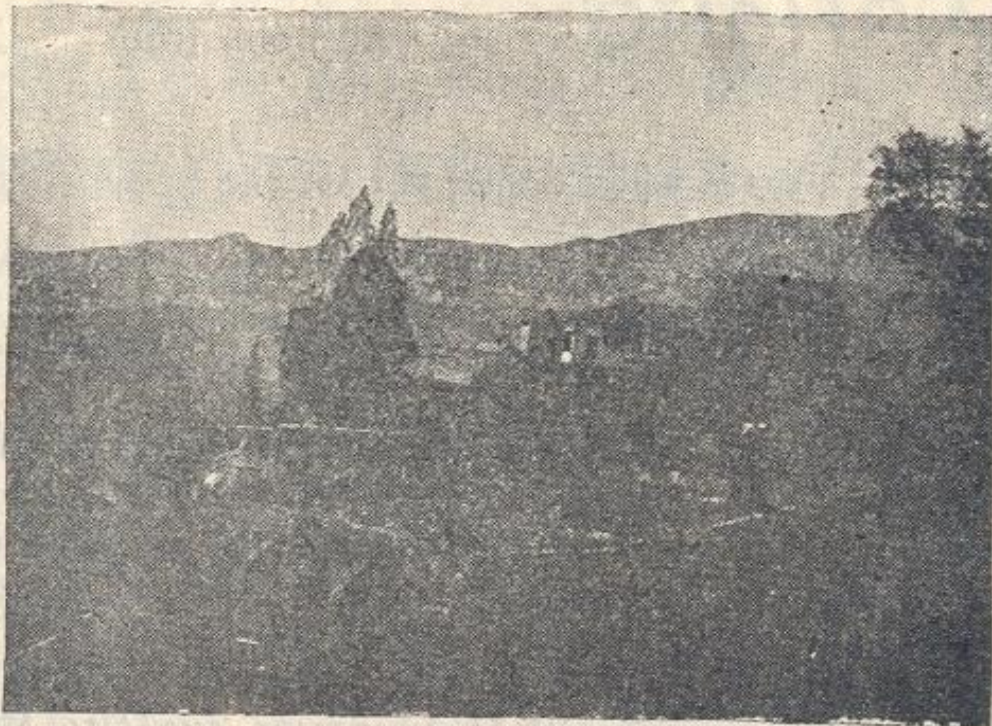
Ὡσαύτως κατὰ τὸ 1899 ἔην Μαΐου παρὰ τὴν θέσιν ἀσπρόχωμα ἢ Ράχες ἐκτὸς τῆς κωμοπόλεως ἀνατολικῶς καὶ ἕως 1000 βήματα καὶ δεξιὰ τῆς ἀγοῦσης ὁδοῦ ἀπὸ Ἁγίου Λαυρεντίου πρὸς Καραμπάσι ὁ Ἰωάννης Καρασπίνης σκάπτων ἀνεκάλυψε μέγαν πῖθον ὃν 8 ἄνθρωποι μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς χήρας Π. Σιαμάτη ἣτις τὸν ἠγόρασεν ἀντὶ 50 δραχ. Τὸ σχῆμα του εἶναι ὡς τὸ τοῦ ῥοῦ καὶ ὑπὸ τὴν βάσιν κρέμματα: λαβὴ τις ἣτις ἔχει μῆκος 0,32 καὶ λήγει εἰς κομβίον ἢ βάσις του ἔχει διάμετρον 0,06 τὸ ὕψος του εἶναι 1 μέτρον καὶ 0,24 ἢ δὲ περιφέρεια 3 μέτρα καὶ 0,43 (3).

Ἐκ τῶν ἄνω τεκμηρίων ἐμφαίνεται ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἦτο κατωκημένη κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους πρὸ Χριστοῦ.

Ἡ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ.— Ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου φαίνεται οὕσα κτίσμα τῆς ἀρχῆς τοῦ 13ου αἰῶνος, ὅτε καὶ ἡ Θεσσαλία περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Φράγκων, καὶ ὀφείλει τὴν σύστασίν της εἰς τάγμα Λατίνων μοναχῶν καὶ οὐχὶ ὡς λέγεται ὅτι ἡ σύστασις της εἶναι τοῦ 14ου αἰῶνος. Ἡ Ῥωμαϊκὴ καταγωγὴ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου τοῦ διακόνου, τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐν τῇ Μονῇ ναοῦ, ὅστις ἔχει τι τὸ ξενότροπον ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἄλλας παλαιὰς μοναστηριακὰς Ἐκκλησίας καὶ τρίτον ἢ διάσωσις ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ λειψάνων Λατινικῶν τινων ἐπὶ μάρμαρων ἐπιγραφῶν τοῦ 13ου αἰῶνος μαρτυροῦσι περὶ τῆς ὡς ἄνω ἀληθείας. (4)

Ἐπίσης ἀπέναντι τῆς Μονῆς Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ εἰς τὴν θέσιν Γιαννιοῦ Συκιῆς ἐπὶ παρακειμένου λοφίσκου ὁ διαβάτης διερχόμενος αἰσθάνεται θαυμασίαν εὐωδίαν ἣτις δὲν ἀναδίδεται ἐκ τῶν παρακειμένων δένδρων καὶ θάμνων ἀλλ' ἀσφαλῶς ἀναπέμπεται ἀπὸ τῆς γῆς. Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας Γ. Λαμπάκης ἐπισκεφθεὶς κατὰ τὸ 1904 τὸ χωρίον καὶ τὴν περὶ ἧς πρόκει-

ται τοποθεσίαν ἀπεφάνθη ὅτι ὑπὸ τὴν γῆν ἀσφαλῶς ὑπάρχουσι τάφοι μοναχῶν (ἴσως Λατίνων) οἵτινες κατὰ τὰ τότε κρατοῦντα ἔθιμα ἐνεταφιάζοντο μετὰ πληθῆος ἀρωμάτων, συνέστησε δὲ τὴν ἐνέργειαν ἀνασκαφῶν ἵνα διαλευκανθῆ τὸ μυστήριον τοῦτο (διότι πράγματι περὶ μυστηρίου πρόκειται) ἣτις ὁμως μέχρι σήμερον δυστυχῶς δὲν ἐπραγματοποιήθη. Οὐχ ἦττον ὁμως ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ συστήσωμεν εἰς τοὺς

Ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου

διοικοῦντας σήμερον τὸ χωρίον ἵνα ἡ ἐνέργεια τῶν ἐν λόγῳ ἀνασκαφῶν ἀποτελέσῃ ἐν ἑκ τῶν κυριωτέρων μελημάτων των ἀφοῦ ἄλλως τε ἡ δαπάνη ζήτημα εἶναι ἂν θὰ ἀνέλθῃ τὰς χιλιάς δραχμᾶς, ἐνῶ ἴσως νὰ προκύψῃ σπουδαίας ἀρχαιολογικῆς ἀξίας ἀνακάλυψις.

Ὁμοίως καὶ ἐκ τῆς τοπωνυμίας «Σερβανάταις» λέξεως λατινικῆς προελεύσεως παραγωγμένης ἐκ τῆς λέξεως Servus σημαίνουσης ὑπηρέτην (δοῦλον) καὶ ἐξ οὗ εἰκάζεται ὅτι εἰς τὴν θέσιν «Σερβανάταις» ἀσφαλῶς θὰ κατῴκουν οἱ ὑπηρέται

τῆς Μονῆς οἵτινες ἠσχολοῦντο εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν διάφορων κτημάτων αὐτῆς.

Ἐπιγραφῶν τεμάχια τέσσαρα ὑπάρχουσι ἐντετειχισμένα ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιφανειῶν τῶν τοίχων τοῦ ναοῦ, πιθανῶς ἀπὸ τοῦ 1378ου ἔτους, ὅτε καὶ ἡ Μονὴ εἶχεν ἀνεγερθῆ ἔκ βάθρων καὶ ἔναος ἐπισκευασθῆ. Ἐν τεμάχιον τῶν λατινικῶν ἐπιγραφῶν ἔχει οὕτως.

+ **ΑΔΗΟΝΣ** = †Ad hons [rem

Ἄτερον τεμάχιον σφῆζει ἀπλῶς τὴν λέξιν.

ΡΕΣΥΝΙΑ = pecunia

Οἱ Φράγκοι μοναχοὶ θὰ ἠγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν Θονὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ὅτε ἡ Θεσσαλία ἀπετέλεσε τμήμα ἐλληνικοῦ δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου· (5) μὴ ὑπαγομένη εἰς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Βασιλέα ἀλλ' εἰς ἡγεμονίσκου.

Οὕτω τὸν Βόλον, τὸ Καστρί καὶ τὰ Λεχώνια ἐκυβέρνησεν ἡ οἰκογένεια τῶν Μελισσινῶν. Ἡ δὲ Δημητριάς ἐκαλεῖτο Μητέρα καὶ εἶχε Κόμητα μετὰ 1500 στρατιωτῶν Ἀλβανῶν μισθοφόρων, (6) τότε δὲ φυσικὸν ἦτο νὰ περιέλθῃ καὶ ἡ Μονὴ αὕτη εἰς τὴν κατοχὴν Ἑλλήνων μοναχῶν.

Ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου εἶχε σκῆτην ἰδίαν, κειμένην εἰς κατωτέραν αὐτῆς τοποθεσίαν, ἣτις ὀνομάζεται σήμερον «Προφήτης Ἡλίας»· ἐκεῖ δὲ ὑπῆρχεν καὶ ἐν ἐκκλησίδιον ἐνῶ ἐν ἔτει 1865ῳ εἶχεν εὑρεθῆ μία πλάξ ἐνεπίγραφος μεταφερθεῖσα κατόπιν εἰς τὴν μονὴν καὶ ἐντειχισθεῖσα ἐν τῇ βορείῳ πλευρᾷ τοῦ ἐκεῖ ναοῦ, καὶ ὡς φαίνεται ἐχάραχθη τῷ 16ῳ αἰῶνι· ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς.

+

ἸΘΗΚΑ ΚΑΙ ΕΙΕΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΩΠΙΝΙΑ
 ΚΙΜΟΝΗΤΩ ἈΡΧΙΔΙΑΚΟΝ ΟΥΧΑΥΡΕΥ
 ΤΙΣ ἈΝΗΓΕΡΘΗ ΕΚ ΒΑΘΡΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ
 ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ἈΓΕΙΣ ΤΟ ΚΟΜΗΝΟ ΔΗΘΙΩ
 ΔΡΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΤΑ (ΧΑΥΡΕΥ ΤΙΣ ΤΩ
 ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΤΙΝ Ο ΠΡΕΒΕΣΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥ
 ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΥΚΙΟΝ ΧΡΥΣΙΟΝ ΚΑΙ ΧΡΥΣΟΒΕΛΟΝ ΚΑΙ
 ἸΕΡΩΚΕΝ ΠΡΟΣΚΟΔΟΜΗ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΚΑΙ
 ΕΤΕΡΟΘΗΟΝΙΑ ΟΙΣ ἸΕΤΩΣ (ΕΣΩΠΕΣ
 ἸΠΡΟΔΩΜ ἸΠΡΟΔΕ ΧΡΙΣΤΩ
 ἸΤΟΚ ἸΥΤΗ ἸΚΗΤΙ ΤΗ Β) (ΙΛΗΚΗ
 ΜΟΝΗ ἈΝΗΓΕΡΘΗ ΕΠΙ ΧΑΥΡΕΥ ΤΙΣ
 ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ἸΝ ΔΕ ΕΠΟΝΟΜΑΤΙ
 ΤΗ ΜΕΤΑ ΜΟΡΦΩΣ ΤΩ ΧΡΙΣΤΩ
 ΚΑΙ ΤΩ ΠΡΟΦΗΤΩ ἸΝΙΣ

† Ἡ θεία καὶ εἰερά βασιλική καὶ σταυρωπιγια-
 κι μονή τοῦ ἀρχidiaκόνου Λαυρέν-
 τίου ἀνηγερθη ἐκ βαθρῶν ἐπὶ τῆς

βασιλείας Ἀλέξειου τοῦ Κομ(ν)ηνοῦ δηα σύν-
 δρομης καὶ ἐπιστασίας Λαυρέντιου τοῦ
 Μεγάλου ἔστειλεν ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς
 εἰς τὸν ὄσιον χρυσιον καὶ χρυσόβουλον καὶ
 εἰέρα σκευη πρὸς ηχοδομήν τοῦ ναοῦ καὶ
 ετελειόθη ὁ ναὸς ἕως τοὺς ζωπς
 ἀπὸ Ἀδαμ ἀπὸ σε Χριστοῦ
 ατοη. Αὕτη ἡ σκήτι τῆς βασιλικῆς
 μονης ἀνηγέρθη ἐπὶ Λαυρέντιου
 τοῦ Μεγάλου ἦν δὲ ἐπονόματι
 τῆς Μεταμόρφωσεως τοῦ Χριστοῦ
 καὶ τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ.

Οἱ χαράξαντες τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἀπομνημονεύου-
 σιν ἐν αὐτῇ πράγματα γνωστὰ αὐτοῖς ἀναμφιδόλως ἐκ τῶν
 πάλαι ποτὲ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἀρχείων.

Μανθάνομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐντεῦθεν, ὅτι ἐνέτει 1378^ω
 ὑπῆρχεν ἡ Μονὴ καὶ ὅτι ἔζη ἐν αὐτῇ εἰς Λαυρέντιος μονα-
 χὸς ἢ ἀρχιμανδρίτης, ὅστις σὺν τῷ χρόνῳ καθαγιασθεὶς
 ὠνομάσθη ἐπιτοπίως Ὁσιος, διὰ δὲ τὰς ἀρετάς του ἢ τὰ θαύ-
 ματά του καὶ Μέγας εἶναι δὲ οὗτος ὁ Λαυρέντιος ἔ μονάζων
 πρότερον ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου,
 ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου
 Λαυρεντίου, ἵνα μὴ συγκινωνήσῃ τοῖς ἐν τῇ Λαύρᾳ λοιποῖς
 μοναχοῖς, γενομένοις τότε ὀπαδοῖς τῆς αἱρέσεως τοῦ Βαρ-
 λαάμ καὶ τοῦ Ἀκινδύνου. Ἐπὶ τοῦ Λαυρεντίου τούτου ἡ
 Μονὴ καὶ ὁ ναὸς αὐτῆς εἶχον ἀνάγκην ἀνεγέρσεως ἐκ βάρ-
 θρων. Τὴν Μονὴν ἀνήγειρεν οἰκεία συνδρομὴ καὶ ἐπιστάσια
 αὐτοῦ ὁ Λαυρέντιος, ὡς δὲ ἡ παράδοσις, λέγει ὁ Ὁσιος Λαυ-
 ρέντιος εἶχε μίαν ἄρκτον διὰ τῆς ὁποίας μετέφερε τοὺς λί-
 θους πρὸς οἰκοδόμησιν τῆς Μονῆς, εἰς δὲ τότε βασιλεὺς συγ-
 γενῆς τοῦ Ὁσίου ὀνομαζόμενος Ἀλέξιος Κομνηνὸς ἔστειλεν
 αὐτῷ καὶ χρυσιον καὶ χρυσόβουλον(7), ὅπερ χρυσόβουλον λέ-
 γεται ὅτι σφύζεται εἰσέτι ἐν τῇ ἐν Ρώμῃ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βα-
 τικανοῦ, καὶ ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐν τῇ ἐν Πάτρῳ Μονῇ Ἰωάν-
 νου τοῦ Θεολόγου (8), εἰς οἰκοδομήν (=ἀνοικοδομήν) τοῦ
 ναοῦ τῆς Μονῆς, προικίσας αὐτὸν μὲ ἱερὰ σκεύη.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Λαυρεντίου ἀνηγέρθη καὶ σκήτι ἥτις ἦν
 ἐπ' ὀνόματι τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Προ-
 φῆτου Ἡλιοῦ· ἐστάλησαν δὲ καὶ Τραπεζοῦντιοὶ καλιεργητα

ὕπακούσαντες τυφλῶς εἰς τὸν Ὅσιον Λαυρέντιον(9).

Πρὶν δὲ προχωρήσωμεν περαιτέρω ἄς ἴδωμεν τίς
Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΑΛΕΞΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ
 Κατὰ τὸ ἔτος 1204 ἡ Τραπεζοῦς ἐγένετο πρωτεύουσα
 τοῦ Ἑλληνικοῦ Βυζαντιακοῦ Κράτους· Ἐξηκολούθησε δὲ νὰ
 διατελῇ καὶ ἀνακτηθείσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρω-
 τεύουσα ἰδίας Αὐτοκρατορίας τῆς ὀμωνύμου αὐτῆς.

Ὅταν οἱ Σταυροφόροι (Ἑνετοί, Φλάν-
 δροι, Γάλλοι, Γερμανοί), ἀντὶ νὰ προ-
 στατεύσωσι, κατὰ τὸν κύριον προορι-
 σμὸν αὐτῶν, τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἅγιον
 Τάφον, ἦλθον μετὰ μεγάλου στόλου εἰς
 Κωνσταντινούπολιν, ἐπὶ τῇ προφάσει
 νάναδιβάσωσιν εἰς τὸν Θρόνον τὸν ἐξω-
 σθέντα καὶ τὴν βοήθειαν αὐτῶν ἐπικα-
 λεσθέντα Ἰσαάκιον Ἄγγελον, κατέλα-
 βον παρασπόνδως τὴν μητρόπολιν ταύ-
 την τῷ 1204 καὶ ἱδρυσαν ἐν αὐτῇ ἰδίαν
 Λατινικὴν ἢ Φραγκικὴν ἀρχὴν ὑπὸ
 τὸν Αὐτοκράτορα Βαλδουῖνον τὸν Φλαν-
 δρικόν. Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρονίκου
 τοῦ Κομνηνοῦ, εὐρισκόμενος ἐν Κο-
 χλίδι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τῶν
 Φράγκων ἀλώσεως τῆς Κων]πόλεως, ἱδρυσεν ἐκεῖ νέαν Ἑλ-
 ληνικὴν Αὐτοκρατορίαν, ἣτις καί μετὰ τὴν ἐξωσιν τῶν Λατί-
 νων ἐκ Κων]πόλεως ὑπὸ Μιχαῆλ Παλαιολόγου, τῷ 1261,
 διετηρήθη παραλλήλως πρὸς τὴν ἐν Κων]πόλει καὶ ἤκμασε
 καὶ πολλῶν καλῶν ἐγένετο αἰτία κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη.

Διετηρήθη δὲ καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινου-
 πόλεως τῷ 1453 ἐπὶ ὀκταετίαν, ὅτε τὸ 1461 κατελύθη καὶ
 αὕτη ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ τοῦ πορθητοῦ.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν 258 ἐτῶν τῆς αὐτοκρατορίας τῆς
 Τραπεζοῦντος ἀνέβησαν εἰς τὸν Θρόνον αὐτῆς εἴκοσι πρό-
 σωπα κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν.

Ἄλέξιος Α'. ὁ Κομνηνὸς 1204—1222, Ἀνδρόνικος Α'.

Ἄλέξιος Γ'
 ὁ μέγας Κομνηνὸς

ὁ Γίδος ἢ Γίδων 1222—1235, Ἰωάννης Α΄ ὁ Ἀξούχος 1235—1241, Μανουήλ Α΄ ὁ Μέγας Κομνηνός 1241—1263, Ἀνδρόνικος Β΄. 1263—1266, Γεώργιος Α΄. 1266—1280, Ἰωάννης Β΄. 1280—1297 Ἀλέξιος Β΄. 1297—1330, Ἀνδρόνικος Γ΄. 1332—1330, Μανουήλ Β΄ 1332—1336. Βασίλειος 1336—1340, Εἰρήνη ἢ Παλαιολογίνα 1340—1341, Ἄννα ἢ Κομνηνή 1341—1342, Ἰωάννης Γ΄ ὁ Κομνηνός 1342—1344, Μιχαήλ Α΄. 1344—1349, ΑΛΕΞΙΟΣ Γ΄ ὁ ΜΕΓΑΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ 1349—1390, Μανουήλ Γ΄. 1390—1417, Ἀλέξιος Δ΄. 1417—1446, Ἰωάννης Δ΄ ὁ Καλογιάννης 1446—1458, καὶ Δαυὶδ ὁ Κομνηνός 1458—1461

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου Ἀυτοκράτορος ἡ Τραπεζοῦς κατεκτήθη ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ Β΄. κυριευθεῖσα τῇ 15 Αὐγούστου 1461, κατ' αὐτὴν τὴν ἐπέτειον τῆς ὑπὸ τοῦ Μιχαήλ Η΄ τοῦ Παλαιολόγου ἀνιδρύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἀυτοκρατορίας ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸ διακοσίων ἀκριβῶς ἐτῶν, τῇ 15 Αὐγούστου 1261. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἡμέραν ἐξέλιπεν μετὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς Τραπεζοῦντος καὶ πᾶσα Ἑλληνικὴ ἐλευθερία καὶ αὐτονομία τελείως. (10)

Οὗτος λοιπὸν ὁ Ἀλέξιος Γ΄ ὁ Μέγας Κομνηνός ὁ βασιλεύσας ἀπὸ τὸ 1349—1390 ἔστειλε τ' ἀνωτέρω εἰς τὸν Ὅσιον Λαυρεντίον πρὸς οἰκοδόμησιν τῆς Μονῆς.

Ἡ Μονὴ εἶναι μικρά, ἐγκαταλελειμένη παντελῶς καὶ εἰς κατάστασιν ὀρθομικίας κακωτροφῆς, σφῶνται εἰσέτι κελλία τινά, ἡ δ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς μονῆς ἐκκλησία διὰ τὸ ἰσχυρὸν τῆς κτίριον οὐδεμίαν ἔπαθε σπουδαίαν βλάβην.

Ἡ μονὴ ἀπεκτίσθη εὐρυτέρα καὶ ὑψηλοτέρα τῆς πρώτης τῷ 1764 ὡς φαίνεται μέχρι σήμερον· τὰ κελλία τῶν μοναχῶν κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ πανδαμάτορος χρόνου· ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ ἐσφῆξετο μέχρι τοῦ 1853 πεσοῦσης καὶ ἐκείνης ἔμεινε τὸ μοναστήριον ἄνευ κελλίων· ἤδη σφῆζεται μόνον ἡ βόρειος πλευρὰ ἐν ἣ ἦσαν τὸ Ἀρχοντικίον (κατὰ τὴν φράσιν τῶν μοναχῶν) καὶ τὸ Δοχεῖον ὑφ' ἃ τὸ ἰσόγειον ἔχον ἀποθήκην τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, τῶρα δὲ εἰσὶ κενὰ ἀμφότερα καὶ ἐτοιμόρροπα (11)

Ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου σφῶνται τεμάχια μικρῶν κιόνων καὶ δύο ἐπιστήλια· ταῦτα πάντα δὲν εἶναι,

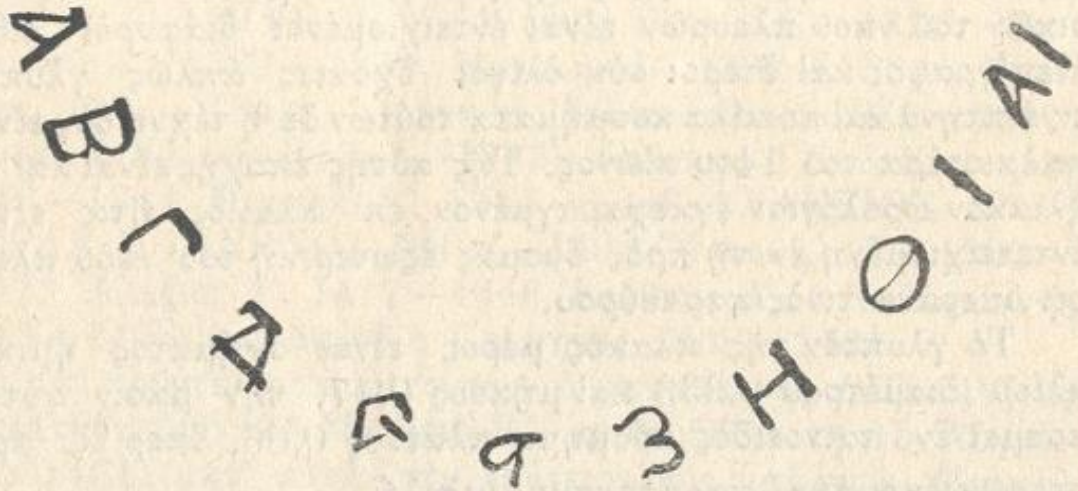
παλαιότερα τοῦ 13ου αἰῶνος, καὶ ὡς φαίνεται ἀπετέλουν μέρος στοῦν τῆς Μονῆς, ἢ τῆς φιάλης αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ ναοῦ πλευρῶν εἶναι ἐντειχισμένοι διάφοροι λίθοι ἐνεπίγραφοι καὶ ἕτεροι οὐκ ὀλίγοι ἔχοντες ἀπλῶς γλυπτὰ τινὰ πτηνὰ καὶ ποικίλα κοσμήματα· τούτων δὲ ἡ τέχνη δὲν εἶναι παλαιότερα τοῦ 14ου αἰῶνος. Τῆς αὐτῆς ἐποχῆς εἶναι καὶ ἐν ἡλιακὸν ὠρολόγιον ἐγκεχαραγμένον ἐπὶ πλακῶς, ἣτις εἶναι ἐντετειχισμένη ἐν τῇ πρὸς δυσμᾶς ἐξωτερικῇ τοῦ ναοῦ πλευρᾷ ὑπεράνω τινὸς παραθύρου.

Τὸ γλυπτὸν τῆς πλακῶς μέρος εἶναι σχήματος ἡμικυκλίου· διαμέτρου 0,333 καὶ μήκους 0,17, τὴν βᾶσιν αὐτοῦ κοσμεῖ ἐν ταινοειδὲς κόσμημα πλάτους 0,06, ὅπερ ἐξ ἀριστερῶν ἔχει τὴν παράστασιν ἡμισελήνου καὶ ἐκ δεξιῶν τὴν παράστασιν ἡλίου.

Μέσον δὲ τούτων ὑπάρχουσι τρεῖς πυξίδες ἀναπαριστῶσαι προφανῶς ἀστέρας ἀκτινοβολοῦντας. Τὸ κέντρον τοῦ ἡμικυκλίου κατεῖχετο ὑπὸ τινος μεταλλικοῦ τριγωνοειδοῦς ἐλάσματος, οὗτινος ἡ σκιά ἐδείκνυεν ἐπὶ τῆς πλακῶς τὸν ἀριθμὸν τῆς ὥρας. Τὸ ἐλάσμα τοῦτο δὲν ὑπάρχει, φαίνεται δὲ μόνον ἡ θέσις αὐτοῦ.

Τὸ ἡμικύκλιον διαιρεῖται εἰς ἔνδεκα ἴσα μέρη διὰ δέκα γραμμῶν ὀρθωμένων ἀπασῶν ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ ἡμικυκλίου καὶ ἀποτελουσῶν οὕτως ἔνδεκα ἴσους κῶνους, ὧν τὰς βάσεις σχηματίζει αὐτὴ τοῦ ἡμικυκλίου ἡ περιφέρεια. Ἐνδότερον δὲ τῆς περιφερείας ταύτης ὑπάρχει καμπύλη γραμμὴ, ἣτις σχηματίζει ἐν οὕτως εἰπεῖν ἡμικυκλοειδὲς πλαίσιον τοῦ ὠρολογίου, ὅπερ διὰ τῶν γραμμῶν τῶν κῶνων σχηματίζει ἔνδεκα τετράγωνα ἴσου πλάτους καὶ μήκους, αὐτὰς δηλαδὴ τὰς βάσεις τῶν κῶνων, ἐν δὲ τοῖς τετραγώνοις τούτοις εὐρίσκονται οἱ ἀριθμοὶ τῶν ὥρῶν, οὓς ὁ τὸ ὠρολόγιον κατασκευάσας ἐνεχάραξε διὰ τοῦ ἐλληνικοῦ ἀλφαβήτου. Αἱ ὥραι εἶναι

οὐχι 12, ἀλλ' ἑνδεκα καὶ ἄρχονται ἐκ δεξιῶν οὕτως.

Ἐν τῷ ναῷ ὑπάρχουσι καὶ παλαιὰ εἰκόνες ἀξιόλογοι, οἶον τοῦ διακόνου Ἁγίου Λαυρεντίου, καὶ σκεύη ἱερὰ καὶ βιβλία ἐκκλησιαστικά, χειρόγραφα τινὰ βιβλία ὑπῆρχον ἐν τινι κιβωτίῳ, ὅπερ ἦτο τοποθετημένον ἐντὸς τῶν κελλίων· τὰ βιβλία ταῦτα ἦσαν βεβαίως λείψνα τῆς ἐν τῇ Μονῇ ὑπαρχούσης ἄλλοτε βιβλιοθήκης (12) καὶ ἦτις κατεστράφη καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκτίζετο τὸ ἰδιόκτητον ἐξωκκλήσιον τοῦ Δημητρίου Σαράφη ἢ «Ζωοδόχος Πηγὴ» μεταφερθέντων τῶν βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης ἐντὸς σάκκων καὶ ριφθέντων ἐν τοῖς θεμελίοις τοῦ ἐν λόγῳ ἐξωκκλησίου. Ἐπίσης εἰς τὴν μονὴν ὑπάρχει καὶ μικρὸν κανόνιον μεταφερθὲν ἐκ Ν. Μιτζέλης καὶ τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευε πρὸς περιφρούρησιν τῆς Μονῆς ἤδη δὲ εἶνε ἄχρηστον καὶ πεταγμένον ἐν τινι γωνίᾳ τῆς Μονῆς. Ἐκ τῶν παλαιῶν βιβλίων καὶ χειρογράφων ἀναφέρομεν τὰ κάτωθι ὡς τὰ περιέγραψεν ὁ Παπαδόπουλος ὁ Κεραμεύς. (13)

Χειρόγραφα εὑρισκόμενα ἐν τῇ Μονῇ Ἁγίου Λαυρεντίου

Ἄριθ. 1.

Χαρτ. 0.115×0.11, φύλλον 78, ἐγράφει ἔτει 1777φ.—
Καλλινίκου πατριάρχου Ἐξομολογητάριον. Ἄρχ. «Τὰ τῆς ἁγίας ἡμῶν ἐκκλησίας ἱερὰ μυστήρια» κ.λ.π. Ἐν τῷ

φύλλω 63α· «έτελειώθη τὸ παρὸν βιβλιαράκιον, τὸ συλεχθὲν ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου κύρ Καλλινίκου ἐκ Ζαγοράς, πατριαρχεύσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὰς 1777: μαΐου: 27: Ἐγγραφή δὲ διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ πρωτοπαπᾶ Διανέλου ἱερέως ἐκ χῶρας Ἁγίου Λαυρέντιος ὀνομαζομένου, διὰ μνημόσυνόν μου εἰς ὁποίους εὔρεθῆ καὶ τὸ ἀναγνώσουν, εἰς ὠφέλιαν ἱερωμένον τε καὶ λαϊκῶν. Τέλος καὶ τῷ Θεῷ χάρις. Ἀμήν».

Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ Διανέλου σημεῖωμα ἐν τῷ φύλλῳ 16· «τὸ παρὸν βιβλιαράκιον, ποίημα τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου κύρ Καλλινίκου, καὶ τὸ ἔχω μετατὸν θάνατόν μου ἀφιερομένῳ ἐγὼ ὁ πρωτόπαιπας Διανέλος ἱερεὺς ὁποῦ ἔκαμε κόπον καὶ τὸ ἔγραψα εἰς τὸ μοναστήρι μας Ἁγίου Λαυρέντιον· καὶ εἰς ὁποίου χείρας τύχη νὰ δίδεται εἰς τὸν Ἁγίον, ἢ δὲ καὶ δὲν τὸ δώσῃ νὰ ἔχη τὴν κατάραν τοῦ ἀγίου καὶ πάντων τῶν ἀγίων καὶ ἐμοῦ».

Ἀριθ. 2

Χαρτ. 0.22×0.16 φύλλα 176· ἐγγραφή ἔτει 1522φ

Αἱ ἱεραὶ λειτουργίαι, τάξεις χειροτονιῶν καὶ διαφόρων ἀκολουθιῶν. Τὰ φύλλα 1—11 κακῶς νῦν ἐν τῷ κώδικι τοποθετημένα συναποτελοῦσι τὸ τέλος αὐτοῦ τούτου τοῦ κώδικος. Ἐν τῷ φύλλ. 116 ἢ τοῦ καλλιγράφου ὑπογραφή «†Μιχαὴλ ἱερε(ὺς) ὁ Βέβλεβος, καὶ πρωτ(ο)νοτ(έ)ρ(ιος) Ἀθηνῶν· ἔτους, ιζλ, μαρτ(ίου) ἡ».

Ἀπὸ τοῦ φύλλου 113 ὑπάρχει τὸ μηνολογικὸν συναξάριον τῶν ἀποστολοευαγγελίων.

Ἀριθ. 3

Χαρτ. φύλλα 12.— Ἀκολουθία τοῦ δσίου Λαυρεντίου ἀνευ τοῦ βίου αὐτοῦ, ψαλλομένη τῇ 2α Κυριακῇ τεῦ Μαΐου. Ἡ ἀκολουθία αὕτη εἶναι ἀνώνυμος, ὁ δὲ κανὼν αὐτῆς ἔχει τὴν ἀκροστιχίδα ταύτην· «Τὴν σὴν γεραίρω Λαυρέντιε μνήμην πάτερ». Ἦχος δ'. Ἐν τῷ 8ῳ φύλλῳ· «Τέλος παρ'

ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ δούλου **Ν** **Κ** ἐγγραφή τὸ τέρμα».

Ἄριθ. 4

Χαρτ. 0.212×0.12 . φύλλα 56.— **Ψαλιτηρίου τεμάχιον**, περιέχον ἐν ἑαυτῷ καλλιγραφικῶς τοὺς ψαλμοὺς ἀ—
μθ'. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἐκ γραμμῶν 10. Ἐγγραφή τῷ
16ῳ αἰῶνι. Ἐν τῇ ἀρχῇ ἐν κόσμημα πισειδῆς ἐρυθρόν. Ἐν
τῷ κώδικι τούτῳ περιέχονται καὶ τινὰ ἀρχικὰ μεγάλα κε-
φαλαῖα ὅλως ἐρυθρὰ γράμματα περικεκοσμημένα.

Ἄριθ. 5.

Χαρτ. $0,222 \times 0,152$. φύλλα 2. Ἐγγραφή περὶ τὸ τέλος
τοῦ 15ου αἰῶνος.— **Μηναῖον τοῦ Μαΐου** ἀκέφαλον, ὅπερ
ἐμπεριέχει κατ' ἰδίαν τὰ συναξάρια τῶν ἀγίων τοῦ αὐτοῦ
μηνός. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἐκ γραμμῶν 26.

Ἄριθ. 6.

Χαρτ. $0,215 \times 0,158$. φύλλα 2. Ἐγγραφή περὶ τὸ μέσον
16ου αἰῶνος.— **Μηναῖα** τῶν μηνῶν **Δεκεμβρίου** καὶ **Ἰα-
νουαρίου**. Κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβός, ἀλλὰ καὶ σφόδρα
βεβλαμμένος ἐξ ὕδατος. Τὸ κείμενον μονόστηλον.

Ἄριθ. 7

Χαρτ. 8ον φύλλα 2. Ἐγγραφή περὶ τὸ μέσον τοῦ 16ου
αἰῶνος.— **Μηναῖον τοῦ Δεκεμβρίου** ἀκέφαλον καὶ διμερές,
οὗ τὸ πρῶτον μέρος καλλιγραφημένον, τὸ δ' ἕτερον ταχέως
γεγραμμένον.

Ἄριθ. 8.

Χαρτ. 0.215×0.158 Φύλλον 63. Ἐγγραφή ἔτει 1549φ.
— **Αἱ τρεῖς ἱεραὶ λειτουργίαι**. Ἐν τῷ κώδικι τούτῳ πε-
ριέχονται πολλὰ Ἐρυθρὰ μεγάλα κεφαλαῖα γράμματα περι-
κεκοσμημένα· τὸ κείμενον αὐτοῦ μονόστηλον. Τὸ σημεῖωμα τοῦ
καλλιγράφου ἐρυθρόν. Ἐχει δὲ οὕτως: «† Ἐτελειώθει
ὑπαροῦσα λειτουργία διὰ σὺνδρομῆς καὶ κόπου Μωδσέως ἱε-
ρομονάχου καὶ εὐτελοῦς· ἐπὶ ἔτη, ιζνζ, ἐν μηνί Ἰανουαρίῳ
η', ἡμέρα Σαββάτῳ. καὶ ἐπροσήλωσα αὐτὴν (εἰς) τὴν ὑπε-
ραγίαν μου Θεον (= Θεοτόκου sic) τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου,
καὶ ἦτι(ς) βουληθῆ ἀπὸ ξενώσει (= ἀποξενῶσαι) αὐτὴν ἀπὸ

τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου νὰ ἔχει τὰς ἀράς τῶν ἁγίων τῆς θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ ἡ μερῆς αὐτοῦ μετὰ Ἰούδα τοῦ προδῶτου. Ἄμην». — Ἐνδον τῆς δευτέρας πινακίδος εἶναι κεκολλημένον τὸ κάτω ἡμισυ ἐνὸς διστήλου μεμβρανίνου φύλλου, ὃπερ εἶχεν ἀποσπασθῆ ἔκ τινος κώδικος τοῦ 10ου αἰῶνος. Ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ περιέχεται, καθὰ φαίνεται, μέρος ἔκ τοῦ βίου τοῦ δαΐου Βασιλείου τοῦ Νέου.

Ἄριθ. 9.

Χάρτ. Φύλλα 40. Ἐγγραφή τῷ 18ῳ αἰῶνι. — Φύλλ. 2α «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα καὶ ἀρχιδιάκονον Λαυρέντιον». Φύλλ. 5 Ἀκολουθία εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον Λαυρέντιον, ψαλλομένη τῇ 10ῃ Αὐγούστου. Εἰς φ. 12 κανὼν εἰς ἦχον δέ, συντεθεὶς ὑπὸ «τοῦ κυρ Κοσμᾶ»· οὗ ἡ ἀκροστοιχίς «Χριστὸς ἐνὶ σκοπιῇ σέλας ἄπλετον εἶδεος ἦκε». Εἰς φύλλ. 13 «Ἄλλος κανὼν εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον Λαυρέντιον ποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου διδασκάλου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου Μελετίου τοῦ Συρίγου· οὗ ἡ ἀκροστοιχίς: Λαυρέντιον κυδαίνων Χριστὸν δοξάζω».

Ἦχος β. Εἶτα τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου κατὰ παράφρασιν νεογραικικὴν. Ἐν τῷ 3ῳ φύλλῳ σημεῖωμα ἔχον οὕτως. «Ἐν ἔτη χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ τριακοστῷ ἔκτω, ἀρ. 1836 ἐν μηνὶ νοεμβρίου εἴκοσι ἕξ· 26· ἦλθεν ὁ ἅγιος ἀρχιερεὺς Ἰωσήφ εἰς τὴν μονὴν ἁγίου Λαυρεντίου ὥρα ἐννάτη μ. μεσημβρίας».

Ἄριθ. 10

Χάρτ. 0,212×0,158. Φύλλα 36 ἐγγραφή τῷ 17ῳ αἰῶνι. **Συλλογῆς βίων διαφόρων ἁγίων λείψανον.** Οὗτοι οἱ βίοι, ἐν ᾗ οἱ καὶ οἱ τῶν δαΐων γυναικῶν Εὐπραξίας καὶ Ταϊσίας, εἶναι γεγραμμένοι νεοελληνιστί. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἔκ γραμμῶν 21.

Ἄριθ. 11

Χάρτ. 8ον Κώδιξ κομψὸς καὶ φιλοκάλως ἐσταχωμένος, γραφεὶς ἔτει 1771φ.— **Παπαδικὴ** «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἐσπερινοῦ, ὑπὸ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ

νέων». Εἶτα ἕτεραι μουσικαὶ συνθέσεις. Σημείωμα τοῦ καλλιγράφου ἐρυθρόν. «Ἐτελιώθη ἡ παρούσα Ἀνθολογία μου, εἰς τοὺς ἀφωσῶ μαίτου ηπ, Εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ εἶχε πόλεμον ὁ Ξανθὸς (=οἱ Ρῶσσοι, μὲ τὸν Ἀγαρινόν· ἐγράφη δὲ καὶ διὰ χειρὸς» ἐμοῦ Γαβριήλ ἱερομονάχου ἐκ κώμης Ἁγίου Λαυρεντίου». Εἶτα πέντε φύλλα, ἐν οἷς περιέχοντα ταῦτα· α'.) «Δοξολογία ποίημα κὺρ Σταυρινοῦ τοῦ Λαζοῦ πάνυ ὠραία, ἡ ὁποία ἀλεσμονήθη γὰ γραφῆ εἰς τὴν ἀράδαν. ἤχος πλ. α'.». — β'.) Ἑτέρα «Κοσμά ἱερομονάχου». — γ'.) «Ἑτέρα ποίημα Γαβριήλ ἱερομονάχου Ἁγίου Λαυρεντίου· ἤχος πλ. δ'».

Ἀριθ. 12.

Χάρτ. 8ον. Κῶδιξ μουσικὸς καλῶς ἐσταχωμένος, γραφεὶς τῷ 18ῳ αἰῶνι. — «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ στιχηράριον καλόφονον ποιηθὲν παρὰ κὺρ Γερμανοῦ ἀρχιερέως Νέων Πατρῶν περιέχων δὲ τῶν δώδεκα μηνῶν τριώδιον καὶ πενηκοστάριον».

Ἀριθ. 13.

Χάρτ. 8ον. Κῶδιξ μουσικὸς καλῶς ἐσταχωμένος γραφεὶς ἔτει 1776ῳ. — Στιχηράριον Γερμανοῦ ἀρχιερέως Νέων Πατρῶν, ἔχον μετὰ τὸ πέρασ τὸ ἐπόμενον σημεῖωμα. «Ἐτελιώθη τὸ παρὸν μου στιχηράριον εἰς τοὺς ἀφωσῶ σεπτεμβρίου ε'. ἐγράφη δὲ καὶ διὰ χειρὸς παρ' ἐμοῦ Γαβριήλ ἱερομονάχου ἐκ κώμης Ἁγίου Λαυρεντίου».

Ἀριθ. 14.

Χάρτ. 12ον. Κῶδιξ μουσικὸς γραφεὶς περὶ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος «Εἰρμολόγιον σὺν θεῷ ἁγίῳ γεωσιτὶ καὶ μετὰ πλήστης ἐπιμελείας μεταφρασθὲν παρὰ τοῦ νομοφύλακος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου κυρίου κὺρ Μπαλασίου ἱερέως».

Ο ΜΑΡΤΥΣ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ. Ὁ μάρτυς Λαυρέντιος ἦτο Ρωμαῖος καὶ Ἀρχιδιάκονος τῆς ἐν Ρώμῃ Ἐκκλησίας, εἶχε τὴν ἐπιστασίαν τῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν φροντίδα τῶν χηρῶν καὶ τῶν πενήτων, πρὸς οὓς

διένειμε τὰ ἐλέη τῶν Χριστιανῶν.

Ὅτε δὲ ὁ Δέκιος ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ συνελήφθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ρώμης Σίξτος ὁ Β΄. ὅστις ἐμαρτύρησε διὰ σταυρικοῦ θανάτου, τότε συνελήφθη καὶ ὁ Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος, συλληφθεὶς δὲ ἠρωτήθη ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχοῦ περὶ τοῦ θησαυροῦ τῆς ἐκκλησίας, ὁ δὲ Ἅγιος ἐζήτησε τριῶν ἡμερῶν ἄδειαν καὶ ἐξεληθὼν τοῦ δικαστηρίου συιήθηρσεν ὄλους τοὺς πένητις καὶ πτωχοὺς, πρὸς οὓς ἔδωκε τοὺς θησαυροὺς τῆς ἐκκλησίας καὶ ἔφερεν αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου, πρὸς ὃν εἶπεν. «Ἴδου οἱ θησαυροὶ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν», ὁ δὲ τύραννος θυμωθείς διὰ τὴν εὐτολμίαν τοῦ Ἁγίου διέταξεν ἵνα ἐξαπλώσωσιν αὐτὸν ἐπὶ πεφυρακτωμένης ἐσχάρας, καὶ οὕτως ὁ Ἅγιος παρέδωκε τὸ πνεῦμα εἰς χεῖρας Χριστοῦ τῇ 10 Αὐγούστου τῷ 258 (14)

Ο ΟΣΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ.— Ὁ Ὅσιος Λαυρέντιος ἐγένετο Μοναχὸς κατὰ τὸν 14. αἰῶνα ἐν τῇ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Λαύρα, ἀλλ' ἔνεκα τῆς ἐπικρατούσης τότε ἐν Ἀγίῳ Ὄρει καὶ κυρίως ἐν τῇ Λαύρα αἰρέσεως τοῦ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Βόλου καὶ τῆς Ἐπισκοπῆς Δημητριάδος ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων κατὰ τὴν σημερινὴν θέσιν τῆς ὁμωνύμου κωμοπόλεως Ἁγίου Λαυρεντίου «τὴν θείαν καὶ ἱερὰν Βασιλικὴν καὶ σταυροπηγιακὴν Μονὴν» ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως Ἀλεξίου Γ' τοῦ Μεγάλου Κομνημοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Τραπεζοῦντος, ὅστις ἔστειλεν εἰς τὸν ὄσιον Χρυσίον καὶ Χρυσόβουλον καὶ ἱερὰ σκεύη πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ Ναοῦ, ὅστις καὶ ἐτελειώθη τῷ 6,886 ἀπὸ Ἀδάμ, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1378. Ὁ ἴδιος ὄσιος Λαυρέντιος ἀνήγειρε καὶ σκήτην εἰς τὴν σημερινὴν θέσιν «Προφήτης Ἡλίας» ἣτις ἀπέχει ΑΜ. ἀπὸ τῆς Μονῆς ἡμίσειαν ὥραν ἦτο δὲ ἡ σκήτη, ἐπ' ὀνόματι τῆς «μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ».

Ἡ καταγωγὴ τοῦ ὄσιου καὶ πῶς ὠνομάζοντο οἱ γονεῖς του δὲν καταρθώθη νὰ ἐξακριβωθῇ (15) κατ' ἄλλους ὅμως ὁ Ὅσιος κατήγετο ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἦτο συγγενῆς τοῦ

Αυτοκράτορος Ἀλεξίου Γ' τοῦ Μεγάλου Κομνηνοῦ (16). Τὴν μνήμην τοῦ Ὁσίου Λαυρεντίου ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία ἔχει εἰς τὰ χρονικά της τῆ 10 Μαΐου, ἀλλ' οἱ κάτοικοι εἶχον αὐτὴν

Ὁ ὅσιος Λαυρέντιος ὁ Μέγας

κινητὴν, ἀπὸ τῆς 9 Μαΐου μέχρι τῆς 15 τοῦ ἰδίου μηνός, ἦτοι ἐώρταζον τὴν μετὰ τὰ δύο Σάββατα τοῦ Μαΐου Κυριακὴν, ἣδη ἔμως ἐορτάζεται παρὰ τῶν κατοίκων τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Ἰουνίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἡ τῶν 24 χωρίων τοῦ Πηλίου κατάστασις ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Ἡ τοῦ χωρίου «Ἅγιος Λαυρέντιος» ἱστορικὴ ἐξέλιξις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1517—1800.

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ 24 ΧΩΡΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟ ΚΡΑΤΙΑΣ.—Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἐπικρατούντων τῶν Τούρκων, οἱ παρὰ τὴν παραλίαν κατοικοῦντες Μάγνητες ἀπεσύροντο ὑψηλότερα συνοικιζόμενοι παρὰ τὰς προῦπαρχούσας μονάς. Ὁ κατ' ἀρχὰς ἀραιὸς πληθυσμὸς ἐγένετο ὁσημέραι πυκνότερος ἐκ τῶν μεταναστεύσεων. Οἱ κάτοικοι φεύγοντες τὴν Ἑνετικὴν κυριαρχίαν καὶ ἅπασαν τὴν Μεσόγειον λυμαιομένην πειρατείαν τῶν Ἀλγερίνων ἐζήτουν εἰς τὰς χαράδρας τοῦ Πηλίου ἀσφάλειαν καὶ καταφυγὴν· καὶ οὕτω μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐκ τῆς τέφρας τῶν ἀρχαίων Μαγνητικῶν πόλεων ἀνέθαλλον ἐπὶ τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης νέαι ἀκμάζουσαι καὶ εὐημεροῦσαι κωμοπόλεις ἀποτελοῦσαι τὸν καλλίτερον κόσμον τῆς σημερινῆς Θεσσαλίας· ἰδίως δὲ προήχθη ὁ πληθυσμὸς τῶν Μαγνητικῶν χωρίων κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ διαβοήτου τυράννου Ἀλῆ πασᾶ, ὅτε πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῶν Ἀγρᾶφων καὶ τῆς λοιπῆς Θεσσαλίας φεύγοντες τὴν τυραννίαν τοῦ δυνάστου ἐκείνου, κατέφευγον εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ Πηλίου χωρία ὧν τὰ πλεῖστα ἐξαρτώμενα ἐκ τῆς βασιλομήτορος ἦσαν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ἀρπαγῶν καὶ βιαιοπραγιῶν τοῦ τυράννου (17). Ἐδωρήθησαν δὲ τὰ χωρία εἰς τὴν βασιλομήτορα παρὰ τοῦ Σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ' ὅτε οὗτος κατήλθεν εἰς Λάρισσαν τῷ 1668 καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐν Πορταριά μονῆν τοῦ Τιμίου Προδρόμου ὅστις ἰδὼν τὰ περίξ ηὐχαριστήθη τὰ μέγιστα καὶ ἐδώρησε τὰ περίξ χωρία εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ Βασιδὲ Σουλτάναν ἅτινα ἔμεινον ἕκτοτε διαδοχικῶς εἰς τὰς Σουλτανίδας (18).

Ἡ περίφημος Βασιδὲ Σουλτάνα ἢ τσαῦτα ὑπὲρ τῶν

Χριστιανῶν κατωρθώσασα ἦτο Ἑλληνίς τὴν καταγωγὴν καὶ κόρη ἱερέως τινὸς ἀρπαγεῖσα καὶ δωρηθεῖσα εἰς τὸν Σουλτάνον διὰ τὴν μεγάλην τῆς εὐμορφίαν.

Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Μεχμέτ Δ' βασιλεύοντος τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Σουλτάν Ἀχμέτ τοῦ Γ' ἀφιέρωσε τὸ βον τμήμα τὸ ὁποῖον ἐμπεριείχε τὰ χωρία Δράκεια, Ἅγιον Λαυρέντιον, Ἅγιον Γεώργιον, Πινακάταις, Βυζίτσα, Μούρεσι, Κισσόβ, Ἀνήλιον καὶ Μακρειαρράχη εἰς τὸ ἐν Γαλατᾷ Γενί τζαμί (19).

Διηροῦντο δὲ κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως χρόνους τὰ χωρία ταῦτα εἰς Βακούφικα καὶ Χάσια καὶ Βακούφια μὲν ἦσαν ἡ Μακρυνίτσα, ἡ Δράκεια, ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος, ὁ Ἅγιος Γεώργιος μετὰ τῶν Πινακωτῶν καὶ τῆς Βυζίτσης, ἡ Ἀργαλαστή μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων τῆς Μετοχίου, Πινακάεις, Συκῆς καὶ Μπίρ, ὁ Λαῦκος τὸ Προμύριον, ἡ Μούρεσι, ὁ Κισσόβ, τὸ Ἀνήλιον καὶ ἡ Μακρειαρράχη. Ἡ δὲ Πορταριά, ὁ Βόλος, τὰ Λεχώνια, αἱ Μηλέαι μετὰ τῆς Πρόπας καὶ Λαμπνοῦς, τὸ Νεοχωρι μετὰ τῆς Νιάου, ἡ Τσαγκαράδα, καὶ ἡ Ζαγορά μετὰ τοῦ Πορίου ἦσαν Χάσια. Καὶ τῶν Βακουφίων πρωτεύουσα ἦτο ἡ Μακρυνίτσα, ἐνθα ἠδρευεν ὁ ὑπὸ τοῦ Κεχαγιᾶ τῆς Βασιλομήτορος πεμπόμενος Βοεβόδας φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἑτέρους τινὰς τούρκους, οὓς ἔπεμπεν ὡς ὑποδιοικητὰς εἰς τὰ λοιπὰ βακούφια, καὶ τὰ μὲν ἀφορῶντα τὸ σύνολον τῶν βακουφίων διείποντο ὑπὸ τῶν προεστώτων τῆς Μακρυνίτσης, τὰ δὲ ἰδιαίτερα ἐκάστου χωρίου διηθύθουν οἱ δημογέροντες αὐτοῦ.

Οἱ φόροι τῶν βακουφίων ἦσαν ἐλάχιστοι (20) τὸ χαράτσι δὲ ποῦ ἐπλήρωνεν ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος ἦτο 75 γρόσια τὸ ἔτος (21). Οὐδενὶ τούρκῳ τῶν περιοίκων ἐπετρέπετο ἡ εἴσοδος εἰς αὐτά, καὶ ἐν γένει πᾶσα ἡ διοίκησις ἦτο εἰς χεῖρας τῶν δημογερόντων, κατὰ τύπους δὲ παρήδρευεν ὁ τούρκος Βοεβόδας. Μικρότερα δὲ ἦσαν τὰ προνόμια τῶν Χασίων· οἱ φόροι αὐτῶν ἦσαν μεγαλύτεροι, διοικούμενα δὲ ὑπὸ Τούρκων, πεμπομένων ὑπὸ τοῦ Παζᾶ τῆς Λαρίσσης ἦσαν μᾶλλον ἐκτεθειμένα εἰς τὰς κακώσεις τῶν περιοίκων θωμανῶν, ἀλλ' ἡ κοινοτικὴ αὐτῶν διοίκησις ἦτο εἰς χεῖρας τῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλεγομένων δημογερόντων, ὧν ἡ συμπεριφορὰ, ἐντισι τῶν χωρίων, ὡς ἐν τῇ Ζαγορᾷ ἦτο πατριωτικωτάτη.

Ὑπὸ τοιαύτην λοιπὸν διοίκησιν διατελοῦντα τὰ χωρία τοῦ Πηλίου προήχθησαν κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως χρόνους κατὰ τὸν πληθυσμὸν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ὕλικὴν εὐημερίαν, ἀποκταστάντα τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῶν ἐπαίνων πολλῶν περιηγητῶν.

Ὁ Ἄνθιμος Γαζής, ὅστις κατήγετο ἐξ ἐνὸς τῶν χωρίων τούτων τὸ καλούμενον Μηλιές καὶ ἐξέδωκε τῷ 1807 ἐν Ἐνετίᾳ τὸ δεῦτερον τὴν Γεωγραφίαν τοῦ Μελετίου, περιγράφει ἐν μακρᾷ αὐτοῦ σημειώσει ἅπαντα τὰ χωρία ἐκεῖνα. ὧν πολλὰ δικαιότερον εἶναι νὰ ὀνομασθῶσι κωμοπόλεις, καὶ ἔπειτα ἐπιφέρει τὰ ἑξῆς :

«Αἱ κωμοπόλεις ζῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν. Ὁ τόπος εἶναι κατὰ πολλὰ καρποφόρος καὶ κατάφυτος ἀπὸ κάρπιμα δένδρα. Οἱ ἐγκάτοικοι αὐτῶν εἶναι εἰς τὸ ἄκρον φίλργοι, φιλομαθεῖς καὶ φιλοπάτριδες. Περιποιοῦνται τὰς τέχνας καὶ τὰς μαθήσεις. Ὅλαι αἱ κωμοπόλεις ἔχουσι σχολεῖα Ἑλληνικά, ὅπου καὶ μικραὶ τινες βιβλιοθήκαι εὐρίσκονται.

«Διοικοῦνται κατὰ μὲν τὰ πνευματικὰ ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτῶν Μητροπολίτην, τὸν Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς ἐπονομαζόμενον, κατὰ δὲ τὰ πολιτικὰ διοικοῦνται δημοκρατικῶς μὲ πατριωτισμὸν, ἐξηρητημένοι ἀμέσως ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκλέγοντες κατ' ἔτος γέροντας, οἵτινες ἔχουσιν ὅλην τὴν φροντίδα τῆς Πατρίδος των».

Ἄλλ' οὐδὲν ἦττον ὁ Ἄγγλος περιηγητὴς Οὐρκουαρτ, ὁ ὑποδεικνύων τὸ τελευταῖον τοῦτο γεγονός, παρατηρεῖ ὅτι ὁ Δόδουελλ θεωρεῖ τὰ χωρία ταῦτα ὡς τὰ πλουσιώτερα καὶ ἀκμαιότερα ὄλων τῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας κοινοτήτων.

Μετὰ ποιητικωτάτην δὲ τῆς φύσεως αὐτῶν περιγραφὴν, αὐτὸς ὁ Οὐρκουαρτ ἐπιλέγει τάδε :

«Τὸ Πήλιον κοσμεῖται ὑπὸ 24 μεγάλων χωρίων, ὧν τινα δικαιουνται μᾶλλον νὰ ὀνομασθῶσι πόλεις· κατοικούμενα δὲ ὑπὸ ἑλλήνων ῥωμαλέων, ἀθλητικῶν, γενναίων καὶ πολυαρίθμων, οὐδὲν ἔχουσι νὰ φοβηθῶσιν ἀπὸ τοὺς γείτονας αὐτῶν τούρκους». Καὶ ὁμοίως ἐλεηλατήθησαν ἐπὶ ἐπαναστάσεως. Ἄλλ' ὁ Οὐρκουαρτ ὁμολογεῖ ὅτι πρὸ τούτου διεξῆγον ἀξιόλογον ἐμπορίαν μετὰξῆς καὶ μαλλίνων σκεπασμάτων δι' ὧν ἐπρομήθευον ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν. Ὅτι καθ' ὃν χρόνον

κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν τούρκων, εἶχον πρὸς τοῖς ἄλλοις καθηγητὴν τῆς Χημείας καὶ Πειραματικῆς φυσικῆς, καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν λαφύρων ὅσα ἀπήγαγον οἱ πολέμιοι ὑπῆρχον καὶ σκεύη χρήσιμα εἰς πειράματα γαλβανισμού καὶ ἠλεκτρικὰ καὶ μηχαναί. Ἐν γένει δὲ συμπεραίνει ὅτι ὁ πλοῦτος αὐτῶν καὶ ἡ εὐημερία ἦσαν ἀξιοθαύμαστοι. (22)

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥ 1517—1800.

Ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος ὡς κοινότης ἀνεξάρτητος ἀναφαίνεται μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1517 καθόσον πρότερον διεκυβερνᾶτο (ὡς καὶ ἅπαντα τὰ χωρία) ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε ἡγουμένου τῆς Μονῆς τῆς ὁποίας τὸ συμβούλιον διώριζεν ἀντιπρόσωπον ὀνομαζόμενον Βεκίλην, νὰ παρίσταται εἰς τὰς διαφόρους τοῦ κράτους ἀρχάς.

Ἡ κωμόπολις κειμένη περίξ τῆς Μονῆς ἐπεξετάθη βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ πέραν τοῦ ρεύματος πρὸς Β. καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἀπὸ καλογηρικὸν Μετόχιον ἐπληθύνθη

διὰ τῶν προσερχομένων ἐκ τῶν περίξ ἐργατῶν πρὸς καλλιέργειαν καὶ κατέστη ἀνεξάρτητος χώρα χαραχθείσης καὶ ἰδιαιτέρας σφραγίδος κατὰ τὸ ἔτος 1559 ἐχούσης οὕτω :

Σφραγίς χαραχθεῖσα κατὰ τὸ 1559

«Σφραγίς τῆς Μονῆς καὶ χώρας τοῦ Ἁγίου ιερ. ΑΚ. Λαυρεντηοῦ ΖΕΖ» ἦτοι «Σφραγίς τῆς Μονῆς καὶ χώρας τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου 7067 ἀπὸ Ἀδάμ, ἀπὸ

δὲ χριστοῦ 1559». (23). Ἀλλὰ ἀπὸ τὸ 1559 μέχρι τέλος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος τὸ χωρίον ἦτο ἀσήμαντον, ἠρίθμει οἰκίας 103, ὅτε ἐνσκηψάσης πανώλους, ἠραιοῦθησαν αὐταὶ εἰς 43 οἰκογενείας διατρεφόμενας ὑπὸ τῆς Μονῆς, ἧς Ἡγούμενος ἦτο ὁ ἐλλόγιμος Δοσίθεος ὁ Α' ὅν διεδέχθη τὸ ἔτος 1819 ὁ ὑπο-

τακτικὸς Δοσίθεος ὁ Β΄. ὁ φιλόσοφος καλούμενος, ὅφ' οὔτι-
νος ἰδρύθη ἐν τῇ Μονῇ καὶ Σχολῇ Φιλοσοφικῇ. (24)

Ὅτε ὁμοῦς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ΄. αἰῶνος ὁ Μανιάτης Λυμ-
Γερακάρης μετὰ τῶν ἀρματωλῶν τῆς Στερεᾶς διέδραμε τὴν
Φθιώτιδα καὶ Εὐρυτανίαν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἡπειρὸν καὶ
ἐλεηλάτησεν ἀπανθρώπως τὴν Ἄρταν (1696 Αὐγούστου 27)
τότε οἱ Ἄγραφιῶται φοβηθέντες κατέφυγον πολλοὶ εἰς τὴν
Μακρυνίτσαν θεωροῦντες αὐτὴν ἀσφαλεστάτην, μὴ δυνάμενοι
δὲ νὰ ζήσωσιν ὅλοι ἐκεῖ καὶ ὀδηγηθέντες ὑπὸ τῶν Μακρυνι-
τσιωτῶν ἦλθαν καὶ κατόκησαν εἰς Ἅγιον Λαυρέντιον ὡς
χώραν βακούφιον καὶ ὡς ἔχον προεστοὺς φρονιμωτέρους
τῶν ἄλλων βακουφίων, καθὰ καὶ ὁ πολὺς Κωνσταντᾶς ἐξι-
στορεῖ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ του (σελ. 226) «ζοῦν (οἱ Ἅγιολαυρεν-
τῖται) ὅλοι σχεδὸν καλά, οἱ προεστοὶ τῆς εἶναι φρονιμώτε-
ροι τῶν ἄλλων χωρίων, ἐπειδὴ μ' ὅλον ὅπου δὲν ταξειδεύ-
ονται διοικοῦν τὴν χώραν τους καλά καὶ δὲν τὴν ἔχουν εἰς
χρέος κοινὸν θαλμένην καθὼς οἱ ἄλλοι τῶν περισσοτέρων
χωρίων». Δι' αὐτὸν τὸν λόγον οἱ πρόσφυγες ἤρχοντο καὶ
ἔμενον εἰς Ἅγιον Λαυρέντιον.

Τότε οἱ Ἅγιολαυρεντῖται ἠναγκάσθησαν νὰ ἀνεγείρωσιν
εὐρυτέραν ἐκκλησίαν καὶ ἀνωκοδόμησαν κατὰ τὸ 1730 τὸν
μικρὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου· ὅτι δὲ ἦτο πολὺ μικρὸς ὁ
ναὸς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου δεικνύει τὸ τέμπλον τὸ ὁποῖον
σώζεται μέχρι σήμερον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου,
τὸ ὁποῖον εἶναι ἐμβαλωμένον διότι καὶ διὰ τὸν ναὸν τοῦ
Ἁγίου Ἀθανασίου, ἦτο μικρότερον, ὅστις ναὸς ἀνηγέρθη τὸ
1777.

Κατὰ τὸ 1770 καθ' ἣν ἐποχὴν ἠγκυροβόλησεν ὁ Ρωσσι-
κὸς στόλος ἐν τῇ λιμένι τῆς Οἰτύλου, καὶ ἐπανεστάτησαν ἡ
Πελοπόννησος καὶ ἡ Στερεὰ Ἑλλάς, δέκα χιλιάδες Θεσσαλῶν
προέβησαν εἰς ἐπαναστατικὰς ἐνεργείας, ἐγκαταλειφθέντες
ἔμωσ ὑπὸ τῶν Ρώσων ἐνικήθησαν ἐν Ἀγγελοκάστρῳ καὶ
διεσκορπίσθησαν· τότε πολλοὶ φιλήσυχοι, ἀνεχώρησαν ἐκ
τῆς Θεσσαλίας καὶ ἦλθον καὶ κατόκησαν εἰς τὰ χωρία Βό-
λου καὶ ἰδίως εἰς Ἅγιον Λαυρέντιον.

Ὅμοίως κατὰ τὴν σφαγὴν τῶν 3 χιλιάδων Τρικκέων ἐν
Λαρίσση τὴν 9 Μαρτίου τοῦ 1770 (Κούμας Τ. 10 σελ.

583), πολλοὶ κατέφυγον καὶ πάλιν εἰς τὰ χωρία τοῦ Βόλου.

Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἐποχὴν ἐγκατεστάθησαν καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν Κυριαζίων καὶ Γουσίων καταγόμεναι ἐκ Ζήρκου (25).

Αἱ οἰκογένειαι ὡσαύτως ἐπληθύνθησαν καὶ ἔνεκα τοῦ καταδιωγμοῦ τῶν προκρίτων καὶ ἐπαϊόντων Ἡπειρωτῶν, Θεσσαλῶν, Δολόπων (Ἀγραφιωτῶν), Στερεολλαδιτῶν καὶ ἄλλων Ἐπαρχιῶν Ὀρθος, Δωτίου καὶ Πιερείας ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ καὶ τῶν θηριωδεστάτων υἱῶν τοῦ Μουχτάρ καὶ Βελῆ οἰκτρῶν Πασσάδων, οἱ ὅποιοι ἔνεκα τοῦ ἀσύλου τοῦ Πηλίου ὄρους (Μαγνησίας) κατέφυγον εἰς τὰ ὑπὸ τῆς (Βαλιδῆς Σουλτάνας) βασιλομήτορος προστατευόμενα χωρία.

Καὶ ὄντως ἀπὸ 103 ὅπου ἦσαν μέχρι τοῦ 1800 αἱ οἰκίαι, ἀνῆλθον εἰς 350 ἄχρι τοῦ ἔτους 1854, ὅτε ἐφηρμόσθη τὸ (Χατ-Χουμαγιοῦ) Αὐτονομιακὸν Σύνταγμα, ὅπερ ὡς νομικὰ πρόσωπα ἀνεγνώριζε τοὺς Δημογέροντας, οἱ ὅποιοι ἦσαν Νόμψ Ἀρχοντες ὑπεύθυνοι διὰ τε τὰς εἰσπράξεις τῶν παντοίων καὶ ποικίλων φόρων, τῶν πολιτικῶν ἁμαρτημάτων καὶ τῶν πολιτειακῶν ἀνωμαλιῶν, οἱ Δημογεροντάδες διώριζον τοὺς ὀροφύλακας (Δερβεναγάδας) καὶ συνολικῶς, ἀπασῶν τῶν κοινοτήτων αἱ Δημογεροντίαι τῶν αὐτοδιοικουμένων κωμοπόλεων Πηλίου καὶ Ὀσσης, καθώριζον τοὺς στρατιωτικοὺς σωματάρχας οἵτινες ἦσαν κληρονομικῶς δικαίῳ ἀναγνωρισμένοι ὑπὸ τῆς (Βαλιδῆς Σουλτάνας) Βασιλομήτορος, μέχρι τοῦ 1866, ἀφ' ὅτου τὰ τῆς αὐτοδιοικήσεως προνόμια καὶ τῆς ἀσουλίας κατηργήθησαν.

Οὕτω καὶ ἡ κωμόπολις Ἅγιος Λαυρέντιος ἐδιοικεῖτο αὐτονομιακῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1517 καὶ μάλιστα προνομιακῶς καθὸ βακουφιακὴ ὑποκειμένη εἰς τὸ Ἐφκάφιον (ὑπουργεῖον τῶν ὀρησκευμάτων) ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὁποίου διώριζεν ἰερωμένον διοικητὴν μέχρι τοῦ 1790 Βοεβόδα καλούμενον. Τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ὑπάλληλος λαϊκός, πρῶτος διωρίσθη ὁ Σουκρῆ Πασσᾶς Βοεβόδας, ἔδρα τοῦ ὁποίου ἦτο ἡ Μακρυνίτσα, ὅποτε ἔνεκα ἐριδος τῶν κομμάτων καὶ τῶν προεστώτων τῆς Μακρυνίτσης ἀπεφάσισαν οἱ προεστοὶ νὰ μεταφέρωσι τὸ Διοικητήριον εἰς μικρὸν χωρίον, καὶ τοιοῦτον ἐξέλεξαν τὸ Καραμπάσιον ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς Καραμπάσιον δὲν ὑπῆρχε κατάλ-

ληλον οἶκημα διὰ διοικητήριον μετεφέρθη εἰς Ἅγιον Λαυρέντιον τὸ 1839, ἔνθα οἰκοδόμησαν μεγαλοπρεπὲς οἶκημα πρὸς ζημίαν τῶν κατοίκων, κατὰ τὸ τέλος δὲ 1839 μετεφέρθη καὶ πάλιν εἰς Καραμπάσιον μέχρι τοῦ 1840 ὁπότε κατηργήθη ἡ προστασία τῆς Βαλιντὲ Σουλτάνας καὶ ἔκτοτε καὶ ἡ κωμόπολις ὑπήχθη εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Καϊμακάμη τοῦ Βόλου.

Διψοῦν ἐπίσης οἱ προύχοντες ἀριστοκρατικῶς μετ' εὐλαθείας, καὶ μάλιστα οἱ κατελθόντες ἐκ Μολδοβλαχίας μεμνημένοι Ἄρχοντες Ἐλλόγιμοι, Βογιάρης, Κώττος Ἄγγελος, Ντουμάνης Δημήτριος, Καμινάρης Νικόλαος, Ζήσης Θεοδοσιάδης Παχαρνίκος καὶ Νικόλαος Ἄγας, οἱ ὅποιοι ὠργάνωσαν παντοιοτρόπως τὸν λαὸν πρὸς ἐπανάστασιν κατὰ τῆς τυραννίας ἐν' οἷς ἐπρώτευεν ὁ Ἀρχιερεὺς Δοσίθεος Κουτσογιάννης, ὅστις προήδρευεν ἐν ταῖς συσκέψεσιν. (26)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Αἱ ἐπαναστατικαὶ ἐξεγέρσεις τοῦ χωρίου.—Ἐπαναστατικὴ περίοδος τοῦ 1769-1854. — Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1878 καὶ ἡ δρᾶσις τοῦ χωρίου.— Ὁ ἀτυχὴς πόλεμος τοῦ 1897.— Ἡ κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς ἀγῶνας συμβολὴ τοῦ χωρίου.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1769-1856. — Ἡ περίοδος τῶν ἐτῶν 1769-1792 ἦτο ἄκρως ἀνώμαλος ὑπὸ ἔποψιν διοικητικὴν, ἕνεκα τῶν δύο ἀστόχων ἐπαναστάσεων (τῆ ὑποκινήσει τῆς Ρωσίδος Αἰκατερίνης τῆς Β΄.) εἰς Πελοπόννησον τοῦ Ὀρλώφ, Δάμπρου Κατσώνη καὶ Γέρου Ἀνδρούτσου πατρὸς τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις μετὰ τὴν ἀποτυχίαν μετέβη εἰς Γούραν καὶ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς Πήλιον φέρων τὸν Ἀστέριον Μπασδέκην, ὡς ἀρχηγὸν στρατιωτικὸν τῆ ὑποδείξει τῶν Φιλικῶν Ἐταίρων τῆς Μολδοβλαχίας, Δοσιθέου ἀρχιερέως, Μπογιάρη, Ντουμάνη, Καμινάρη, Παχαρνίκου καὶ Ἄγα.

Ἐκτοτε ἡ κωμόπολις ἐγένετο κέντρον ἐνεργείας καὶ

στρατιωτικῆς δράσεως τοῦ Μπασδέκη, ἢ διοικήσεις τοῦ ὁποίου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Βαλιντέ Σουλτάνας, ἣτις ἐξέδωκε (ἱραντὲν) Διάταγμα κληρονομικῆς διοικήσεως. Εἰς τὴν κωμόπολιν προσέφυγον πρόσφυγες Πελοποννήσιοι καὶ Στερεο-λαδίται, οὓς, αἱ μεμυημένοι ἄρχοντες πατρικῶς ἐπροστά-τευσαν, ὅτε καὶ εἰς τοὺς Μηλιωναίους καὶ Τσιμαίους ἀρμα-τωλοὺς παρεχώρησαν χῶρον πρὸς συνοικισμὸν ἄνωθεν τοῦ χωρίου.

Ἡ μετὰ τῶν τουρκοκατωκημένων Δεχωνίων καθημερινή συγκοινωνία τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως ἔνεκα τῆς κτη-ματικῆς περιουσίας αὐτῶν, εὐρίσκοντο εἰς ἀέναον ἀγῶνα καὶ καταδιωγμὸν μέχρι τοῦ 1821-1823 ὅποτε κατὰ Μάϊον τοῦ 1821 ἡμέραν Δευτέραν ὅτε ἐγένετο ὑπὸ Κυριακὸν τὸν Μπα-σδεκων ἢ κατὰ τῶν Γούρκων ἐπανάστασις τῶν Πηλιοριτῶν. Οἱ ἀρχηγοὶ ἐπαναστᾶται τοῦ χωρίου Μήτσο-Μάρας (πάππος τοῦ κ. Γεωργίου Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος), Νικό-λαος καὶ Ἀπόστολος Δελεσκαῖοι Ρήγας Σκιαθίτης Ἀπόστο-λος Ἀποστόλου καὶ καπετὰν Τσιρώνης ἢ Γκαβομήτος ἠχ-μαλώτησαν ἅπαντας τοὺς τούρκους τῶν Δεχωνίων, οὓς καὶ ἐνέκλεισαν χωρὶς δίαν καὶ πίεσιν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου τροφοδότης καὶ συγκοινωνὸς τῶν ὁποίων διω-ρίσθη ὁ ἐκ Σουλίου Ἰωάννης Μπαλατσὸς ἢ Μπαλαροῦτσος. (27) Εἰς τοὺς ἐν τῇ Μονῇ ἐγκλεισθέντας αἰχμαλώτους εὐρίσκετο καὶ μία ὀθωμανίς, γυνὴ τοῦ Σαῖταγα, ἔχουσα ἐν τῷ κόλπῳ τῆς χρηματόδεμα μετὰ 500 μικρῶν χρυσῶν νομισμάτων, ρουμπιέδων καλουμένων ὧν ἕκαστος ἐτιμᾶτο τότε παράδες 100. Ἐκρυσεν αὐτὸ ὑπὲρ τὰ ὑποπόδια τῶν στασιδίων τοῦ ναοῦ, καὶ ὅτε ἀπεκατεστάθη ἡ εἰρήνη ἐλθοῦσα μετὰ συνο-δείας εὔρε τὸ ἐν λόγῳ χρηματόδεμα σῶον. Οἱ Ἁγιολαυρεντί-ται ἐκτύπων τὰς κεφαλὰς των, διότι δὲν ἠνόησαν νὰ εὔρωσι τὰ χρήματα. (28)

Μετὰ τὴν κατάπαυσιν τῆς ἐπαναστάσεως ὁ Μπαλαροῦ-τσος παρέδωκεν εἰς τὸν καταλαβόντα τὴν κωμόπολιν ἐκ μέ-ρους τοῦ Κιουταχῆ Ρεσῆτ Πασσᾶ, Μουχτάρ Ἀσπρομμάτη Ζαντέ, τοὺς αἰχμαλώτους σῶους καὶ ἀνελιπεῖς, οἱ ὅποιοι γονυκλινεῖς καὶ κλαίοντες παρεκάλουν αὐτὸν νὰ φεισθῆ (καὶ ἰδίως τὰ χαρέμια) τὴν ζωὴν τῶν καλῶν ἀνθρώπων τοῦ χω-

ρίου, τὰς οἰκίας, τὰ ἱερὰ σκηνώματα, καὶ τοὺς τάφους τῶν προγόνων των ὡς καὶ ἐγένετο. Ἐνῶ τῶν ἄλλων χωρίων τοὺς κατοίκους ἐκακοποίησαν, τὰς οἰκίας ἐκάυσαν καὶ πολλοὺς ἐξισλάμησαν. (29)

Κατὰ Μάϊον δὲ τοῦ 1823 ἡ κωμόπολις ἐλεηλατήθη ὑπὸ τουρκικοῦ στρατοῦ ὑποστᾶσα καὶ φθορὰν οἰκοδομικὴν οὐκ ὀλίγην· ἐκάησαν παρὰ τῶν Τούρκων τρεῖς οἰκίαι καὶ τινες τῶν πλουσιωτέρων ἀπεγύμνωσαν ἀλλὰ καὶ οἱ ποιήσαντες ταῦτα ἔπαθον ὑπὸ τῶν κεκρυμμένων πέριξ τοῦ χωρίου καὶ ἐν τοῖς περιβολίοις τὰ πάνδεινα.

Ὅτε οἱ κεκρυμμένοι Ἀγιολαυρεντίται εἶδον τοὺς Τούρκους ἀναχωροῦντας δραμόντες δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐνεποίησαν ἐνέδρας κατὰ τὴν θέσιν «Ἅγιοι Πάντες» ἐκεῖ δὲ καιερχόμενοι οἱ Τούρκοι τὸ κατωφερὲς μέρος ἐπυροβολήθησαν καὶ ἐφανεύθησαν πέντε οἱ δὲ διεσκορπίσθησαν καὶ ἔτρεχον πρὸς τὰ Λεχώνια ὅπου καὶ ἐσώθησαν.

Κρυβέντες δὲ τινες ἐγγχώριοι ἔδλεπον τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐφύλαττον τὰς οἰκίας ἀπὸ τῶν ἐντοπίων ληστῶν. Ἐκ τῶν κεκρυμμένων ἦσαν ὁ Ζήσης Καμπυλάκης καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Δημήτριος. Πολλοὶ ἐκ τῶν κεκρυμμένων κατοίκων ἔτρεφον μεταξοσκώληκας ἔδιδον δὲ τὴν τροφήν τὴν νύκτι καὶ ἔκοπτον συκαμινέας ὅπου εὔρισκον.

Τότε δὲ οἱ Ἀγιολαυρεντίται ἠναγκάσθησαν ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκ τοῦ χωρίου των εἰς τὸ χωρίον Γρίκερι φόδου ἐνεκεν· ἰδοῦ δὲ πῶς διηγήθη ἡ μήτηρ τοῦ Ζωσιμαῦ Ἐσφιγμενίτου τὰ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκείνης, ἣτις τότε ἦτο 13 ἐτῶν.

«Νά, μοι λέγει, αὐτὸ θυμοῦμαι· κοντὰ ἀπ' τὴν πασχάλιαν (τὸ Πάσχα ἦτο 22 Ἀπριλίου) γιατί θυμοῦμαι ποῦχαμε αὐγά κόκκινα καὶ κλούρα, μιὰ βραδιὰ ὁ ἀφέντης μου (ὁ πατήρ της) ἦλθε νωρίς καὶ εἶπε τὴν μάνα μου, νά τοιμάση τὰ σείια, γιατί ἀπόψι θὰ φύγομε, γιατί ἔρχονται οἱ Τούρκοι νά μᾶς κόψουνε, καὶ ὅταν θᾶμπουσε φορτώσαμε τα σείια καὶ πήγαμε στὸ καλύδι τοῦ Νικολέρη στὸ Σταυρὸ γιατί πήρε βροχὴ καὶ σὰν κοιμηθήκαμε λιγάκι φόρτωσε πάλιν καὶ πήγαμε στὴν Ἀγριά ἀπὸν σταῖ ξημερώματα καὶ ἐμπήκαμε στὴν βάρκα καὶ τότες φάνηκαν οἱ Τούρκοι ἀποπέρα ἀπ' τὸ μαγαζὶ τοῦ Χατζηρήγα καὶ ἔτρεχαν καὶ ἔρριχναν τουφέκια

καὶ σὰν ἦρθαν ἐκεῖ κοντὰ ἦλθε καὶ ὁ Νικολὸς Στέλου μὲ τῇ γυναίκα του καὶ τοὺς πῆραν οἱ Τοῦρκοι σκλάβους καὶ τὸν ἀντρα τῆς τὸν ἔκοψαν, αὐτὴν τὴν πούλησαν στὴ Λάρισσα».

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ Ζωσιμαῖ ποῖος ἦτο ὁ Στέλλος; Ἐκείνη εἶπεν «σάμαν ξέρω; εἶχε τὸ σπῆτι του ἐκεῖνο πῶχει τώρα ὁ Κυριαζῆς τοῦ Νικολάκη καὶ αὐτὴ τὴ γυναίκα ὕστερα τὴν ἀγόρασαν ἀποδῶ ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ τὴν πῆρε γυναίκα ὁ Σαραφογιάννης, ἔκαμε παιδιὰ, τρία ἀγόρια καὶ ἓνα κορίτσι. Σὰν μπήκαμε μεσ' τὸ καράβι κρυγίσαμε γιατί ἔκαμε κρύγιος εἶτανε καὶ πρωτομαγιά· ἐκεῖ μέσα ἐγὼ ἐκοιμήθηκα καὶ δὲν ξέρω ποῦ πήγαμε, ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες βγήκαμε ἔξω στὲς κόττες καὶ ἐκάναμε πολὺν καιρὸ ἐκεῖ καὶ εἶτανε ἀκρίβεια πολλή ἀμ' ἐμεῖς δὲν πεινούσαμεν γιατί ὁ ἀφέντης μου πουλιοῦσε ροῦχα ποῦ ἔπερνε ἀπὸ ἐσένα καὶ ἀπομένα ἀπ' δὲν εἶχανε ψωμί καὶ τὰ πουλοῦσε καὶ ἔπερνε κι' αὐτὸς ἔδιδε καὶ εἰς ἐκείνους». (30).

Τῇ δὲ 17ῃ Φεβρουαρίου 1827 συνῆλθε μυστικὸν συμβούλιον, ἐν τῇ μονῇ Ἁγίου Λαυρεντίου Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων ἐκ τῶν χωρίων τοῦ Πηλίου καὶ τῆς ἐπαρχίας Ἀγυᾶς ἐν ᾧ συνεζητήθη ὁ τρόπος τῆς ἐξασφαλίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Τούρκων καὶ τῶν ἐκ τῶν ληστῶν δηλώσεων.

Τὸ ἀνωτέρω ἱστορικὸν γεγονὸς διηγήθη εἰς τὸν Ζωσιμαῖν Ἐσφιγμενίτην ὁ ἐξ Ἁγίου Λαυρεντίου Νικόλαος Οἰκονόμου ὅστις ἀπέθανε τὴν 22 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1895 (31).

Ἀποκαταστάτων δὲ τῶν πραγμάτων ἤρξατο ἡ φιλεργία τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως νὰ ἐπανορθοῖ τὰ καταστραφέντα καὶ νὰ ἐργάζωνται οἱ προύχοντες ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ χωρίου. Ἄλλ' ἡ νέα ἐξέγερσις τῶν κατοίκων κατὰ τὸ 1854 ἐπέφερε νέα δεινὰ εἰς τὰ ἐπαναστατήσαντα μέρη.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1854—1878. — Μετὰ τὰς προαναφερθείσας ἐπαναστάσεις οἱ κάτοικοι ἴδρυσαν κέντρα μῆσεως καὶ ἐράνων εἰς τὰ χωρία Μηλιαῖς, Ἀργαλαστή, Ἁγιὸν Λαυρέντιον, Δράκεια, Μακρυλίτσα καὶ βραδύτερον καὶ τὴν Ζαγορά,

Κατὰ τὴν εὐγενῆ ταύτην ἐποχὴν νεώτεροι ἄνδρες πρωτηγωνίσθησαν ἐν τῇ κοινότητι ἐπ' ἀγαθῷ, ἀπαρέσκοντες εἰς

τοὺς ἐπιζῶντας τότε προεστούς, ἔνεκα τῶν ἐνεργειῶν των πρὸς ἐπανάστασιν ἔχοντας ὑπ' ὄψει των τὰς καταστροφὰς αἷς ὑπέστησαν κατὰ τὰς ἐπαναστάσεις 1803, 1805, 1821 καὶ 1823, κατὰ τὰς ὁποίας αἱ κοινότητες ὑπέστησαν λεηλασίας.

Τοὺς ἐνδοιασμοὺς τῶν προυχόντων ἐνεθάρρυνεν ὁ Κωνσταντῖνος Σακελλαρίδης Θεττλομάγνης καὶ οὕτω καὶ τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος ἐπανεστάτησε κατὰ τὸ 1854 ἣτις ἐπανάστασις ἐξερράγη μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας ὅστις Κριμαϊκὸς πόλεμος προσέλαβεν εὐρωπαϊκὴν σημασίαν διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας ὅστις καὶ διήρκεσε μέχρι τοῦ 1856.

Ἡ Ἑλλάς τῷ 1854, συμμετέσχεν εἰς αὐτὸν ἐμμέσως δι' ἐπαναστατικῶν σωμάτων κατὰ τῆς Τουρκίας.

Ἐνδεδειγμένος νὰ ἡγηθῆ εἰς ἐπανάστασιν ἐν τῷ Πηλίῳ

ἦτο ὁ Νικόλαος Φιλάρετος ὅστις ἀπὸ τοῦ ἐν Ἰσουλίου πύργου του, ὃν τότε εἶχε κατασκευάσει ὀρμηθεὶς μετ' ἐνόπλου σώματος, ἐξέπλευσε, τῇ 23 Μαρτίου 1854, περὶ ὥραν 8 μ.μ. ἐκ τοῦ Ἀγριοβοτάνου τῆς Εὐβοίας, οὐχὶ μακρὰν τοῦ ἀρχαίου Ἀρτεμησίου (πιθανῶς τὸ Κουρμπάτσι), διὰ τριῶν ἰστιοφόρων πλοίων καὶ ἀπεβιδάσθη εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Προ-

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

μυρίου Πλατανιάν, περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἀβλαβῆς μετὰ τοῦ ἐπαναστατικοῦ σώματός του, ἐκ 310 ἐθελοντῶν, παρὰ τὴν ὑπὸ Γαλλο-Ἀγγλικῶν πλοίων, γενομένην αὐστηρὰν περιπολίαν. Ἐπανεστάτησαν τότε μεταξὺ τῶν ἄλλων κωμοπόλεων καὶ ἡ κωμόπολις Ἅγιος Λαυρέντιος (32) τῇ προτροπῇ καὶ ἐνθαρ-

ρύνσει τοῦ Κωνσταντίνου Σακελλαρίδου Θεσσαλομάγνητος.
 Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦλθεν εἰς Ἅγιον Λαυρέντιον καὶ ἐφιλοξενήθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σακελλαρίδου ὁ Νομάρχης Ἀττικῆς Καλλισπέρης ἀπεσταλμένος καὶ ἔμπιστος τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Ὁθωνος ὅπως ἐξεγείρει τοὺς Πηλιορίτας εἰς ἐπανάστασιν. Ἀρχηγὸς ἀπεφασίσθη παρὰ τῶν Ἁγιολαυρεντιτῶν ὁ ἀνακηρυχθῆναι ὁ ἔμπορος Δημήτριος Πελαμηδᾶς ὅστις ἐκρατεῖτο εἰς τὰς φυλακὰς ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ ἠλευθερώθη ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων διὰ δωροδοκίας τῶν φυλάκων αὐτοῦ. Ἡγούμενος 120 ἀνδρῶν ἠνώθη μετὰ τῶν προσελθόντων ἐπαναστατῶν καὶ ἔλαβε μέρος εἰς διαφόρους μάχας. Ὁμοίως ὁ Ἁγιολαυρεντίτης γερουσιαστὴς Τασσαῖος συλληφθεὶς παρὰ Ἀγγλογαλλικῶν πλοίων εἰς Πειραιᾶ μεταφέρων πολεμοφόδια εἰς Πήλιον ἐνεκλείσθη εἰς τὰς φυλακὰς Σμύρνης καταδικασθεὶς εἰς θάνατον, λαβὼν ἀμνηστειάν μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου.

Καὶ ἡ μὲν διεξαγωγὴ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης ὑπὸ τῶν ἐντοπίων καὶ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐθελοντῶν εἶχε πλεῖστα τὰ ἐπιλήψιμα καὶ μεγάλας καταστροφὰς ἐπήνεγκε καθ' ὅλην τὴν Θεσσαλίαν ἀλλὰ παρ' ὅλα τὰ δεινὰ μιᾶς ἐπαναστάσεως οἱ τότε ὑπόδουλοι Θεσσαλοὶ καὶ Πηλιορεῖται ὡς καὶ οἱ τοῦ χωρίου Ἁγίου Λαυρεντίου ἀπέδειξαν ὅτι τα πάντα ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ὑποστοῦν διὰ τὴν ἐλευθερίαν.

ΕΠΙΛΕΚΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΑΠ. ΛΙΑΝΤΖΟΥΡΑΣ

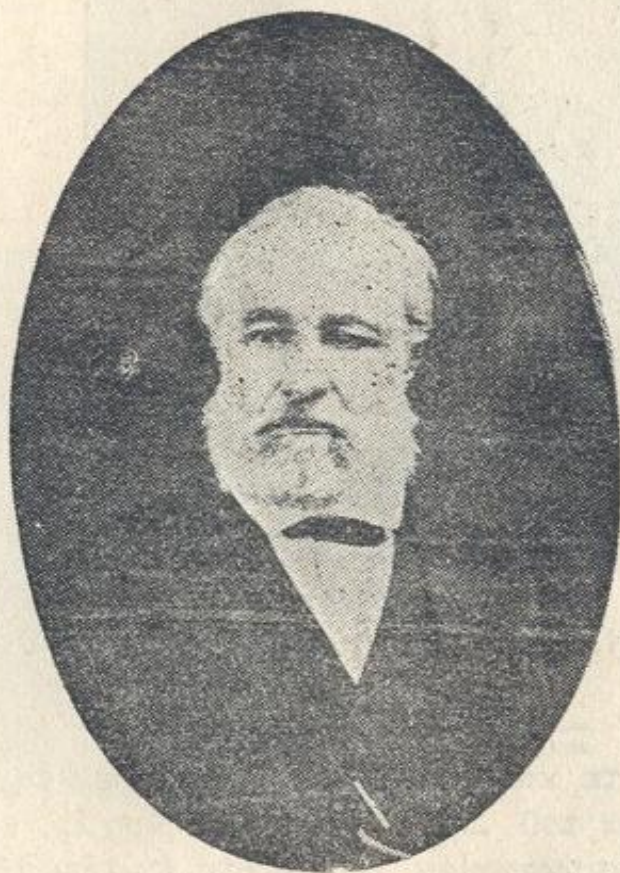
ΓΕΩΡ. ΜΑΚΡΗΣ

(Κτηματῖαι χρηματίσαντες κοινοτικοὶ σύμβουλοι)

ΟΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΔΡΑΣΑΝΤΕΣ

Ἐγεννήθη τῇ 25 Αὐγούστου 1817 ἐν Ζαγορᾷ ἡμέραν Σάββατον.

Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1878 εἰς ἡλικίαν 61 ἔτους ἐγκατέλειψε τὰς ἐργασίας του καὶ τὰ συμφέροντά του ἐν Τάντα τῆς Αἰγύπτου ἔνθα διέμενε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα τὴν Ζαγορὰν λαβὼν ἐνεργώτατον μέρος εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Πηλίου, μὴ φεισθεὶς οὔτε χρημάτων οὔτε κόπων· συνειργάσθη μὲ τοὺς ὀπλαρχηγοὺς Γ. Χρυσούλην κλπ., ἐδαπάνησε περὶ τὰς 10.000 λίρας ἐκ τῆς περιουσίας του διὰ τὴν ἐπανά-

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΑΛ. ΚΑΣΣΑΒΕΤΗΣ

στασιν, διετέλεσε δὲ πρόεδρος τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως τοῦ Πηλίου κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπαναστάσεως.

Ὁ δὲ λαὸς τοῦ Πηλίου ἐκτιμῶν τὰς θυσίας του διὰ τὴν εὐόδωσιν τῆς ἐπαναστάσεως μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας τὸν ἐξέλεξε τιμῆς ἕνεκεν βουλευτὴν.

Ἀπέθανεν ἐν Ζαγορᾷ τῷ 1893 εἰς ἡλικίαν 76 ἐτῶν.

Κωνσταντῖνος Σακελλαρίδης ὁ καὶ Θεσσαλομάγνης ἐπωνομαζόμενος, ἐγεννήθη ἐν Ἁγίῳ Λαυρεντίῳ τοῦ Πηλίου τὸ

1839, ἀνεδείχθη δ' ἐμπειρώτατος μουσικός καὶ κατέλαβε διαπρεπή θέσιν ἐν τοῖς κατὰ τὸ β' ἡμισυ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀκμάσασι μουσικολόγοις. Διέτριψε κατὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ ἐπὶ μακρὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει, γενόμενος ἀκουστής τῶν τότε ἀκμαζόντων διαπρεπεστάτων μουσικοδιδασκάλων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ
Ο ΘΕΤΤΑΛΟΜΑΓΝΗΣ

κὴν τε καὶ φιλολογίαν μετῆλθεν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Σχολάρχου κατ' ἀρχάς, εἶτα δ' ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν δημοσιογραφίαν, ἀνεδείχθη ἐκ τῶν ἀρίστων δημοσιογράφων, ἐργασθεὶς καὶ ἐν Αθήναις καὶ ἐν Βόλῳ ἔνθα ἐξέδιδε καὶ τὴν ἐφημερίδα «Θεσσαλία».

Ἦσυχολήθη εὐδοκιμώτατα περὶ τὴν θεωρίαν τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς συγγράφας καὶ θεωρητικὸν ἀνέκδοτον τυγχάνον δυστυχῶς καὶ διασωζόμενον ἀσφαλῶς παρὰ τῷ ἐν Βόλῳ πολυσεβάστῳ ἀδελφῷ του κ. Γ. Σακελλαρίδῃ τῷ Θετταλομάγνητι δι' οὗ ἐπιστημονικώτατα ἀποδεικνύει τὴν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς καταγωγὴν καὶ συνέχειαν τῆς σήμερον Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς. Εἰργάσθη ζηλωτῶς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας μουσικῆς γράψας κατὰ καιροῦς καὶ διαφόρους πραγματείας περὶ Μουσικῆς κατὰ τῶν ἐνταῦθα

τῆς Βασιλευούσης καὶ ἰδίως τοῦ μετέπειτα αἰοδίου Πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας Γεωργίου Βιολάκη, μεθ' οὗ καὶ ἐπὶ μακρὸν συνεχοροστάτησεν ὡς δομέστικος (βοηθὸς) εἰς τὸν ἐν Γαλατᾶ Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων, οὐτινος α'. ψάλτης ἐχρημάτισεν ἀπὸ τοῦ 1854 — 1875 ὁ ἀοιδιμος Βιολάκης. Ἀποφοιτήσας τοῦ ἐνταῦθα Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἔνθα ἰατρι-

ἐμφανισθέντων διαφόρων νεωτεριστῶν τῶν ἀποπειρωμένων τὴν ἀντικατάστασιν τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Μουσικῆς διὰ τῆς τετραφώνου Εὐρωπαϊκῆς. Διετέλεσε τελευταίως πρόεδρος τοῦ ἑνταῦθα Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου ἐργασθεὶς ὑπὲρ πάντα ἄλλον διὰ τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν αὐτοῦ.

Ἐχρημάτισεν ἐπίσης Πρόεδρος καὶ Εἰσηγητῆς τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἑλληνοδικῶν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν μουσικῶν ἔργων τῶν ἀποσταλέντων κατὰ τὴν Δ' Ὀλυμπιάδα συντάξας καὶ ἐμβριθεστάτην Κριτικὴν ἔκθεσιν ἐξ ὀνόματος τῶν λοιπῶν μουσικωτάτων συναδέλφων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν Ἑλλανόδικον Ἐπιτροπὴν, ἣτις, ἄγνωστον ἡμῖν, ἀν' ἐδημοσιεύθη καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ ἢ ὅποια ἀσφαλῶς θὰ διασώζηται παρὰ τῷ ἀδελφῷ του.

ΣΕΒΑΣΤΗ ΜΕΤΑΦΤΣΗ

(Ἡ μαία τοῦ χωρίου Ἅγιος Λαυρέντιος)

Ἐκδεδομένα Μουσικὰ ἔργα τοῦ Κ. Σακελλαρίδου, εὐρηγνται ἐν μὲν τῷ Ἀναστασιματαρίῳ τὰ Ἀναστάσιμα Εὐλογητάρια παρ' αὐτοῦ καλλωπισθέντα, ἐν δὲ τῇ Ἀκολουθίᾳ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐκδοθείση ἑνταῦθα τὸ 1888 διὰ τὴν ἐπέτειον πανήγυριν τοῦ ἑνταῦθα τότε ἀκμάζοντος Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου ὑπ' αὐτοῦ προεδρευομένου τότε, ὕμνος εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν κατὰ

μέλος Γ. Πρωτοψάλτου Ἰωαννίνων. Ὁ εἰς βασιλικὰς ἑορτὰς φαλλόμενος ὕμνος «Κύριε ἐν τῇ δυνάμει του εὐφρανθήσεται ὁ Βασιλεύς», ἐντεχνέστατος καὶ μελωδικώτατος εἰς ἤχον πλάγιον τοῦ α' φθορικὸν ἐψάλλη ὑπὸ χοροῦ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένου ἐν τοῖς Ἀνακτόροις κατὰ τοὺς γάμους τοῦ τότε Διαδόχου καὶ εἶτα Βασιλέως Κωνσταντίνου, πρὸς δὲ ἤρμωσεν εἰς Ἐθνικὰς Δημῳδαίς Μελωδίας τὸν Θούριον τοῦ Ρήγα δημοσιευθέντα ἐν τῇ αὐτῇ ἀκολουθίᾳ.

Ὁ Κ. Σακελλαρίδης, ὡς μοι διηγείτο ὁ ἐν Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ σεβαστὸς μοι θεῖος κ. Γ. Οἰκονομίδης ἔψαλλε κατανυκτικώτατα διὰ θαυμασίου ἐκκλησιαστικοῦ ὕφους ἐν τοῖς ἐνταῦθα ἱεροῖς Νχοῖς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ Ρόμβης, ἐν Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ δὲ παρεπιδημῶν, ἔψαλλε πλειστάκις, μεταδούς οὕτω καὶ ἐκεῖ τὴν γνησίαν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ τὸ Πατριαρχικὸν ὕφος διασωζόμενον ἐκεῖσε μέχρι καὶ σήμερον.

Ὁ ἀοίδιμος Κ. Σακελλαρίδης ἀνέδειξεν ἱκανοὺς μαθητάς, ἀπεβίωσεν δ' ἐν Ἀθήναις προώρως εἰς ἡλικίαν 51 ἐτῶν τῇ 20ῇ Ἰουλίου 1890, θρηνηθεὶς διὰ θαυμασίου ἐπικηδείου λόγου ἐν τῷ Ναῶ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης ἐξ ὀνόματος τοῦ ἐν Κων]πόλει Μουσικοῦ Συλλόγου Ὀρφέως, οὗτινος ἐπίτιμον μέλος ἐτύγχανεν ὁ ἀοίδιμος ὑπὸ τοῦ νῦν ἐν Κων]πόλει διτρίθοντος Ἀρχοντος Μεγάλου Πρωτεκδίκου τῶν Πατριαρχείων διαπρεπεστάτου δὲ μουσικολόγου καὶ πολυσεβάστου ἡμῖν κ. Γεωργίου Παπαδοπούλου χρηματίσαντος ἀνταποκριτοῦ ἐν Κων]πόλει τῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Σακελλαρίδου ἐκδιδομένης ἐν Βόλῳ ἐφημερίδος, «Θεσσαλία,» ἐπὶ ὄλην πενταετίαν. (33)

Ἐδρασεν ἐν τῇ ἐπαναστάσει τοῦ 1878 ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς ἦτοι ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἦτο ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς τῆς ἐπαναστάσεως.

Ὁ Γεώργιος Σακελλαρίδης ἐγεννήθη τῷ 1840 καὶ διεδραμάτισε σπουδαῖον ρόλον κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1878. Ἀρχαῖος δημοσιογράφος καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων ἐνθουσιωδῶν πατριωτῶν διωρίσθη διὰ τὴν ἱκανότητα καὶ δραστηριότητά του Γενικὸς Ἀστυνόμος καὶ ἐπιμελητὴς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1878 συντελέσας τὰ μέγιστα εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐπι-

τυχίαντης. Πλήν τούτων συνέλεξε και συνεκέντρωσε παντοίαν

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ
ΘΕΤΤΑΛΟΜΑΓΝΗΣ

λαογραφικήν και ιστορικήν ύλην του χωρίου μας ή οποία
δυστυχώς μένει εισέτι ανέκδοτος.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1878.— Μετά τὰς ἐπαναστάσεις τοῦ 1854 καὶ 1866 οἱ φιλοπάτριδες ἄνδρες τοῦ χωρίου, διώκησαν τὸ χωρίον ἀγαθῶς, ὑπεστήριξαν τὰ γράμματα, διέσωσαν τὴν κοινοτικὴν περιουσίαν, ἀρωγὸν σύντροφον ἔχοντες τὸν ἐλλόγιμον Κωνσταντῖνον Σακελλαρίδην Θετταλομάγνητα, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1876 ἤρξατο τὴν μύησιν (ἐπίσημον ἡμέραν τῆς Μεταμορφώσεως τῆς 8ης Αὐγούστου) εἰς τὴν ἐν Βόλῳ οἰκίαν τοῦ ἀοιδίμου Ν. Τσοποτοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος Γρηγορίου. Ὁ Κωνσταντῖνος Σακελλαρίδης ἐκήρυξε τὴν ἐπανάστασιν διὰ τῶν ἐπαναστατικῶν προδρομικῶν σωμάτων Μ. Τσέλιου, Ἐξάρχου, τοῦ Ἀλδανοῦ Κολωνιάτου ψευδοτσαμοπίτσαρη, καὶ τῶν ἐντοπίων σωμάτων Νικολάου καὶ Ρίζου (Τσάμη) Ρίζων, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν ὁποίων ἐτέθησαν ὁ ἐξ Ἁγίου Γεωργίου Ἀπόστολος Βογιατζῆς καὶ ὁ ἐκ Μακρυνίτης Κ. Κατσούρης εἰς τὴν Μονὴν Σουρβιάς, ἡ ὁποία ἐγενικεύθη τὴν 6 Δεκεμβρίου 1777 καθ' ἅπαν τὸ Πήλιον καὶ τὴν πεδινὴν Θεσσαλίαν. (34)

Κατὰ τὴν προκληθεῖσαν ἐν Πορταριά συνέλευσιν πληρεξουσίων πρὸς ἐκλογὴν προσωρινῆς Κυβερνήσεως πρῶτοι προσήλθον οἱ Ἁγιολαυρενεῖται πληρεξούσιοι Κ. Σακελλαρίδης, Κων. Σφύρας καὶ Κωνσταντῖνος Ζαμανούδης ἱατρός, ἐκλέξαντες προσωρινὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὸν Ἱερόνυμον Κασσαβέτην καὶ Γενικὸν Γραμματεῖα τὸν κ. Σακελλαρίδην.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1878 πέντε πατριῶται Θεσσαλοὶ οἱ Κωνσταντῖνος Πρίγκος, Ἰωάννης Α. Οἰκονομίδης, Νικόλαος Φρόνιμος καὶ Γεώργιος Σακελλαρίδης Θετταλομάγνης ἐν πένθει ἀνήγγελλον εἰς τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου Μπασδέκη ταγματάρχου τῆς φάλαγγος τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, θανόντα εἰς κρίσιμους ἡμέρας διὰ τὴν ἐπανάστασιν. (35)

Κατὰ Μάρτιον δὲ τοῦ 1878 ἀπεδιδάσθη εἰς Πήλιον καὶ ἐ Ἀλέξανδρος Κωστής, ὅστις ὡς γνωστὸν ἐξ ἀρχῆς εἰργάσθη θερμότατα ὑπὲρ τῆς προσδοκωμένης ἐπιτυχίας διὰ τῆς ἐπαναστάσεως ἐν τῇ πατρίδι του Θεσσαλίᾳ. Κατέλαβε στρατιωτικῶς τὴν θέσιν Μαλάκι. Τὴν ἐπομένην δὲ ἄγων καὶ φορτίον πολεμοφοδίων ἐφθασεν εἰς τὸ χωρίον Καραμπάσι, ὅπου

τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ πολλῆς πομπῆς, ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὸ χωρίον Ἅγιον Γεώργιον ὅπου ἐπίσης τοῦ ἐγένετο ὑπόδοχῃ καὶ συνωμίλησε μετὰ τῶν προυχόντων, εἶτα ἀνεχώρησεν εἰς Ἅγιον Λαυρέντιον παραμείνας καὶ συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Δρακείας μετέβη εἰς Μακρυνίτσαν ἔνθα καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὰς αἱματηρὰς μάχας Μακρυνίτσης καὶ Σαρακινοῦ. (36)

Πρόεδρος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1878 ἦτο ὁ ἐκ Ζαγοράς Ἰερώνυμος Ἄλ. Κασσαδέτης δράσας ποικιλοτρόπως καὶ ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἐπαναστάσεως, μὴ φεισθεὶς οὐδ' αὐτῆς τῆς περιουσίας του ἐξ ἧς ἐδαπάνησεν περὶ τὰς 10.000 λίρας.

Ἡ τελευταία αὕτη ἐπανάστασις ἀρξαμένη τὸν Ἰανουάριον 1878 κατηνύσθη τὸν Ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους τῇ μεσολαβήσει τῆς Ἀγγλίας, ὑποσχεθείσης, ὅπως στηρίξῃ τὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ συνεδρίῳ, ὅπερ ἐμελλε νὰ συγκροτηθῇ πρὸς διαρύθμισιν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Καὶ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1878 ἀνεγράφη ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ Βερολίνου τὸ 13 ἄρθρον αὐτῆς, δι' οὗ προσεκαλεῖτο ἡ Πύλη νὰ διαρρυθμίσῃ τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα, παραχωροῦσα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ μέρος τῆς Ἠπείρου καὶ οὕτω ὕστερα ἀπὸ 480 ἐτῶν δουρικτὴν ὑπαρξιν ἐπέλαμψεν καὶ πάλιν ὁ ἥλιος τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ τῶν χωρίων τοῦ Πηλίου ὡς καὶ τῆς ὅλης Θεσσαλίας. Ἡ κοινότης τοῦ χωρίου ἐώρτασε πανηγυρικώτατα τὴν ἔνωσιν τῆς Θεσσαλίας καὶ ἐξαιρετικῶς μεγαλοπρεπῶς, ὡς κέντρον δράσεως, ἔχουσα δικαίωμα τιμῆς διὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς εἰς τὸν ἀγῶνα κυρίως τοῦ Κωνσταντίνου Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος ὡς καὶ πάντων τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως ὡς ὄντες μεμυημένοι πλὴν τῶν Γ. Ν. Κυριαζῆ καὶ τοῦ Στεφάνου Ζησοπούλου οἱ ὅποιοι δὲν συμμετεῖχον τῆς μυσσεως ὡς οὐδέτεροι τηρήσαντες στάσιν καλὴν ἀπέναντι τῶν συγχωρίων των καίτοι ἦσαν συνδεδεμένοι μετὰ τῶν τούρκων καὶ μάλιστα τοῦ τουρκικοῦ δημοσίου ὄντες δικάσταί τοῦ χωρίου καὶ ἄλλων τινῶν χωρίων τῆς περιφέρειας.

Μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Θεσσαλίας γενομένην τὴν 2 Νοεμ-

ερίου 1881 ἡ Δημόγεροντία τῆς κοινότητος μετετρέπη εἰς Δημαρχεῖον ἐνεργοῦν φιλελευθέρως. Πρῶτος Δήμαρχος ἐξελέγη ὁ Ζήσης Κωστόπουλος κατὰ τὸ 1884. Ἡ διοίκησις ὁμοῦς ἢ πολυδαίδαλος συνθετικῶς, ἀπήρρεσεν εἰς τοὺς ἀρι-

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

(Ἐκ Δρακείας)

εἰς τὸν τουρκικὸν ζυγόν, ἐπλήρωσε δὲ τὸ χωρίον καὶ τὸν φόρον τοῦ αἵματος διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξίου Δαγιήλ. Ἄλλ' ἡ ὀλιγοχρόνιος δουλεία μετετρέπη καὶ πάλιν εἰς γλυκεῖαν ἐλευθερίαν καὶ ἔκτοτε τὸ χωρίον ἀπολαμβάνει τὰ θέλγη-

στοκρατικοὺς πρώην προεστοὺς (Κοτσαμπάσιδες), οἱ ὅποιοι δὲν ἤθελον τὰ ἄτομά των ὑπὸ νόμον ἰσχύοντα δι' ὄλους ἐξίσου, τινὲς τούτων μάλιστα δὲν προσῆλθον νὰ ψηφίσωσι κατὰ τὰς δημοτικὰς καὶ βουλευτικὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης περιόδου, διότι ἡ συνείδησίς των δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐκλογικὴν ἰσοτιμίαν.

Δὲν ἐπέπρωτο ὁμοῦς τὴν ἐλευθερίαντων νὰ χαροῦν ἐπὶ πολὺ οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων διότι μετὰ 15 ἐτῶν ἐλευθερίαν νέα πάλιν συμφορὰ ἐνέσκηψε διὰ τοῦ ἀτυχοῦς πολέμου τοῦ 1897 ὑποδουλωθέντες καὶ αὐθις

ἔρα τῆς ἐλευθερίας ταύτης συμμετέχον οὕτω καὶ αὐτὸ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς ἑλλης Ἑλλάδος. Ἄλλ' ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς ἐλευθερίας δὲν ἐξέχασε καὶ τοὺς ὑποδούλους ἀδελφούς. Καὶ οὕτω κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα εἰς ὃν ἔλαβε μέρος καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἡρωϊκοῦ καὶ ἀειμνήστου τέκνου τῶν Μηλεῶν Κωσταντίνου Γαρέφη, ἀφήσαντος ἐν Αἰγύπτῳ τὰς ἐργασίας του καὶ δραμόντος μετὰ τοῦ ἐκ Δρακείας ἐπίσης ἡρωϊκοῦ νέου Ἀλεξάνδρου Σακελλαρίου πρὸς τὰ Μακεδονικὰ πεδία προσέτρεξεν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ σώματός του καὶ ὁ

Τὸ σῶμα τοῦ Γαρέφη εἰς ὃ ἦτο ὁ Ἀριστείδης Βασδέκης

ἐκ τοῦ χωρίου μας Ἀριστείδης Βασδέκης λαδὼν μέρος εἰς διαφόρους συμπλοκάς μετὰ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ἐνεκλείσθη, εἰς τὰς φυλακάς τοῦ Λευκοῦ Πύργου, κατωρθώσας νὰ δραπετεύσῃ ἐκεῖθεν, εὐρῶν κατόπιν κατὰ τὸν Βουλγαρικὸν πόλεμον 1913 οἰκτρὸν θάνατον ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐνθα ὑπηρέτει ὡς στρατιώτης τοῦ 23ου πεζικοῦ συντάγματος.

Κατὰ δὲ τοὺς πολέμους ἀπὸ τοῦ 1912-1922 τὸ χωρίον Ἅγιος Λαυρέντιος προσέφερεν εἰς τὸν θωμὸν τῆς ἐλευθερίας οὐκ ὀλίγους ἀνδρας τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων ἀλλαχοῦ μνημονεύομεν.

ΔΙΑΠΡΕΨΑΝΤΕΣ ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ὁ Ζήσης Ἰωάννου Καμπυλάκης ἐγεννήθη εἰς Ἅγιον Δαυρέντιον τῆ 14 Νοεμβρίου 1835 καὶ ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα

ΖΩΣΙΜΑΣ ΕΣΦΙΓΜΕΝΙΤΗΣ

« Ἡ Ἀμαρτωλῶν σωτηρία » καὶ μίᾳ μικρᾷ γεωγραφίᾳ τοῦ Κοκκῶνῃ τὰ ὅποια τοῦ ἐχάρισεν ὁ συνδημότης του Νικολῆς Παπαδημητρίου, ἅτινα καὶ ἐσυλλάβιζεν.

γράμματα τοῦ ἀλ-
φαβήτου κεχαρα-
γμένα ὑπὸ τοῦ ἱε-
ρέως τῆς ἐνορίας
Παπακωνστα ν τ ῆ
Ζώῃ ἐπὶ ξυλίνης
καὶ τετραγώνου
πινακίδος τὴν ὁ-
ποίαν ἔφερεν ἐξηρ-
τημένην ἀπὸ τοῦ
ῶμου. Εἰς τὸ Δημο-
τικὸν καὶ Ἑλληνι-
κὸν σχολεῖον δὲν
ἐφοίτησε διότι ἐστε-
ρεῖτο τῶν μέσων.

Ἐμεινεν εἰς τὸ
χωρίον του μέχρι
τῆς 16 Ἰουνίου
ἡμέρα Δευτέρα τῷ
1858 ὅπου ὑπηρέ-
τησεν ὡς ἀγροφύ-
λαξ ἀπὸ 26 Ἰουλί-
ου 1854 ἕως 13
Ἀπριλίου 1858 ἐ-
πάγγελμα ὅπερ ἐ-
κληρονόμησεν ἀπὸ
τὸν πατέρα του.
Τὰ μόνα βιβλία
ἅτινα ἔφερεν εἰς
τὸν σάκκον τοῦ
ἀγροφύλακος ἦσαν:

Μεταβάς εἰς Ἅγιον Ὄρος τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1858 ἡμέραν Τρίτην καὶ κατοικήσας ἐν τῇ τοῦ Ἐσφιγμένου μονῆ ἑκάρην μοναχὸς τὴν 23 Δεκεμβρίου 1860 ἡμέραν Παρασκευήν, ἡ δὲ μήτηρ του μόλις ἔμαθεν ὅτι ἐγένετο μοναχὸς ἐζήτησε ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ κεφαλικοῦ φόρου ὃν ἐπλήρωνε δι' αὐτόν. Ἐκεῖ εὐρισκόμενος ὁ Ζήσης Καμπυλάκης ἠρθάνθη τὴν ἡδύτητα τῶν γραμμάτων καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὰ ἀποφθέγματα τοῦ Σωκράτους, ἀπερ ἔμαθε παρὰ τοῦ γέροντός του ἡγουμένου «Κρεῖσσόν σε ὀψιμαθῆ ἢ ἀμαθῆ εἶναι». Ἐτρώθη τὴν καρδίαν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τῆς παιδείας καὶ παρεκάλεσε τὸν Καθηγομένον Ἀγαθὰγγελον ἱερομόναχον καὶ ἔτυχε τῆς ἀδείας νὰ εἰσεέλθῃ ἐν τῇ Ἀθωνιάδι σχολῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 33 ἔτους τῆς ἡλικίας του 9 Ὀκτωβρίου 1868. Ἐπὶ τρία ἔτη ἐδιδάχθη ἐν τῇ σχολῇ, διέμεινε δὲ ἐν τῇ μονῇ δεκατρία ἔτη ἤτοι ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου 1858 μέχρι τῆς 5 Αὐγούστου 1871. Ἐλαβε δὲ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Ζωσιμᾶς Ἐσφιγμενίτης. Ἡ μονὴ τοῦ Ἐσφιγμένου εἰς ἣν διέμεινε ἐπὶ δεκατρία ἔτη κεῖται εἰς τὸ δόρειον μέρος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἰδρυθεῖσα ὡς λέγουσιν ὑπὸ τῆς Βασιλίσης Πουλχερίας ἀδελφῆς Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἱστορικῶς ὁμως βεβαιωμένη εἶναι ἡ ἰδρυσίς της κατὰ τὸ τέλος τοῦ Γ' αἰῶνος. Ἐρημωθεῖσα ὑπὸ πειρατῶν τῷ 1534 ἀνωκοδομήθη ταχέως καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ Καθηγομένου Κυρίου Ἀγαθαγγέλου τοῦ Καλλιπολίτου τοῦ ἀποβιώσαντος τῷ 1871 κατὰ Μάιον, ἐκέκτητο δὲ τότε ἡ μονὴ μοναχοὺς 107 καὶ δοκίμους 14, ἅπαντας Ἑλληνας, πλὴν τεσσάρων Βουλγάρων καὶ δύο Βλάχων. (37)

Ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἰς τὴν πατρίδα του ἐγκατεστάθη εἰς Βόλον ἐνθα ἠνοιξεν βιβλιοπωλεῖον, ἐξέδιδε δὲ ἀπὸ τὸ 1889 τὸ ἡμερολόγιον ἢ «Φῆμη» ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη καὶ τὸ μηνιαῖον περιοδικὸν «Προμηθεὺς», ἐκδόσας εἰς ἸΓ' σώματα ἢ ἔτη. Ἐπίσης ἐξέδωκε καὶ πολλὰς μεταφράσεις ἀρχαίων συγγραφέων ὡς καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ἔργα. Κατάρθωσε διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς του νὰ γίνῃ πολυμαθέστατος καὶ ἐγκυκλοπαιδικώτατος. Ἀπεβίωσε τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς βαθύ γῆρας.

ΕΚΛΙΠΟΝΤΑ ΕΠΙΛΕΚΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Τῆς μεγάλης
καὶ ἀρχοντικῆς
οἰκογενείας τῶν
Παπαθανασαίων.
Μεγαλέμπορος
ἐν Ἀγριᾷ ἐξέλι-
πεν ἀφήσας δύο
υἱοὺς ἀνταξίους
αὐτοῦ.

Ἐχρημάτισε πρὸ
τριακονταετίας
πρόεδρος τῆς
Κοινότητος τοῦ
χωρίου ἐργα-
σθεὶς μετὰ ζή-

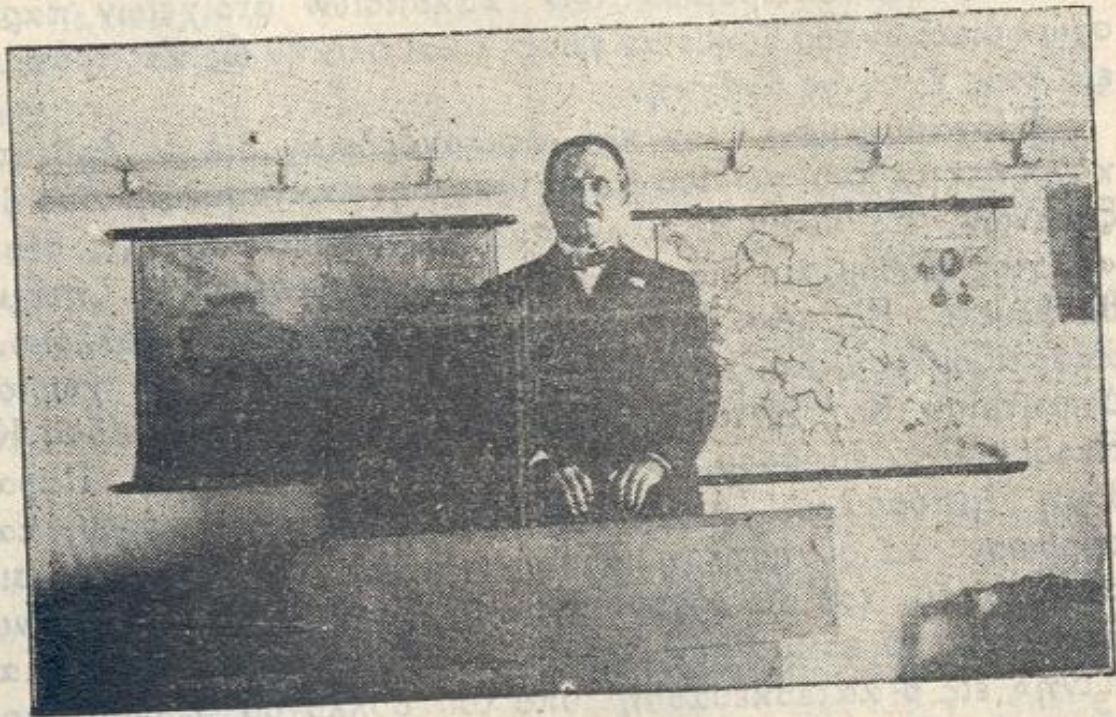
λου διὰ τε τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῆς πατρίδος του.

ΟΙ ΕΚ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Ὁ Ἰωάννης Παπαμήτρος ἐγεννήθη ἐν Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ τῷ 1870 ἐκ γονέων εὐπόρων καὶ ἐναρέτων τοῦ Ἀποστόλου καὶ Μαρίας Παπαμήτρου. Τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι, ἔχων διδασκάλους τοὺς Δημήτριον Ζόντζολαν, Δημήτριον Ν. Χρυσοχοῖδην, Ἀλέξανδρον Φ. Τοπάλην, Στρατηγόπουλον, Ἀθανάσιον Ν. Χρυσοχοῖδην, Γεώργιον Ι. Παραθύρην καὶ Ἰωάννην Σαχίνην. Ἀκολούθως ἐξηκολούθησεν αὐτὰ ἐν τῷ Γυμνασίῳ τοῦ Βέλου καὶ τέλος εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλεῖον. Τυχὼν τοῦ ἀπολυτηρίου του κατὰ τὸ ἔτος 1889 διωρίσθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἐν Ἀμπελακίῳ τῆς Θεσσαλίας Μανιάρειον

σχολήν διευθυντής τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐνθα καὶ διέπρεψεν ἀνακαινίσας καὶ ἐφοδιάσας τὴν σχολήν δι' ὄλων τῶν ἀπαραιτήτων διδακτικῶν ὀργάνων, βιβλίων καὶ εἰκόνων ἔχων τὰ μέσα ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ δωρητοῦ Ἀμπελακιώτου Διαμαντῆ Μανιάρη, καταρτίσας καὶ τέλειον Γυμναστήριον καὶ καταστήσας οὕτω τὴν Σχολήν πρότυπον τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ τοιούτων.

Ἐπὶ διετίαν διδάξας ἐν τῇ ἀνωτέρῳ σχολῇ ἀπέσπασε τὰς εὐχαριστίας ὄλων τῶν κατοίκων καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Ἐπισκόπου Πλαταμῶνος καὶ Δημάρχου Ἀμπελακίων. Νοσταλγῶν

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΠΑΠΑΜΗΤΡΟΣ

Διευθυντής τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἁγίου Λαυρεντίου

τὴν πατρίδα του ἐζήτησε καὶ διωρίσθη εἰς τὸ χωρίον του τὴν 16 Ὀκτωβρίου 1891 ὅπου καὶ ὑπηρετεῖ μέχρι σήμερον. Διευθύνων τὸ σχολεῖον ἐπὶ τριάκοντα δύο ἔτη διὰ τῆς φιλεργίας του καὶ ἀλτρουϊσμοῦ του ὡς καὶ μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν κατὰ καιροὺς βοηθῶν του κατώρθωσε νὰ μορφώσῃ ὅλην τὴν παρούσαν γενεάν τοῦ χωρίου μας πλεῖστα μέλη τῆς ὁποίας κατέχουν ἐπίζηλον θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ἐδίδαξε καὶ εἰς τὰ σχολεῖα Νεοχωρίου Ἀφειῶν, καὶ Ἀνακασιάς Ἰωλκοῦ, ἀφήσας παντοῦ τὰς ἀρίστας ἀναμνήσεις. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ὑπῆρξεν ἐνθερμος ὑποστηρικτῆς τοῦ καλοῦ, τοῦ δικαίου καὶ ὠφελίμου. Ἐργαθεὶς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς τε ἰδιαιτέρας του πατρίδος καὶ ὑπὲρ τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν ἰδεωδῶν ὡς μέλος διαφόρων ἐπιτροπῶν διὰ τοὺς κατὰ καιροὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας Κρήτης καὶ Μακεδονίας παρεῖχε τὴν τε ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν συνδρομὴν του.

Κατὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897 λαβὼν τὰ ὄπλα ἐν συνεργασίᾳ καὶ ἄλλων ἐπιλέκτων τοῦ χωρίου ἐξησφάλισαν αὐτὸ ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν κακοποιῶν στοιχείων παρασχῶν ὀπαδῶν του βοήθειαν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ὡς καὶ τροφίμα εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην.

Κιργάσθη μὲ ζῆλον καὶ ἀφιλοκέρδειαν διὰ τὸ ἀρδευτικὸν ζήτημα τοῦ χωρίου ὑποδείξας τὴν κατασκευὴν δύο δεξαμενῶν εἰς θέσιν «Καλογερικὰ Χωράφια» καὶ εἰς θέσιν «Ἅγιος Εὐθύμιος» διὰ τῶν ὁποίων τὸ ἀρδευτικὸν ζήτημα θὰ ἐλύετο. Εἰς τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Ἐξωραϊστικοῦ Συλλόγου ἀπαρτιζομένου ἐκ τῶν ἀξιοτίμων κατοίκων τοῦ χωρίου Δημητρίου Κ. Ἀντωνοπούλου δικηγόρου, Ἀριστοειδίου Κ. Θεοδοσιάδου ἐμπόρου, καὶ τῶν ἀειμνήστων Ρήγα Παραθύρη ἐμπόρου καὶ Ἀποστόλου Μαργέλλον δικηγόρου, κατώρθωσε νὰ συνησφέρη οὐκ ὀλίγα διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ συλλόγου· τότε ἠγοράσθη παρὰ τῆς ἄνω ἐπιτροπῆς τὸ κτῆμα τοῦ Δημητρίου Εὐθυμίου εἰς θέσιν «Χατζίνη» εἰς ὃ κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ συλλόγου ἡ ὁμώνυμος ἐξοχικὴ πλατεῖα τῆς κωμοπόλεως, τῇ χρηματικῇ ἀρωγῇ τῶν ἄνω μελῶν ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἀποτελουμένων ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Παραθύρη ἱατροῦ, Δημητρίου Πιτσώρη συμβολαιογράφου, Δημητρίου Π. Νίτη ἐλληνοδιδασκάλου, Λεωνίδα Παπαμήτρου δημοδιδασκάλου, Ἰωάννου Εὐαγγελίδου, Ἰωάννου Σαμαρίδη ἐμπόρου, Δημητρίου Γρηγοριάδου γεωπόρου κ.τ.λ.

Καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ Νέου ἐνήργησεν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας κατωρθώσας δι' ἀναφορᾶς ἦν συνέταξε κατὰ τὸ 1912 μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Ἀθανασίου Χρυσοχοῦδη ὑπογραφείσης παρὰ 280 κα-

τοίκων καὶ ἀποσταλείσης εἰς τὸν τότε πρωθυπουργὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον ὅστις ἐνήργησε καὶ ἀπεδόθη ἡ ἐκκλησία ὡς κοινοτικὴ εἰς τὸ χωρίον τῆ εἰσηγήσει καὶ τῶν τότε Δημάρχου Νηλείας κ. Ν. Παπαποστόλου καὶ εἰρηνοδίκου κ. Ἀποστόλου Μαρκοπούλου.

Ἐλαβεν μέρος εἰς τὸ διδασκαλικὸν συνέδριον τοῦ 1906 τοῦ συγκροτηθέντος ἐν Βόλῳ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Βασιλείου Σταματέλλου ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων Μαγνησίας εἰς ὃ ἔλαβεν μέρος προσκληθεὶς καὶ ὁ τότε Δήμαρχος Παγασῶν Ν. Γεωργιάδης ἱατρὸς ὄν καὶ προσεφώνησε, δημοσιευθείσης τῆς προσφωνήσεως καὶ ἀντιφωνήσεις εἰς τὴν ἐν Βόλῳ ἐκδοσμένην ἐφημερίδα «Θεσσαλία» (15 Αὐγούστου 1906).

Ἐπίσης καὶ εἰς τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1924 συγκροτηθὲν συνέδριον εἰς ὃ ἔλαβον μέρος περὶ τοὺς 250 διδάσκαλοι ἀμφοτέρων τῶν φύλλων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Γεωργίου Ἀραβώση εἰς ὃ ἐξητάσθη τὸ γλωσσικὸν ζήτημα.

Κεκυρηγμένος κατὰ τὸν μεγάλον πόλεμον ὑπὲρ τῆς οὐδετερότητος τῆς Ἑλλάδος κατεδιώχθη καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Γαλλικῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν ἀπηλλάθη μετὰ τοῦ ἐπίσης ὁμοῦδεάτου του Δημητρίου Σουμάτη εἰς Κέα καὶ εἶτα εἰς Σῦρον. Ἀπολυθεὶς συνάμα τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τριετίαν. Τοιοῦτος ὁ ἤδη διευθύνων τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Ἀγίου Λαυρεντίου χαρακτὴρ γρανιτώδης καὶ ἄκαμπος ὡς βάσιν τῆς ζωῆς του ἔχων τὴν ἠθικὴν τῆς ἐντιμότητος καὶ ἐργασίαν. Εἶναι ἀξιαγάπητος παρὰ πάντων.

Ὁ Λεωνίδας Παπαμήτρος ἐκ τῶν δραστηρίων, φιλοπροόδων, καὶ φιλοπόνων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Μαγνησίας.

Ἐγεννήθη ἐν Ἀγίῳ Λαυρεντίῳ (Πηλίου) τῷ 1878 ἐκ γονέων εὐπόρων, ἐναρέτων καὶ εὐσεβῶν, τοῦ Ἀποστόλου καὶ Μαρίας Παπαμήτρου. Τυχῶν ἐπιμελημένης ἀνατροφῆς διήκουσε τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι, ἐξακολουθήσας αὐτὰ ἐν τῷ Γυμνασίῳ Βόλου καὶ τυχῶν ἀπολυτηρίου τοῦ Διδασκαλείου Θεσσαλίας τῷ 1896.

Ἵπηρετήσεν ἐν Ζαγορᾷ ἐπὶ ἑπταετίαν, κατόπιν εἰς Δράκιαν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη καὶ ἔπειτα ἐτοποθετήθη εἰς Βόλον, ὅπου ὑπηρετεῖ μέχρι σήμερον διευθύνων τὸ Ἄρον σχολεῖον

ἀρρένων μὲ ἑξακοσίους μαθητάς. Παντοῦ διεκρίθη διὰ τὴν φιλεργίαν του, διὰ τὴν μεθοδικότητα τῆς ἐργασίας του, διὰ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α. ΠΑΠΑΜΗΤΡΟΣ

Διευθυντὴς Α' ἑξαταξίου σχολείου ἀρρένων Βόλου

τὴν ἀγάπην του πρὸς τοὺς μαθητάς καὶ διὰ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὸ καθῆκον.

Διετέλεσεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον δημοσιογράφος, πρόεδρος καὶ ταμίας τοῦ «Συνδέσμου δημοδιδασκάλων» ἐπὶ ὀκταετίαν ἀπεστάλη δὲ εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τῶν συναδέλφων του ὡς ἀντιπρόσωπός των εἰς γενικὰς συνελεύσεις, εἰργάσθη εὐδοκίμως εἰς τὸ ἀριστον ἐν Βόλῳ ἰδιωτικὸν Ἐκπαιδευτήριον Τρ. Κοντογεωργίου, ἐδίδαξε κατ' οἶκον καὶ ἐμόρφωσε τὰ τέκνα τῶν ἐγκριτοτέρων οἰκογενειῶν καὶ νῦν διευθύνει ἐπαξίως τὸ πολυπληθέστερον σχολεῖον τυγχάνων ἐν ταύτῳ ταμίας τοῦ «Συνδέσμου τῶν» διδάσκαλος τῆς Νυκτερινῆς Σχολῆς-

Βόλου, παρέχων οὕτω ἑαυτὸν ὑπόδειγμα φιλεργίας, εὐγενικῆς ἀμίλλης καὶ μιμνήσεως.

Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐκτίμησις μεθ' ἧς ἡ Κοινωνία Βόλου περιβάλλει αὐτὸν εἶναι οἱ καλύτεροι ὑπὲρ αὐτοῦ τίτλοι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄.

- 1) Θεσσαλία Ν. Γεωργιάδου 1880 σελ. 35.
- 2) Περιγραφή κ. Ἰωάν. Σαρρή
- 3) Περιήγησις ἢ τοπογραφία Ν. Μάγνη 1860 σελ. 59
- 4) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Γ΄. σελ. 218
- 5) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος σελ. 1
- 6) Στατ. Ὑπηρ. Ὑπ. Ἐθν. Οἶκον. πληθυσμὸς Βασιλ. Ἑλλάδος ἀπογρ. 19 Δεκ. 1810 σελ. 202.
- 7) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος σελ. 1
- 8) Ἀκολουθία Ἁγίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμενίτου 1901 σελ. 25
- 9) Ἐπετηρὶς Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσὸς ἔτος Ε΄. σελ. 128
- 10) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Β΄. 1867 σελ. 142
- 11) Ἀκολουθία Ἁγίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμενίτου 1901 σελ. 23
- 12) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Β΄. 1887 σελ. 142
- 13) Πανθεσσαλικὸν Λεύκωμα Π. Βινικίου ἔτος Α΄. σελ. 121
- 14) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Β΄. 1887 σελ. 85
- 15) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Ε΄. σελ. 476
- 16) Ἐπετηρὶς Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσὸς ἔτος Ε΄. σελ. 126
- 17) Πανθεσσαλικὸν Λεύκωμα Π. Βινικίου ἔτος Α΄. σελ. 121
- 18) Κωνσταντινούπολις
- 19) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Β΄. 1878 σελ. 79
- 20) Πανθεσσαλικὸν Λεύκωμα Π. Βινικίου ἔτος Α΄. σελ. 121
- 21) Ἀκολουθία Ἁγίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμενίτου 1901 σελ. 17
- 22) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Α΄. 1886 σελ. 125
- 23) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος σελ. 3
- 24) Ἀκολουθία Ἁγίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμενίτου 1901 σελ. 25
- 25) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος σελ. 7
- 26) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Α΄. 1886 σελ. 60
- 27) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος ΙΓ΄. σελ. 560
- 28) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίδου Θετταλομάγνητος σελ. 6
- 29) Ἐφημερὶς «Θεσσαλία» ἀριθ. 636 ἔτος 1886 Κ. Σακελλαρίδου
- 30) Ἀκολουθία Ἁγίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμενίτη 1901 σελ. 19
- 31) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμενίτου ἔτος Δ΄. σελ. 334.
- 32) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμενίτου 1886 » Α΄ σελ. 65.
- 33) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμενίτου » Δ΄ σελ. 297.
- 34) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμενίτου » Α΄ σελ. 64
- 35) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμενίτου » Ι΄ σελ. 245.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

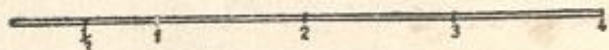
ΜΕΡΟΣ Α΄

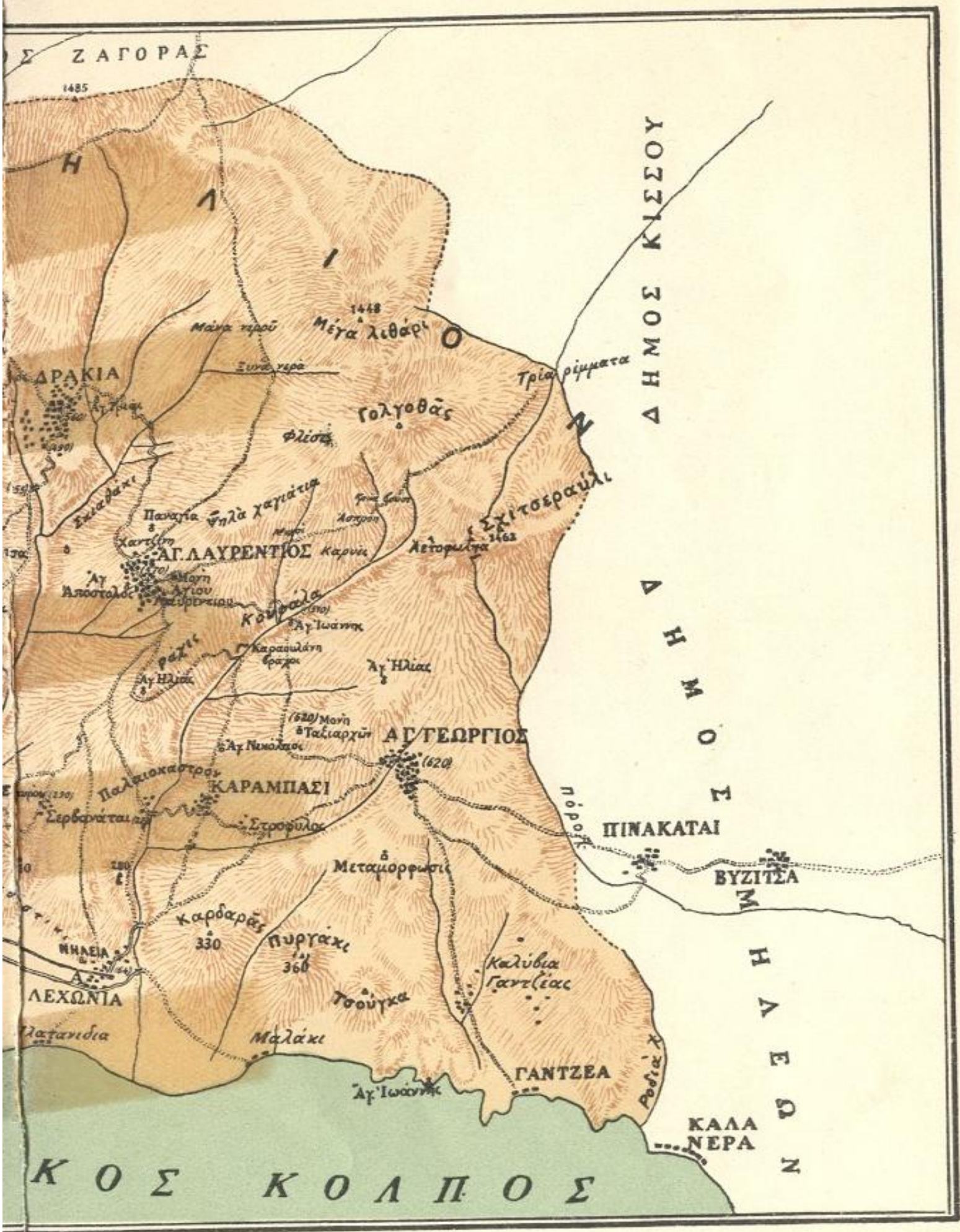
- 1) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Δ΄. σελ. 380
- 2) Ἐπετηρὶς Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσός ἔτος Ε΄. σελ. 121
- 3) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος ΙΑ΄. σελ. 335
- 4) Ἐπετηρὶς Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσός ἔτος Ε΄. σελ. 116
- 5) » » » » » » σελ. 116
- 6) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Α΄. 1886 σελ. 58
- 7) Ἐπετηρὶς Φιλ. Συλλόγου Παρνασσός ἔτος Ε΄. σελ. 117
- 8) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Α΄. 1886 σελ. 59
- 9) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίου Θετταλομάγνητος σελ. 1
- 10) Περιηγήσεις εἰς Πόντον Κ. Παπαμιχαλοπούλου 1903 σελ. 38
- 11) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Α΄. 1886 σελ. 59
- 12) Ἐπετηρὶς Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσός ἔτος Ε΄. σελ. 121
- 13) » » » » » » 1 2
- 14) Ἀκολουθία Ὁσίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμένιτου 1901 σελ. 15
- 15) » » » » » » 15
- 16) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίου Θετταλομάγνητος σελ. 1
- 17) Θεσσαλία Ν. Γεωργιάδου 1880 σελ. 161
- 18) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Β΄. σελ. 79
- 19) » » » » » » 82
- 20) Θεσσαλία Ν. Γεωργιάδου 1880 σελ. 162
- 21) Φήμη Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Β. σελ. 85
- 22) Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους Κ. Παπαρρηγοπούλου τόμ. Ε΄
σελ. 122
- 23) Ἀκολουθία Ὁσίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμένιτου 1901 σελ. 22
- 24) Χειρόγραφον Γ. Σακελλαρίδου σελ. 4
- 25) Ἀκολουθία Ὁσίου Λαυρεντίου Ζ. Ἐσφιγμένιτου 1901 σελ. 22
- 26) Χειρόγραφον Γ. Σακελλαρίδου σελ. 4
- 27) » » » » » 2
- 28) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Η΄ σελ. 34
- 29) Χειρόγραφον Γ. Σακελλαρίδου σελ. 3
- 30) Προμηθεὺς Ζ. Ἐσφιγμένιτου ἔτος Η΄ σελ. 33
- 31) » » » » Η΄ » 9
- 32) Σημειώσεις ἀπὸ τοῦ 75ου ὑψώματος Γ. Ν. Φιλαρέτου 1924 σ. 46
- 33) Γραφεῖσα πινάκ. Ν. Χρυσοχοῦδου
- 34) Χειρόγραφον κ. Γ. Σακελλαρίδου σελ. 5
- 35) «Ἐφημερὶς» 6—1—1878
- 36) «Ἐφημερὶς» 9—3—1878
- 37) Ἀκολουθία Ὁσίου Λαυρεντίου σελ. 31

Ο ΔΗΜΟΣ ΝΗΛΕΙΑΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΘΕΙΣ
ΥΠΟ
ΙΩ. Σ. ΣΑΡΡΗ
ΕΝ ΕΤΕΙ 1899

Χιλιόμετρα

Σ ΖΑΓΟΡΑΣ

1485

Η

Λ

Μάνα πρού
Μέγα λιθάρι

1448

ΔΡΑΚΙΑ

Συνήνερα

Γολγοθάς

Τρία ριγμάτα

Φλίση

Σινιάδακι

Παναγία

Ψηλά χαγιάτια

Λογισσι

Σχίτοεραύλι

Αγ. Αποστόλου

Αγ. Λαυρεντίου

ΑΓ. ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ

Καρνιά

Λετοριώτα

Καμφούλα

Αγ. Ιωάννης

Ραχίς

Καρασιάνη

Αγ. Ηλίας

ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Μορη (520)
Ταλιαρχί

ΚΑΡΑΜΠΑΣΙ

(620)

Παλαιοκαστρον

ΚΑΡΑΜΠΑΣΙ

Στροφιλος

ΠΙΝΑΚΑΤΑΙ

Σερβανάται

Μεταμορφωσις

ΒΥΖΙΤΣΑ

120

Καρδαράς

Πυργάκι

ΝΗΛΕΙΑ

330

360

ΛΕΧΩΝΙΑ

Τσούγκα

Καλύβια

Γαντζεας

Ματανδία

Μαλάκι

ΓΑΝΤΖΕΑ

Αγ. Ιωάννης

ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ

Κ Ο Σ Κ Ο Λ Π Ο Σ

Δ Η Μ Ο Σ Κ Ι Σ Σ Ο Υ

Δ Η Μ Ο Σ

Μ Η Δ Ε Ω Ν